ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՌՒՄՌՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ՙԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ՛ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 50. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՄԱՐՏ 2, 1907 Ն° 9

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՅԱԶ
Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

ՄՒՒ՛ԷԼԼԻՖ
Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՇԷՐԱ՛ԻԹ Ի ԻՇԹԻՐԱ ՎԷ ՍԱ՛ԻՐԷ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ հէր հաֆթա ճիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ նէշր օլունուր ։ Մէմալիք ի Շահանէ իչիւն սէնէլիյի պէր վէճհ ի փէշին մէճիտիյէ 20 ղրշ. հիսապըյլէ 30 ղրշ., վէ մէմալիք ի էճնէպիյէ իչիւն 1½ տօլար եախօտ 6 շիլին եախօտ 7½ ֆրանգ, վէ այրըճա Աւետաբէրին սէնէվի ֆիյ՛աթը հէր եէր իչիւն 6 ղրշ. տըր ։ Պիր նուսխէսի 30 փարա օլուպ, փօսթա իւճրէթի քարաֆըմըզտա 'ա՛իտ տիր ։ Ղազէթայա տէրճ օլունմագ իւզրէ մուհարրէրաթ վէ ապօնէ եազըլմագ վէ փօսթայա 'ա՛իտ մէվատտ իչիւն մէքթուպ վէ աքչէ իսթանպօլտա Ամէրիգան խանընտա Տր. Հ. Ս. Պարնըմ նամընա կէօնտէրիլմէլի տիր ։

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԽՕԳՈՒՇՈՒ

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,

ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՏԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՞ՐՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 50. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 2, 1907 Ն՝ 9

ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԻՑԱԶ Ճ. Ք. ԿՐԻՆ — ՄԻՆԷԼԼԻՖ Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Հավատիս ի Տինէյէ 145 —Ինճիլի Էրմենիլերին Աւյրը Քիլիսե Թէշքիլ Էթմելերի Լազե՞մ Մը Տըր 148. —Պէօյլէ Մէքթուպլարը Կէօնտէրմէ 151. —Բուհրմէղ Վա՞ր Մը 151. —Եիրմինճի 'Ասրտա Մէ՛թէ՛ալիմէ Թիմարճըլար 152. —Տիգդամ Էյլէյինիզ 154. —Քիլիսէլերտէն Խապէրլէր 155. —ԼՕնտրատան Պէրլինէ 158. —Հիւսն ի Մա՛աշէրէթ 159. —Զրա՛ամբէն Թարիխ ի Թէքէմմիւլիւ 161. —«Եէնի Պիր Զարպ Ուսուլու» 162. —Ճէմ՛իյէթ ի Թէպպիյէ ի Շահանէ 163. —Միւսահէպէ 164. —Շու՛ունամբ ը Ռիյասիյէ 165. —Սարրաֆիյէ 166։

ՀԱՎԱՏԻՍ Ի ՏԻՆԻՑԷ

(Պենտ ի մախսուս)

Զինամէ ինթիսահ ը 'ապի իչի ինթիշար պուլմազտա, վէ պունդն նէթիճէսի օլարադ, միսիօնէր մէքթէպլէրինին տա՞իրէ ի նուֆուզը իչինէ կէլմիշ օլան, եախոտա ֆէնին նուֆուզար տինդէմիշ պուլունան պինդէրճէ քիմսէլէրին փուլարա վէ պաթը Էթիդտալարա օլան իմանդարը զա՞ղ օլմազտա տըր։ Ֆիբբլերի թինվիր օլունմըշ քիմսէլէր՝ Պուտտա վէ Թօա մէղհէպլէրինին պիւթլանդիսը կէօրմէքտէ տիրլէր, չու զատար քի էհալինին զըսմը ա'զամը հալա անլէրէ ինանմազտա տըրլար։ Լաքին միւ-թէրազը զաղէթալարդն միւ"էլիֆլերի Զին վէ Հինդիսթանդն 300 միլեօնտան զիյատէյէ եէթիշէն մա'պուլարդը իսթիհզա էթմէքտէն չէքինմէսինքլէրինտէն, փուլարա ինանմամազլըղդն կիթիքճէ թէ'ամմիւմ էտէճէյինտէ չիւպհէ հօզ տըր։ Նարըմ 'ասրտան զիյատէ պիր միւտտէթ Զինտէ իգամէթ էթիքտէն սոնրա, էսղալը սըհհիյէսինէ մէղնի մէմլէքէթինէ ամանէթ էթմէյէ մէճպուր օլմուշ օլան Ինկիլիզ միսիօնէրի Տր. Կրիֆիթհ Ճան՝ Զինտէքի ասար ը թէրազզիյաթտան պահս էթմէքտէ տիր։ Միւմանիլէյհ Շանկհայտա Ամերիգալը Երիյական միսիօնէրլէրին եէրլի խըսմէթճիլերինին աչմըշ օլտըգլարը մանթպա'այը գիյարէթ էթմիշ տիր։ Պու մանթպա'ա քիւպիչէն եէրլիլերին խատարէսինէ պուլունուպ, 500 'ամէլէ խաթիսատ էթմէքտէ, 50 մանթպա'ա իշէթմէքտէ, Զին մէմալիքլինին հէր թարաֆընա կիւնտէ 50 ասնտրդ քիթապ հօզլամազտա, վէ 55,000 լիրա սէրմայէյէ մալիք պուլունմազտա տըր։ Կէչէն սէնէ խարիճէ կէօնտէրիլէն քիթապլարդն դըյմէթի 100 պին լիրայը թէճավուզ էթմիշ տիր, վէ կէրչի մանթպա'ա ասէմլէրինին անճագ պիր բուսը'ը խրիսթիյան խէտէ, Փազար կիւնլերի քիւպիչէն թա'թիլ էտիլիր։ Մէղքիւր մանթպա'ատա 'լուսում ու ֆիւնունդն հէր-չիւ'պէլերինէ, էղճիւմէ ճօղրաֆիա, թարիխ, քիմիա, թէրաճիմ ի ռուհ, մէսէլէս ի բուհ, բիյաղիյաթ, մանթըգ վէ թիճարէթէ մախսուս քիթապլար նէչը օլունուր։ Տիկէր պիր թէրազդը էսէրի՝ հէր վիլայէթտէ լունատա մախսուս մէքթէպլէր քիւչատ էթմէյէ, վէ թալիպլաթդն այաղլարընդն

դալբզլար իչինտե պաղանմամասընը մէճալուրի գըլմազա տա՛իր Զին իմպէրաթօրիչասընդն վալիլէ-րէ կէօնտէրմիչ օլտըղը էմրնամէտե կէօրիւլիւր։ Շիմալյէ գատար իւնատա մախսուս պա՛ղը խուս-սուսի մէքթէպլէր վար իսկյսե տէ, մէքեաթիպ ի 'ումումիյէ եօգ իսի։ Նանքինտե մուգիմ Ամերի-գա գօնսօլօսընդն պիլարալյինե կէօրէ, չէր ի մէգբիւրտե պիր իւնատա մէքթէպի աչըմը օլուպ, պունդն 6 մու'ալիմէլերինտէն լուչիւ Ինգիլիզճէ, իւչիւ տախի Զինճէ թա'լիմ էթմէքտե տիրլէր։ Մէք-թէպլէն բէտ ի քիւչատընա վալի բիյասէթ էթմիչ, վէ ինէնէտն սէնեյե քէնտի քիսէսինտէն մէղքիւր մէքթէպլէն մէսարիֆի իչիւն 325 լիրա վերճէյինի վա՛տ էյլէմիչ տիր։ Ախիրէն Վէյսիէնտե Զինի խրիսթիյան գատընդար պիր գօնֆերանս 'ադա է-տէրէք, անտե 'ա՛իլե 'իպատէթի, Ֆ. Մուգ. գրա՛թ վէ միւթալա'սա, վէ Կիրակինէն հրֆդը վէ զեվճէ-ւէր իլե վալիտեյերին վեզա՛ֆիֆինտէն պաչդա, ա-յագլարը ուֆագ հալտե մուհաֆազա էթմէք իչիւն պաղլար իլե պաղլամադ 'ատէթինէն գալտըրըլմասը մէս՛էլէսինի տախի մեվզու'ը պահա էյլէմիչլէր տիր, վէ պունդն նէթիճէսինտե մեճլիստե հազրը պու-լունան գատընդարատան 205ի այադլարընդն պաղ-լարընը չէօզիւպ ատմըշլար տըր։ Շմէնտըֆէր ինչա՛աթընտա տախի թէրադդը կէօրիւլմէքտե օ-լուպ, Փէքինտէն Հանգօվա գատար թէմտիտ օլուն-մուշ օլան 1,300 քիլօմէթրօ գատար ուզունլըգտա պուլունան շմէնտըֆէրին էմրի ինչասը պու տէ-ֆ'ա ըսիտե ի հատտը խիթամ օլմուշ, վէ թը-բէնլէրէ թա'ամ վէ եաթագ սալօնլարընը հավի վա-կօնլար տախի մէրպութ պուլունմուշ տըր։ Սըր Ռօպէրթ Հարթ չու եօլտա պէյան ը էֆքեար էտի-յօր. «Զինտե միւտատէթ ի իպամէթիմին իլք 45 սէ-նէսինտե, քէնտիմի մեսէնիյէթի զարպլիյե բիւղ-կեարընը իչերի ալամադ հիչ պիր աչըգ եերի պու-լունմայան պիր օտա իչինտե օթուրույօրըմ տէյիւ-զանն էտիյօր իտիմ։ Էլեէվմ իսէ հէր գափու վէ փենճերէ աչըմը օլուպ, հէր թարաֆտան պատ ը սէպալեր էամէքտե տիր։ Պիզ արասընրա չիմչէք վէ կէօք կիւրիւթիւլերի կէօրէճէյիզ. դապիլ քի պիր խօրթում ֆուրթունասը պա՛ղըլարըմընը տըչարը սիլիպ սիւփիւրէճէք իսէ տէ, պիզ ապա անվալը սապըգայա 'ավատթ էթմէյճէյիզ։» Տր. Ճանտա ախի տէյօր քի, «Զինլիլերին չօղճա միսիօնէրլերին սա՛յ ու զայրէթլերինե համլ օլունապիլէն ինթիպահ ը 'ադ-ալիլերի Խրիսթիյան քիլիսէսինին էն միւնասիպ ֆուրսաթը տըր։ Զինտե, 'ալել խուսուս Լընտըն Մի-շընէրի չիրքեթինին իշլէմէքտե օլտըղը չիմալի Զինտե կէչէն սէնե զարֆընտա ինթիպահ ը ըուհան-նի տախի վուգու' պուլմուշ տըր։ Իշպու ինթի-պահ ը ըուհանիլէր ատէմլերին քէնտիլերին կիւ-նահքար օլտըգլարընը չէտիտէն հիսս էթմէլերի, վէ տօսթլարը իլե գօնչուլարընդն իմանա կէլմէլէ-ի իչիւն զայէթլե արզու վէ մէրագ կէօսթէրմէ-լերի ճիհէթիյլե մէչհուր օլմուշ տըր։ Նանքինկտե պէչ մէգհէպի ֆըրգալարա մէնսուպ քիմսէլէր միւ-պէչչիրլիք իչիւն իչթիզալ էթմէք իւզրէ, քէնտի-սինին ումուր ը հիքիմէթսէքի փէք 'ալի մէ՞-մուրիյէթինտէն խթի'ֆա էթմիչ օլան եէրլի պիր միւպէչչիրին բիյասէթի ալթընտա 'ադա էտիլէն մէճլիսլէրտե պիրլէշմիշլէր տիր։

Ճափօնիատան կէլէն հիչ պիր թէրադգը խա-պերի՝ արթըգ թէ'ասճիւպիմիզի մուճիպ օլմազ։ Զօճուգլարընը մէքթէպլէրե թօփլամագ խուսու-սընտա Ճափօնիա սա՛իր ադամընն հէփիսինտէն ի-լերի կէչմիչ տիր։ Սօն խապերլերե կէօրէ, մէք-թէպլե կիտէճէք չաղատա պուլունան չօճուգլարընն % 97սի վէ գըզլարընն % 90ը մէքթէպլերե միւտա-վիմ պուլունմադատա տըր։ Բիվայէթէ նազարէն, մէքեաթիպի իպթիտա՛իյէյ տէվամ էտէն սիւպհա-նընն մըգտարը թագրիպէն 6 միլեօն գատար օլուպ, պու մըգտար՝ Ճափօնիանընն սայքի իւչ միլի նու-ֆուս ը էհալիյե մալիք պուլունան Ռուսիատա օ կիպի մէքթէպլերե տէվամ էտէն սիւպհանընն մըգ-տարընտան խայրճա զիյատե տիր։ Ալել խուսուս գըզլարընն 'ալի տէրէճէտէն թա'լիմ ու թէրպիյէսի իչիւն կէօրիւլէն թէտարիքեաթ չայան ը տիգգաթ տըր։ 1896տա Ճափօնիատա 15 իւնատա մէքթէպի 'ալիսի պուլունտըղը հալտե, 1904ատե 95 պապ պու կիպի մէքթէպ պուլունմադտա, վէ պունդարա 130 պէն թալիպաթ տէվամ էթմէքտե իսի։ Ամի միւտատէթտե Ճափօնիանընն թիճարէթի իքի գաթ-լանմըշ տըր։ 1870ատե Ճափօնիատա սայքի հիչ պիր ֆապրիգա պուլունմատըղը հալտե, էլեէվմ օրա-տա մուսթէլիֆ նէվ'իէրտէն 8,000ի միւթէճավիզ ֆապրիգա վար տըր։ Պունտան 25 սէնե էվվել Ճափօնիատա հիչ պիր թէլէկրաֆ, եախուտ շմէնտը-ֆէր խաթթը պուլունմատըղը հալտե, էլեէվմ 5,000 քիլօմէթրօ ուզունլըղընտա շըմէնտրֆէր վէ 2,500 քիլօմէթրօ թուլընտա թէլէկրաֆ խաթթլարը վար տըր։ Ճափօնիանընն պա՛ղը թարաֆլարընտա Խրիս-թիյան քիլիսէլերինտե պիր դաչ եերլերտե ինթի-պահ ը ըուհանիլէր վուգու'ը խապեր վերիլմէքտե տիր. Սէնատայտա 46, Մայպաղիտե 50 քիչի, վէ պիր թադըմ քիմսէլէր տախի սա՛իր չէհիրլերտե վաֆթիվ օլունմուշլար տըր։ Պունտան տահա ճէ-սարէթպախչ պիր շեյ վար իսկ, օ տա չու տըր քի, Խրիսթիյան օլմայան քիմսէլէր 'ադիմ ճիւմ-

հուրլերլէ Քէլամբն վա'ղնը տինղէմէք իւղրէ Թօփ-
լանքյօրլար։ Ճափօնիա քիլիսէսինին խմթիգալ ը
մալիսի խուսուսնտաքի հէյէճան ու հարէքէթէն
զաթէն պահ էյլէմիշիզ տիր։ Ճափօնիալը խրիս-
թիյանլար՝ Ֆօրմօզատա, Գօրէատա վէ Զինտէ էյլի
իշ կէօրմէքտէ տիրլեր։ Մանչուրիատա էն 'ալի
մէ՞մուրիյէթլերէ կէչմէք իւղրէ կէօնտէրիլէն զա-
պիթան վէ մէ՞մուրիյն՝ Էվրօպա վէ Ամէրիգա ու-
սուլ ու էրքէանընա վուգուֆ ու մա'լիումաթլարը-
նա կէօրէ, ինթիհապ էտիլմէքտէ տիրլեր։ Անկէր-
տէն պա'զրլարը խրիսթիյանլար օլսրզլարը հալտէ,
սա՞իրլերին խրիսթիյան զէվճէլերի վար տըր։ Մէ-
ղէՇԷրէ ՐԷՎՈ-, մուհարէպէ զարֆընտա լէվազիմաթ ը
'ումումիյէ նազրը օլմասը հասէպիյլէ 640,000
նէֆէրտէն վէ 130,000 աթոան միւրէքքէպ պիր
օրտուլա մուգթազի էրզադ վէ լէվազիմի կէօնտէր-
միշ օլան Միր. Հիլիքիտէն պահ էթմէքտէ տիր։
Միշարիլէյհ էլեէվմ վէզա՞ֆի ի մէ՞մուրէ ի 'ասքէ-
ռիյէսինի իֆա էթմէքտէն պաշգա, Տալնի քիլիսէ-
սինտէ չօգ տէֆ'ա վա'զ էտէր, վէ անընն 'ամֆիֆ վէ
վաք հայաթը խրիսթիյանլըգ լէհինտէ ճէլիլ պիր
չահիտ տիր։ Տիւնեանընն Թալէպէ Խրիսթիյան
Ուխուվվէթի — քի 2,000 չիւ'պէսի վէ 113,000
տ'զասը վար տըր — Ապրիլ Յտէն 7յէ դատար
սիւրէճէք օլան կէլէճէք մէճլիսինի Թօքիօտա 'ադա
էտէճէք տիր։

Գօրէատա խրիսթիյանլըղընն թէրադդրսը զա-
յէթլէ թէչվիգամիզ օլուպ, մէմլէքէթ Ինճիլ վա'ըզ-
լարընընն էօնիւնտէ ափաչըգ տուրմադտա կիսլի
կէօրիւնմէքտէ տիր։ Սիէնչունտաքի Երիյական մի-
սիօնէրլերին իչի պունտան տահա 4 սէնէ էվվէլ
պաշլամըշ օլաբզը հալտէ, կէչէն Յուլիատէ 3,121
միւլթէրիք, 3,022 տ'զալըգ իչիւն հազրըլանմադ-
տա օլան միւսլթէտի խրիսթիյանլար, վէ 1,194
սա՞իր խրիսթիյան թարաֆտարլար վար իսի։ Շի-
մալի Փիլիպինէ Եունէ էյալէթինտէ խրիսթիյանլարընն
մըգտարը պիր սէնէ իչինտէ 6,507տէն 11,943է
չըգմըշ տըր։ Գօրէանընն փայիթախթը Սէուլտա
մուխթէլիֆ մէղհէպի ֆըրգալար պիրլիքտէ տու'տա
մէճլիսլերի 'ադա էյլէմիշլեր տիր։ Մուխթէլիֆ
մահալլէրտէ ինթիսապ ը բուհանիլէր վուգուտ' պու-
լարագ, Փիլիպինկուունտա Գօրէալըլարընն եէնի սէնէ
կիւնինտէ 'ադա էտիլէն մէճլիստէ 1,000 քիչի
իմմիգրանտ սուրէթտէ իսմանա կէլմիշլեր տիր։
Ֆինան վիլայէթինտէ իւչ այտա 10 եէնի քիլիսէ
էսնիյէսի ինչա էտիլմիշ տիր։ Պու էսնիյէ սատէ
օլուպ, փէք օ զատար պէհալըյա մալ օլմամըշլար
իսէ տէ, անլէրին հէվիսինին տահի մէսարիֆլերի
կիւնտէ անճագ $3\frac{1}{2}$ զուրուշ զաղանան եէրլի խը-
ռիսթիյանլար թարաֆընտան տէֆ' ու թէսվիյէ է-
տիլմիշ տիր։ Պունտան պիր սէնէ էվվէլ իչինտէ
թէք պիր խրիսթիյան պիլէ պուլունմայան պիր
նահիյէտէ էլեէվմ խրիսթիյանլար քէնտի էլլերիյլէ
եափըլմըշ պիր 'իպատէթխանէյէ մալիք տիրլեր։

Հինտիսթանտա Մէթոտիսթլեր կէլէճէք Դեկ-
տեմբերտէ քէնտիլերին միսիօնէր իչինին 50նճի սէ-
նէ ի տէվրիյէ ի թէ՞էսիւսիւ չէնդիյինի իֆրա էտէ-
ճէքլեր տիր։ Ինթիհապ օլունան մուհիմմ պիր
թէտպիր՝ Հինտիսթանընն Միլլի Միսիօնէր չիրքէ-
թինին թէչքիլի իսի։ Իչպու չիրքէթին հէտէֆ ի
մադտուտը Հինտիսթանտա վէ հէմճիվար մէմլէ-
քէթլերտէ հիչ պիր միսիօնէրին չալըշմատըգը եէր-
լերտէ Ինճիլի վա'զ ու թէպլիր էթմէք, վէ Հին-
տիսթան խրիսթիյանլարը իւղերինէ քէնտի մէմլէ-
քէթլերի իլէ հէմճիվար մէմլէքէթլերի Ինճիլին
տա՞իրէ ի նուֆուզ ու թէ՞սիրի տախլինէ կէթիր-
մէքլիյէ մախսուս մէս՞ուլիյէթին եիւքիւնիւ գօ-
մագ տըր։ Հինտիսթանընն մուխթէլիֆ թարաֆլա-
ընտա խրիսթիյանլար բուհանի մէճլիսլէր 'ադա
էյլէմիշլեր, վէ Բուհ Ուլլահընն հուզուրը տէֆ'աթլէ
զահիր օլմուշ տըր։ Պիր սըրատա 10,000 քիչի
պիր զատատատա թօփլանմըշլար, վէ անլէրին մէ-
սարիֆի պաշլըճա օ հավալինին մութասարրրֆը
թարաֆընտան տէֆ' ու թէսվիյէ էտիլմիշ տիր։
Օրատա վուգուտ' պուլան ինթիսահ ը բուհանիտէ
պէշ պին քիչի իմանա կէլմիշ տիր։ Ամէրիգան
Գօրա չիրքէթի միսիօնէրլերի Մատուրատա եէնի
պիր գօլեճ թէ՞սիս էյլէմիշլեր, վէ Մատրաս էյա-
լէթի վալիսի Սըր Արթհըր Լօլի անընն վա'զ ը էտա-
սը բէսմինի իֆրա էյլէմիշ տիր։ Հինտիսթանընն
ատպըգ վալիսի Լօրտ Գըրզընն մէղքիւր գօլեճ բէ՞ի-
սինէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտինին իչթի-
բաքընը վէ գօլեճին մուվաֆֆագիյէթի իչիւն թէ-
մէննիյաթընը իրզար ու պէյան էյլէմիշ տիր։

Ինկիլիզ Զըրչ Միշընէրի չիրքէթի մէրքէզի Ա.Ֆ-
րիգատա քեա՞ֆին Եուհանատատա սպէօյիւք մու-
վաֆֆագիյէթէ նա՞իլ օլմուշ իսիյինի խապեր վեր-
մէքտէ տիր։ Եէնի սէնէ պաշընտա 8 կիւն բուհա-
նի մէճլիսլեր 'ադա էտիլմիշ, վէ ուլու քիլիսէտէ
4,000 դատար մուսթէմի'ուն հազրը պուլունմըշ
տըր։ Խապեր վերիլիյինէ կէօրէ, Մատակասգար-
տա տախի ֆէվգէլ'ատէ ինթիսահ ը բուհանիլեր
վուգուտ' պուլմըշ տըր։ ՄէղՇԷրէ ՐԷՎՈ- զաղէթա-
սընընն 1906 սէնէսինէ մախսուս օլարագ թօփլա-
տըգը խրիսթիսթիքլերէ կէօրէ, միսիօնէր քիլիսէ-
լերինէ մէրգուբ տ'զալարընն մէճմու'ը մըգտարը
1,843,309 օլուպ, պունլարընն 145,115ի պու սէնէ
զարֆընտա քիլիսէլերէ զամմ օլունմուշլար տըր։

Միսիոնէրլէրին թէ՛սիս էթտիքլէրի քիլիսէլէրէ մէրպուէթ եէրլի խրիսթիյանլարըն մէճմու՛ը մըդտարը 4,359,322 տիր։ Օրատա պուլունան էրքէք վէ գարը միսիոնէրլէրին մէճմու՛ը մըդտարը 18,591, վէ իսթիխտամ օլունան եէրլի վա՛ըզ վէ մու՛ալլիմլէրին մէճմու՛ը մըդտարը 108,264 տիր։ Զինտէ Փրոթէսթան քիլիսէլէրի ա՛զալարընըն մըդտարը 150,000 դատար օլուբ, հէր եէտի սէնէտէ պիր անլէրին մըդտարը իքի դաթլանմադտա տըր։

Զէմանէմիղին էն զիյատէ մաղհարը մուվաֆֆաղիյէթ օլմուշ օլան խրիսթիյան իշճիլէրինտէն պիրիսի Զինկեանէ Սմիթհ տիր։ Պունտան 25 սէնէ եվվէլ Մր. Մուտի իլէ Մր. Սանքի Լոնտրատա պիր թագըմ բուհանի մէճլիսլէր 'ադա էտէր իքէն, արտա իլէ պիր Զինկեանէ գոնադ եէրինի կէօրմէյէ կիթտիլէր։ Մր. Սանքի պուլունտըղը արտալանընը իշինտէ այադա դալգըբ, պիր իլահի օգուտու, վէ քիւչիւք պիր Զինկեանէ չօճուղը արտալանընը թէքերլէքլերինէ թըրմանարադ, անտա պիր տէֆ'ա տահա իլահի օգուտմասընը ըէճա էթտի, վէ Մր. Սանքի իլահիյի օգուտըդտան սոնրա, էլինի չօճուղըն պաշը իւզերինէ գոյարադ, «ԻնչԱլահ պու չօճուդ պիր վա՛ըզ օլուբ,» տէմիշ տիր։ Պու չօճուդ Զինկեանէ Սմիթհ իտի քի, մու՛ախխարէն իմանա կէլէրէք, Ինկիլթէրրատա էն մուվաֆֆաղ խրիսթիյան իշճիլէրտէն պիրիսի օլմուշ տըր։ Էլեէվմ միսմաիլէյհ Ամէրիկատա պուլունմադտա տըր։ Միսմաիլէյհ Պոսթընտա վէ Փորթլէնթտէ պիր թագըմ դայէթ մուվաֆֆաղիյէթի մաղհար օլան բուհանի մէճլիսլէր 'ադա էթմիշ օլուբ, Յունվարտա Շիկագոտա պուլունմադտա իտի։ Միսմաիլէյհին իրատ ը քէլամ էթտիյի զայէթ ճէսիմ սաղօն միլիսթէմի'ունի իլէ խընճախրնճ տօլմադտա, վէ պա'զէն 5,000 դատար քիմսէլէր եէր պուլունմատըղը սէպէպտէն 'ավտէթ էթմէյէ մէճպուր օլմադտա տըրլար։ Շէհրին թիճարէթ մէրքէզի ճիվարընտա էօյէլիյինէլերի 'ադա էտիլէն մէճլիսլէրի հաղընըղ երքէքլերէ մասսուս տըր։ Անը տինլէմէյէ կէլէնլեր քիլիսէյի տօլտըրըբ արթմադտա, վէ պիր խրիսթիյան 'էմրիւ կէչիրմէյէ պաչլամադ մադսէտ ու նիյէթլերինի պէյան էթմէք իւզրէ, այադա գալգմադտա տըրլար։

ԻՆՃԻԼԻ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐԻՆ ԱՅՐԸ ՔԻԼԻՍԷ ԹԷՇԵՒԻ ԷԹՄԷԼԷՐԻ ԼԱԶԸՄ ՄԸ ՏԸՐ (Յ. Դ. Դ.)

Եարըմ 'ասրը միլթէճավիզ պիր միւտտէթտէն պէրու պու մէս՛էլէ ճէմա՛աթլարըմըզըն նաղար ը տիդդաթ վէ մէրաղընը ճէլբ էթմիշ օլարակ, անըն լէհինտէ վէ 'ալէյհինտէ էփէյի էֆքէար պէյան էտիլմիշ տիր։ Վէ չիմտի մադսէտիմիզ օլ էսքի միւսլահասէլէրի թէքրար էթմէք տէյիլ տիր։ Անճագ պու եաղընլարտա էրմէնի զաղէթալարընտա նէչը օլունան պա'զը պէնտլէր մէղքիւր մէս՛էլէյէ թէքրարէն նաղար ը տիդդաթմըզը ճէլբ ու տա՛վէթ էթմէքտէ տիրլէր։ Պու պէնտլէրտէն պիրիսի Վանտան եաղընը, Բ՝ԷՆԴԷՆԸՆ 3,165 նօմէրօսընտա նէչը օլունան տըր։ Օլ պէնտէն անլաչըլտըղընա կէօրէ, Վանտա պա'զը քիմսէլէր (կէօրիւնիւյօր, Լուս. վէ Փրոթէսթանլար) պիր թահրիրաթ իմզալայարադ, անտէ էրմ. քիլիսէսինին Առաքելական, վէ 'իլմ ի իլահիսինին սաղլամ, վէ մէրասիմ ի տինիյէսինին միւսթահսէն օլտըղընը պէյանլէ, Ինճիլի էրմէնիլէրին այրը քիլիսէ թէչքիլ էթմէլէրինին ֆա՛իտէլի օլմատըղընը իտտա՛ա էտէրլէր։ Վէ էրմէնի քիլիսէսինտէ ֆազլա չէյլէր պուլունտըղը կիպի, Փրօ. քիլիսէսինտէ տէ նադրս չէյլէր պուլունտըղը իչիւն, չիմտի էն զիյատէ միւսթահսէն թարիխ՝ էրմէնի քիլիսէսինտէն Փրօ. քիլիսէսինէ ա՛զա ճէլբ ու տա՛վէթ էթմէյէրէք, անճագ մինպէրլէրտէն միւ՝էսսիր վէ բուհանի վա՛զլար վէրմէք տիր։

Օլ պիր պէնտա Մուչեղ եպիսկոպոսըն եէնէ Բ՝ԷՆԴԷՆԸՆ 3,163 նօմէրօսընտա նէչը օլունան ճէվապնամէսի տիր։ Պունտա միւսլիմլէյհ քէնտէսինին 'իլմ ի իլահիյաթտա պա'զը էֆքէարընա տա՛իր իմա՛աթտա պուլունմուշ տըր։ Պու իմա՛աթտան անլաչըլտըղընա կէօրէ, Տ. Մուչեղ Եպս. Պենտեկոստէտ առաքելարըն եէնի լիսանլար սէօյլէսիքլէրինէ ինանմադ, «Վերավոխումն Աստուածածնի» տէնիլէն չէյլին թարիխի պիր վազը՛ա օլտըղընը դապուլ էթմէզ, վէ Հաղորդութիւնընն կիւնահլար քէֆարէթի վէ 'ադիվը իչիւն օլմայըբ, անճագ ղիքր իչիւն օլտըղընա ի՛թիդատ էտէր, Կուսակրօնութիւնընն վէ էրմ. քիլիսէսինէ տիչարտան իտտալ էտիլիբ, անըն սատէլիյինի իսլալ էթմիշ օլան սա՛իր ուսուլ վէ թա՛լիմաթըն քիլիսէտէն դալտըրըլմասընա արզու էտէր։ Վէ պու էֆքէարընընն քէնտինին եաղընտա թագտիսի էտնասընտա թահրիր վէ իմզա էթմիշ իտիյի 'ահանամէսինէ մուղայիր օլամատըղընը օլ 'ահանամէյէ գոյմուշ իտիյի պիր 'իսլարէ իլէ խսպաթա դալգըչը։ Մէղքիւր 'իսլարէ պէր վէճհ ի ա՛թի տիր. «Պիղիմ ուղղափառ փէտէրլէրիմիզի թա՛գիպ էտիբ, անլէրին իզլերինտէն սաիմամաղը վէ այնն վէ խրատմաթ ը բուհանիյէնին էսասի իմրա՛աթընը . . . էճնէպի վէ տիչարտան կիրմիչ պիա՛աթլարտան սաղընարադ, տա՛իմա Մաղոցա թէվֆիկ ի հարէքէթ էթմէյի» վա՛ա էտէրիմ։

Սա՞իր պիր պէնա Մանը-Գեան (Նօ. 1,724) Եր. Տէր Անդրէասեան էֆենին պէնաի տիր։ Պունտա միւմանիլէյ՝ Մուշեղ եպիսկոպոսին մէղքիւր պէնատէ իմա էթմէյի էֆքեարին քէնտինին անատէ պիր բուհանի մէ՞մուր պուլունտուղը քիլիսէնին թա՛լիմաթ ը էսասիյէսինէ մուղայիր օլարդլարընը իտտի՛ա իլէ քէնտի վէղա՞ֆի ի մուգատատէսինի պիրիյա պիր սուբէթատ իֆա էթմէսի իմքեանուղը օլաճաղընը թէ՞ելիտ էտէր։

Պիր տէ կէչէն հաֆթա Կրօն. Ժողովին գարարլարընա սա՞իր նէյր օլունան բահօրթատան անպաշըտըղընա կէօրէ, հէյ՛էթ ի մէղքիւրէ Կիլիկիա Կաթողիկոսը հաղրէթլէրինէ պիր թահրիրաթ ը բէսմիյէ կէօնատէրէրէք, Տ. Մուշեղ եպիսկոպոսա մէղքիւր պէնատէքի էֆքեարընը պա թահրիր կէրի ալարմասընը, վէ մուղայիրի թագտիրատէ տահա չէտիտ . թէտասիրէ միւրաճա՛աթ օլունաճաղընը պէյան էթմիչ տիր։

Զիքր օլունան պէնալէրատէն կէօրիւլտիւյիւ վէճհ իւզրէ, Վանտաքի Հայ Լուս. վէ Փրօ. ճէմա՛աթատան պա՛զըլար Էրմ. քիլիսէսինատէն այրըլմայարադ, մէղքիւր քիլիսէատէ պուլունան Ինճիլէ մուղայիր վէ իալահը էլզէմ օլան խուսուսլարընն իալահընա սա՛յ էթմէք իսթէրլէր։ Տ. Մուշեղ Եպս. օլ քիլիսէնին աէրունինատէ վէ անընն պիր եպիսկոպոսը պուլունարադ, անատէ իալահա միւհթաճ խուսուսաթ մէվճուտ օլարընը 'ալէնէն թագրիր էտէր, վէ օլ խուսուսլարընն իալահը իչիւն քէնտի ուսուլընճա իշէմէքատէ պուլունուր։ Լաքին ճէմա՛աթատա պա՛զը սընգ քիմսէլէր՝ միւմանիլէյ եպիսկոպոսընն թէշէպպիւսինէ մուխալէֆէթ վէ ի՛թիրազ էտէրլէր։ Պիր թաղըմը, պիր եպիսկոպոս քիլիսէատէ իճրա էթմէյի այնի ու մէրասիմէ ինանմազ իսէ, քէնտի վիճատանընը քէօրլէտիր, վէ ճէմա՛աթընն պէօյիւք պիր դըսմընն թէօքէզիմէսինէ պա՛հա օլուր տէյիւ հէմ ավլազդ, հէմ բուհանի նօգթա ի նազարատան ի՛թիրազ էտիյօրլար։ Տիկէր պիր թաղըմը տա մէղքիւր էֆքեարընն Էրմ. քիլիսէսինին թա՛լիմաթ ը էսասիյէսինէ մուղայիր օլարընը պիլէրէք, վէ պիրա չիւպհէ քէնտիլէր օլ թա՛լիմաթընն սընհէթինէ իման էտէրէք, քէնտի քիլիսէլէրինին նազարլարը մագամընտա պու եէնի վէ մուղիրը 'ատտ էթտիքլէրի էֆքեարը մէն՝ էթմէյէ չալըշըյօրլար։

Պէյքի Մուշեղ Եպս. տախի Տ. Կորիւն վարպատա կիսի քէնտի էֆքեարլարընը պա թահրիր կէրի ալարադ, մէ՞էլէյի դավատը։ Լաքին պիրիմ իչիւն մուհիմմ սիւ՞ալ չու տը. Ինճիլի Էրմէնիլէրին այրը պիր քիլիսէ թէշքիլ էթմէլէրի լաղըմ մը, տէյի՞լ մի։ Պու վաղը՛ալարատան Վանտաքի Ինճիլի Էրմէնիլէր նէ՞ տէրս էօյրէնէ պիլիրլէր։ Շու մա՛լիւմ տիր քի, պու մէ՞էլէ սաղթ Վանտաքի Ինճիլի պիրատէրլէր իչիւն լաղըմ տէյիլ տիր։ Փրօթէսթան ճէմա՛աթլարըմըզ արասընտա, հաթթա Փրօ. Լ՛ըլլարըմըզ արասընտա պու մէ՞էլէյի ճիտատէն միւթալա՛ա էտէնլէր, վէ պէյքի Ինճիլի Էրմէնիլէր այրը պիր քիլիսէ թէշքիլ էթմէսէլէր, տահա էյի օլուր տէյիւ տիւշիւնէնլէր էքսիք տէյիլ տիրլէր։ Պինա՞էն 'ալէյհ պու պիզիմ իչիւն տիրի պիր մէ՞էլէ տիր։

Իմտի պու վաղը՛ալարատան դլաղուղանարադ, չու պիր գաչ նօգթայա նազարը տիզգաթ սա՛վէթ էթմէք իսթէրիզ։

1. Պէր էլնէեէյ գաեէնլէրէն նալահ էլմէ՞ գօ-ալ գէեէլ գէր։ Պու նէվ՛ թէշէպպիւսատ 'ուսմանէն իքի թարագիր զիյան վէ միւշքիլաթ զուհուր էտիյօր։ Էվվէլա քիլիսէատէ էսասի մէ՞էլէլերճէ իսլահաթա լիւզում վար տը տէյիւ տիւշիւնէնլէր, խուսուսա բուհան սընգինատան խսէլէր, նիչէ սըրալարատա քէնտի վիճատանլարընա մուղայիր իշլէմէյէ մէճպուր օլույօրլար։ Հաղորդութիւնա սաղթ զիքր իչիւն օլան պիր ային տէյիւ պաղան, վէ էքմէք վէ չէրապատա դոյափոխութիւն, հաթօտ անա միւշալիհ պիր հալ կէօրմէյէն պիր քահանայ «ԱՄԷՆ ԿԷՆԱ, ՅՅՈ, ՅԱՐՈՒՆԷՆ, ԽԱՐՈՒՆԷՆ Լ ԸՆԴՐՈՒՆԷՆ ԴԷԼՑ» տէյիւ ճէմա՛աթը սէճատէյէ սա՛վէթ էտէրսէ, հախօտ 'ազիզէրին չէգիա՛աթընա ինանմայան պիրիսի «Բարեխօսեա Վան Դեր» տէյիւ 'ազիզէրէ նիյազ էտէրսէ, օրատա վիճատանընա մուղայիր պիր չէյ հափմագտա իսկինէ չիւպհէ եօգ տը։ Պու հադընարատա պա՛զը բուհան 'ալէյհինատէ էտիլէն ի՛թիրազաթն չօզը պու նօգթա ի նազարատան էտիլմիչ տիր։ Սանկէն, Բիլիսէատէ թագրիր օլունան հէր չէյն սահիհ վէ Ինճիլի օլարընա ինանան սընգ տախի պու չէյտէն միւքէտտէր օլուրլար։ Անդէր քէնտի նազարլարընատա ագատս 'ատտ օլունան չէյլէր 'ալէյհինատէ պէյանը էֆքեար էտիպիքճէ թէհամմիլ էտէմէյէճէքլէր։ Պինա՞էն 'ալէյհ քիլիսէատէ իալահա միւհթաճ հալէր վար տը տէյիւ տիւշիւնէնլէր պու էֆքեարլարընը պէյան էթմէլէր նախօշ հալէր վուգու՛ պուլաճադ, սէօյլէմէսէլէր արդու էթտիքլէրի իալահաթ ը ամինիյէ վուգու՛ պուլմայաճադ տը։

Պու սէպէպատէն քիլիսէվի իալահաթ 'ալէլ՝ ուսում էտ խարիճատէն էտիլէն թէ՞սիրաթ նէթիճէսի օլմուշ, էտ տա տախիլատ անը իճրա էթմէք իսթէյէնլէր քիլիսէատէն իխրաճ էտիլմիչ տիրլէր։ Շու հալատ թէ՞մինէն իտտի՛ա էտէ պիլիրիզ քի; Ինճիլի

քրիստոնէերին այրը քրիստոնէր մաղամբնտա տէվամ էթմէսի էրմ. քրիստոսնոյ տահա 'ազամ վէ մուհիմմ պիր խրատմէթ տիր։

2. Ինճիլ էրմէնիլերին այրը էնբիա ԲԷՏԷԼ ԷՐՄԷՆԻԼԵՐԻՆ ՄԷՆՖԻ'Ի 'ալէյհիսսալամ ղանի օրտանդրընդան զիյատէ օղուշ դուր։ Պու սրրատտա մէնաֆի'ի մրդատրընը թա'եին էթմէք իչուն 'ալէյհիսսալամ խրիստիանլիգ ճէմաաթլերինէ միւրաճա'աթ էտիլիր։ Ինճիլի քրիստոնէրին նիչէ խուսուսլարտա խրիստիանլիգ ճէմաաթլինճէ տահի կէրի գալմատըգլարը կէօսթէրիլէ պիլիր իսէ տէ, տալ մէնգա'աթ եազընըզ խրիստիանլիգ ճէմաաթլի իլէ թա'րիֆ էտիլմէզ։ Վա'զլարրն վէ Կիրակի մէքթէպլերինէ, մէքեատիլ ի 'ատիյէ վէ 'ալիյէնին վէ գօլէճլերին ճէմա'աթլարրմընը բուհանիճէ թէնվիր էթմէք խուսուսընտա մուհիմմ խրատմէթլեր իֆա էթտիի չիւպէնէն միւսթաղնի տիր։ Շու տա տահին տիր քի, Ինճիլի ճէմա'աթլար այրը քրիստոնէր թէչքիլ էթմէքլէ, Ինճիլի հագիգաթլարտա տահա գիյատէ թերադդը էթմիչ տիրլեր։ Վէ պու իքի քրիստոնէնին արասընտաքի բուհանի վէ մուգատտէս ըէգալէթ հէր իքիսինին տէ թէրադդըսընա պատի օլմուշ տըր։

3. Այրը էնբիա ԲԷՏԷԼ ԷՐՄԷՆ ՄՈՒՐԱՔԱ ԽՈՒՍՈՒՍԷՆ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱՍԸՆԸ ԷՆՃԱՊ ԷՐՄԷՆ։ Այնի քրիստոնէ միւթէրադդը էֆքէար սահիպի օլմադար իլէ օլմայանլարրն պիրիպիրլէրիյլէ միւնազա'ա էթմէլերի միւմքին օլարդը կիպի, իքի այրը քրիստոնէրին տէ պիրիպիրլէրիյլէ միւսա'ատէքէար պիր բուհ իլէ կէչինմէլերի միւմքին տիր։ Ատէմ քէնտի քրիստոսնոյ դալը, օլ քրիստոնին իսլահա միւհթաճ ճիհէթլերինի սէրթ վէ դայրի միւնասիպ թարիգլէ սէօյլէմէսի միւհթէմիլ օլարդը կիպի, տալ քրիստոնին էտասի թա'լիմաթընճա ֆարգը էֆքէար սահիպի օլարդարը իչուն այրը քրիստոնէ թէչքիլ էտէնլերինտէ, անա քրիստոնին ֆէզա'իլինի կէօրիւպ թադիր էթմէլերի, վէ անտէքի գուսուրլարը քէմալը հիլմ ու հիքմէթլէ կէօսթէրմէլերի միւհթէմիլ տիր։ Սալթ միւհթէմիլ տէյիլ, անճադ պէօյլէ օլմալը տըր։ Ինճիլի քրիստոնէր պու հիլմ ու հիքմէթ բուհրնը թէրվիճ վէ թէչվիգ էտերլեր իսէ, գատիմ քրիստոնին ա'զալարը անլէրէ վէսվէսէ վէ նասիհաթ իլէ պագմատըգտան մա'տա, օլ քրիստոնէ բահաթ վիճատան իլէ 'իպատէթ էտէմէյէնլեր մուհասալէթլէ Ինճիլի քրիստոնէրէ կէլիպ, օրատա 'իպատէթ էտէճէք տիրլեր։ Հաթթա զանընը 'ատիզանէմիզճէ, պիրիմ Ինճիլի քրիստոնէրիմիզ օլ գատար միւսա'ատէլի պուլունապիլիրլեր քի, Լուս. քրիստոնէյէ 'ա՞իտ օլուպ, Ինճիլի ճէմա'աթին էֆքէարընտա պուլունան, լաքին նասրլ իսէ, Ինճիլի քրիստոնէ իլէ պիրլէշմէք իսթէմէյէն քրիստոնէրին էէնի հայաթա մալիք օլարգլարընա տա՞իր էմին օլարգլարը հալտէ, անլէր իլէ 'Աչա ի Բարգամնի սօֆրասընա իշթիրաք էթմէք իչուն թէրթիպաթ եափա պիլիրլեր։ Շու հալտէ Ինճիլի քրիստոնէրին այրըճա մէվճուտիյէթի մուճիպ ի մաղարրաթ պիր չէյ օլմատըգտան մա'տա, խրիսթիյան մուհասալէթ վէ միւսա'ատէսինէ պիր միսալ օլապիլիր։

4. Ինճիլ էնբիաներին էեղամը անլերին այրը պէր հէյ'էր մաֆամընտա վէ-ֆոտրընը ենճապ էտէր։ Ինճիլի քրիստոնէրին փէյղամը չու տրը. Ատէմ քրիստոնէ վէ քէհանէթին միւսասէլէսի օլմայարագ Ալլահ իլէ տօղրուտան միւշարէքէթ էտէպիլիր. վէ պու հագիգաթ խրիսթիյան հայաթընը թէչվիգ վէ թէրֆի' էտէն պիր գուվվէթ տիր։ Փրօթէսթանդլըգ պու փէյղամընին իլք գըսմընը թէ՞քիա էթմիչ իսէ տէ, հայրի՞ֆ քի սոն գըսմընը, եա՞նի պու հագիգաթը հայաթ իլէ պիլ ֆի'ի իսպաթ էթմէք գըսմընը թէ՞եիտ էտէմէմիչ տիր։ Վէ 'ալէ'ումումմ Փրօթէսթանդլըգ 'ալէյհինտէ կէթիրիլէն էն գուվվէթլի վէ մա'գուլ ի'թիրազ պու օլմուշ տըր։ Տէմիչլեր տիր, «Ինճիլի էրմէնիլեր էրմէնի քրիստոսնոյ այրըլարագ նէ՞ քեար էթտիլեր, էսքի քրիստոսէ գալանդարտան ֆարգը 'էսմր կէչիրէպիլիրլէ՞ր մի։» Պու ի'թիրազ փէք եօղուս տըր։ Էկեր Ինճիլի էրմէնիլեր Ինճիլի թա'լիմաթին վասըթասըյա Ինճիլի հայաթ կէչիրէմէյէճէքլեր իսէ, օլ քրիստոնէն այրըմանընն մահասը եօգ տըր։ Լաքին էկեր Ինճիլի հագիգաթ Ինճիլի հայաթտա իշհար էտիլէճէք իսէ, օլ զէման այրը քրիստոսէ թէչքիլ էթմէյէ տէյեր։ Էկեր Փրօթէսթանդլըգ պիր նէվ' թա'լիմաթ մէճմու'ը վէ պիր նէվ' ուսուլը 'իպատէթ օլաճագ իսէ, այրը պիր քրիստոսէ օլմագ իչուն պու չէյլեր քեաֆի տէյիլ տիր։ Եօգ, էկեր պու թա'լիմաթ տահա էյի 'էսմր հուսուլընա վէ հագիգի խրիսթիյանլըգընն իպրազընա պատի օլաճագ տէյիլ ինանըյօր իսէք, վէ պու իմանըմըզա կէօրէ եաշայաճագ իսէք, օլ զէման Ինճիլի քրիստոսէրէ այրը քրիստոսէր մագամընտա պագասընտա տա՛յ էթմէլիյիզ։

Իմամ քէնտի քրիստոսնոյ իսլահաթա միւհթաճ խուսուսաթ կէօրիւպ տէ, վիճատանլարընա մուգայիր վէ բէյանքեար հալէրտէ պուլունմամագ չարթը իլէ օլ քրիստոսէ դալմագ, վէ քրիստոսէրէնին իսլահը իչուն չալըշմագ իսթէյէնլերի թահսին էտէրիզ։ Լաքին Ինճիլի թա'լիմաթը ի'լան վէ Ինճիլի հայաթը պիլ ֆի'ի վէ պիլա միւմանա'աթ իշհար էթմէք իչուն, այրը Ինճիլի քրիստոսէրէնին լիւզումընը թէ՞քիա էտէրիզ։ Վէ պիլֆիւմիլէ հալ ու քէյֆիյէթլէրտէ պու սընֆ խրիսթիյանլարրն տա՞իմա Յիսուս Քրիստոսրն հիլմիյէթ վէ մուհասալէթ բուհուլյա սէվգ ու իսարէ օլունմալարընընն ազտէս պիր վազիֆէ իսթիյնի թէ՞եիա էտէրիզ։

ՊԷՕՅԼԷ ՄԷԹՈՒՊԼԱՐԸ ԿԷՕՆՏԷՐՄԷ

Մէշհուբ պիր թաճիրին իսարէխանէսի տիվարը իւղէրինտէ չու տիթիտէքի լէվհա ասըլը տըր։

«Էկէր մէճպուր իսէնիզ, մէքթուպընըզը հըրսը պուլունտըղընըզ հալտէ տախի եազընըզ, ամմա էրթէսի կիւնէ գատար անը փօսթայա կէօնտէրմէյինիզ։»

Օլ թաճիր տօսթլարընտան պիրիսինէ մէզքիւր լէվհայը կէօսթէրէրէք ատմիշ տիր քի, «Օլ լէվհա զայէթ էյի պիր նասիհաթը հավի տիր։ Զանընըմճա, հէր քէս արա սըրա մաղարրաթ չըզարճաղ պիր մէքթուպ եազմագ լիւզումընը հիսս էտէր։ Պէն քէնտիմ չօգ տէֆ'ա էօյլէ եազիմագ իսթէտիյիմի պիլիրիմ։ Պիր քիմսէնին իւզէրինէ օ կիպի պիր տույղու կէլտիյինտէ, անտէն գուրթուլմագա չալըշմալը տըր, վէ պէօյլէ էթմէքլիյին եէկեանէ հօլու՝ օլ մէքթուպը եազմաղլըգ տըր։ Մէքթուպը եազմագլըգ ատէմին տէրուինտէն ալչագլըղը տէֆ' էտէր։ Իշթէ ասլ օ զէման պու լէվհանըն միւնտէրիճ պուլունտըղը քէլամընն ահքեամընա թէվֆիղէն հարէքէթ էտիպ, մէքթուպը կէօնտէրմէքլիք իշի էրթէսի կիւնէ թէ'խիր էտիլմէլի տիր։ Էրթէսի կիւն մէքթուպը եազան քիմսէ օլ մէքթուպը օգույուպ, անը հատտէն ատչըրը չիտէթլի պուլուր, վէ անը կէօնտէրմէմիշ օլմասընտան տօլայը ղայէթլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլուր։ Լաքին երինէ տէ օլ մէքթուպ էյի պիր մագսէտին հուսուլինէ խատիմ օլմուշ օլուր։

«Խաթրըմա պիր կէնճ կէլիյօր քի, օ պիր տէֆ'ա փէտէրինէ թէքտիր հօլու պիր մէքթուպ եազաը։ Օլ կէնճ իլէ պէն 'այնի իսարէխանէտէ իշլէյօր իսիք։ Օ մէքթուպը պանա օգուարդտա, պէն անա, 'Անը կէօնտէրմէ' տէյիւ նասիհաթ վէրտիմ։ Վէ լաքին օ փիւրհատէթ օլարընտան, պէնիմ պու նասիհաթըմը դասպուլ էթմէք իսթէմէտի։ Օ՝ մէքթուպը դափատը վէ անը քէնտիսի իշիւն փօսթայա կէօնտէրմէքլիյիմի ըէճա էյլէտի։ Պէն սատէճէ անը ճէպիմէ աթարմ, վէ էրթէսի կիւնէ գատար անը օրատա պրադարմ։ Էրթէսի կիւն օ՝ իսարէխանէյէ մէլուլ վէ մահզուն հալտէ կէլտի, վէ պանա 'Գէորգ, քեա՛չքի օլ մէքթուպը իխթիյար փէտէրիմէ ասլա եազմամըշ օլա իտիմ։ Գօրգարըմ քի օլ մէքթուպ փէտէրիմի զայէթլէ քէտերլէնտիրիպ, մուճիպ ի մէվթի օլաճաղ տըր։ Օլ մէքթուպը կէրի եէլ կէչիրէ պիլմէմ, 50 մէճիտիյէ վէրիրիմ։'

«Պէն մէքթուպը ճէպիմտէն չըգարըպ, անա ուզաթարմ, վէ 'Իշթէ օլ մէքթուպ։ Անը եազարընտան օլայը փէշիման օլաճաղընը պիլտիյիմտէն, փօսթայա վէրմէտիմ,' տէտիմ։ Օ՝ մէքթուպը կէօնտէրմէմիշ օլմագլըղընտան տօլայը վա՛ա էթտիյի 50 մէճիտիյէի պիղթի՛իլ պանա վէրմէք իսթէտի։ Օլ լէվհատաքի քէլամտա պէօյիւք 'ադլ ու իղ'ան վար տըր։»

ՐՈՒՀԸՄԸԶ ՎԱ՞Ր ՄԸ*

Եազընլարտա «Պէյն վէ Շախսիյէթ» մատտէսի իւզէրինտէ չայան ը տիդդաթ պիր քիթապ նէշր օլունմըշ տըր։ (Brain and Personality, or the Physical Re- lations of the Brain to the Mind. By William H. Thomson. *Միւ՞էլլիֆ պիր թապիպ, հէմ տէ ճիւմլէ ի ասասլիյէ պահընտա պիր միւթէխասսիս օլուպ, 'Ադլ իլէ Պէյնին արասընտաքի 'ալագայը սըրֆ 'իլմ նօղթա ի նազարընտան միւթալա՛ա էթմիշ, վէ միւթալա՛աթընըն նէթիճէսինի պու քիթապտա պէյան էթմիշ տիր։*

Էյօլեան թէմիյէ օլունան պիր նէվ' ասնթուր եատիարլար քի գուրուլուպ պիր փէնճէրէյէ գօնուլտըգտա, էսէն բիւզկեարըն թէ՞սիրիյէ անտէն պիր թապրմ մագամլար հասըլ օլուր։ Պու մագամլար ասնթուրըն վէ բիւզկեարըն թապի՛աթ վէ 'ալագասընա մէրպութ տըր։ Պիր քէմանա տիւզէն վէրիպ, պիր քէմանճընըն էլինէ վէրիրսէն։ Պունտան չըգան մագամլար զըսմէն քէմանըն թապի՛աթընա, լաքին չօգճա քէմանճընըն թապի՛աթընա մէնութ տըրլար։ Իմտի պէյն էյօլեան ասնթո՞ւր մը տըր, քէմա՞ն մը տըր։ Եա՛նի 'ադլի վէ հիսսի ֆի՛իլլէր պէյն իլէ խարիճի մուհիթին 'ալագասը նէթիճէսի մի տիր, հօդսա մահֆուզ պիր ասնթուրճը վա՞ր մը տըր քի պէյնի իսթի՛մալ էտէրէք, անտէն ահէնկ հասըլ էտիյօր։

Եէքտիկէրինէ քամիլէն միւչապիհ օլան իլքի էյօլեան ասնթուրլարը թամամ պիրիպիրլէրինէ միւչապիհ օլան իլքի փէնճէրէլէրէ գօյսան ասնքի 'այնի մագամլար մէյտանա կէլիր։ 'Այնի սըղլէթտէ վէ 'այնի խասսիյէթէ մաղիք իլքի պէյնի 'այնի մուհիթ իշլինէ գօյսան 'այնի նէթիճէ մէյտանա կէլիր մի։ Պիր ատէմ պէյնի իլէ պիր չիմփանզի պէյնինին ագասամ վէ թէրքիպաթը պիրիպիրինէ թամամ միւչապիհ օլտըղընը Փրօֆ. Հըքսլի իսպաթ էթմիշ իտի։ Լաքին պու իլքի պէյնլէր 'այնի մուհիթ ատասընտա պիւսպիւթիւն ֆարգը պիր նէթիճէ մէյտանա կէթիրէյօրլար։ Վէ պու ֆարգ կէօսթէրիր քի պու պէյնլէրտէն պիրիսի էյօլեան ասնթուր տըր։ Օ պիրիսի պիր ուսթատ էլինտէքի քէման տըր։

Իտսան պէյնինէ տա՞իր չայան ը տիդդաթ պիր

(*) Գալատէքի Ֆպէնա Ա՞ոՒՐ-ի նամ զազէթասան իղթիպաս էտիլմիշ տիր։ Ֆ. Գ. Գ.

վարդ'ա տա չու տբր քի, պէյնին միւթէ'ատիա գրամլարը պուլունուլ, պու գրամլարին հէր պի-բինին պիր իշի վար տբր։ Պիր գրամը կէօրմէյէ, պիր գրամը օգուտլաղա, կէօրէն գրամին պիր գրամը քէլիմէ կէօրմէյէ, օլպիրի բէնկ կէօրմէյէ խրատ-մէթ էտէր։ Վէ պու գրամլարտան հէր հանկը պի-բի միւթէզարբիր օլուր իսէ, անին խրամէթի իճ-բա օլունմազ վէ եկնէ տէ օլ պիր գրամլարին իշի տէվամ էտէր։ Պիր ատէմին պէյնի զէտէլէնմէքտէն ոնրա քէնտի ատա լիսանը օլան Ինկիլիզէյի ու-նութաը, լաքին Եունանիճէ վէ Լաթինճէյի օգու-յապիր իսի։ Պէյն պու խուսուստա պիր փիանո կիպի տիր. անտէ պիր փէրտէ պօղուլուր իսէ, օլ փէրտէ ուսթատին փարմազարինա իճապէթ էթմէզ։

Լաքին պէյնտէ տահա զիյատէ զարիպ պիր հալ վար տբր։ Պէյնին լիսանա, էա պատարա, էա սէմ'է խրամէթ էտէն գրամը միւթէզարբիր օլուպ, իշտէն սապէթ օլտրգտա, օլ եօլտա տիւշար օլտրգը զա-յատին եէրինի տօլտուրմադ իւզրէ, 'ադ պէյնին պաշ-գա պիր գրամինը իսթի'մալ էտէր. մէսէլա, Հէլէն Քէլլը 19 այրգ իքէն քէօր վէսաղը օլուպ, նէթիճէ-սինտէ տիսրաղ տա օլտրգը հալտէ, սաղթ լամիսէ վասթասբյա օգուտմազը վէ եաղմազը էօյրէնմիշ, վէ 'ուլում ը թասի'իյէ, 'ուլում ը բիյաղիյէ, էտէ-պիյաթ վէ պէշ լիսան թահսիլ էտէրէք, պիր գօ-լէճտէ իթմամ ը միւտէթ էյլէմիշ տիր։ Էյօլէան սանթուրին պիր թէլի գրբլբր իսէ, բիւգկեար օլ պիր թէլէրտէն օլ գրբլան թէլին մադամինը չը-գարամազ, լաքին քէմանին պիր թէլի պօղուլուր-ա քէմանճը օլ պիր թէլէրէ, գրբլան թէլին ի-շինի կէօրսիւրէպիլիր։ Հէլէն Քէլլբրտէ վուգու' պուլան իշթէ պու իսի։

Լաքին պու շէյ սաղթ Հէլէն Քէլլը կիպի միւս-թէանա հալէրտէ վուգու' պուլմազ, անճադ հէր ատէմին 'էօմրիւնտէ պէյն քէնտի խրամէթլէրինէ պիր ֆա'իլ, էա'նի 'ադ վասթասբյա թա'լիմ էտիլիր։ Ատէմին պիր պէյնի էօգ, իքի պէյնի վար. —սաղ վէ սոլ պէյն։ Վէ 'ադա"իպ տիր քի թէքէլիւմտէ պու պէյնլէրտէն անճադ պիրիսի մէշղուլ տբր, օլ պիրի-նին անտէ հիսէսի էօգ տբր։ Պունդն պիր սէպէպի իհթիյաթ նէթիճէսի տիր։ Պիր դայանը իհթիյաթ իշիւն իքի անախթարը օլտրգը կիպի, ատէմին տէ իքի պէյնի վար տբր։

Իմտի շու խուսուսլարա տիդգաթ էտէլիմ։ 1. Միւշտպահ սէպէպլէր միւշտպահ էսէրլէր հա-սրլ էսէրլէր, հալ շու քի միւշտպահ պէյնլէր միւշտպահ նէթիճէ հասրլ էթմէյօրլար։ 2. Պէյ-նին հէր գրամինին քէնտինէ մախսուս պիր խրա-մէթի վար։ Վէ պու գրամ միւթէզարբիր օլ-տրգտա, օլ խրամէթի կէօրիւլմէզ օլտա պիրէ պէյ-նին տրգտասընտա պուլունան 'ադլ ու զէքեա միւ-թէզարբիր օլմայօր։ 3. 'Ադլ պա'զէն միւթէզար-բիր օլան գրամին խրամէթինի պէյնին պաշգա պիր գրամինա կէօրսիւրիյօր։ 4. Պէյնտէ ֆա"իլ օլան պիր դուվվէթ պէյնին նէմասընա թէ"սիր է-տիյօր։

Իմտի պու խուսուսլար, պէյնտէ պէյնի պիր ալէթ մադամինտա իսթի'մալ էտէն պիր կէօրիւն-մէզ բուհ պուլունտրգընը չիւպհէյէ մահալ պրագ-մայաճադ սուբէթտէ խսպաթ էթմէզլէր իսէ տէ, մէս"էլէնին կիւճլիւյիւնէ կէօրէ անը միւմքին մէր-թէպէ դանա'աթպախշ պիր սուբէթտէ խսպաթ էթ-միշ սայրբը։

ԵԻՐՄԻՆՃԻ 'ԱՍՐՏԱ ՄԻԹԷ'ԱԼԼԻՄԷ ԹԻՄԱՐՃԸԼԱՐ

(Տր. Թ.մը Սէլ Քեբէնկը, Տերբէա'ադէն)

3.

Վէրէմին էմր ի թէտավիսինտէ էն 'ադիպ վէ ճալիսլ ի տիգգաթ թէճրիպէ քէմիք վերէմինտէն միւղթարիպ պուլունան չօճուգլարը թէտավիսի-նէ մախսուս օլարադ, տէնիպ սահիպլերինտէ թէ"սիս էտիլմիշ պուլունան խասթախանէլէր տիր։ Իշպու խասթախանէլէրին թէ"սիսինէ էն չօղ չալըշըպ չապալայանլար միւթէ'ալլիմէ թիմարճըլար օլմուշ-լար տբր։ Ֆրանսա սէնէտէ պու կիպի 2,000 'իլ-լէթի չօճուգլարը թէտավիսի իշիւն թէտարիք կէօրմիւշ օլտրգը կիպի, Նիւ Եորդ տասի Գոնի ատասընտա 250 պին տօլար մէսարիֆէ պիր պի-նա ինշասընա թէշէպպիւս էթմիշ օլուպ, մէղքիւր պինատա պինղէրճէ մա'սումլարը իշպու միւտիշ 'իլէթին փէնշէսինտէն գուրթարմադըգ միւմքին օլաճադ տբր տէյիւ իւմիտ էտիլմէքտէ տիր։ Ամէ-բիդատա իշպու մադէսին հայդ ը ֆի'իլէ իխրաճ ը եօլունտաքի թէշէպպիւսաթտան պիրինճիսինէ պունտան իւչ սէնէ գատար էվվէլ Գոնի ատասը-նին միւնթէհա ի ճէնուպիյէսինտէ Սիպրիպ նամ մահալտէ գուրուլան պիր գաչ չատբր իշինտէ պաշ-լանմըշ տբր։ Օրատա 50 գատար չօճուգլար թէ-տավի էտիլմէքտէ տիր։ Պունդարին դրամ ը ա'զա-մը օրայա կէօթիւրիւլտիւքլէրի զէման իւմիտսիզ հալտէ կիպի կէօրիւնիւյօրլար իսի։ Պունդան թադ-բիպէն պիր սէնէ էվվէլ օլ միւ"էսէսէյի զիյարէթ էթմէյիմտէ, օրատա 49 խասթա չօճուգ պուլ-տում։ Անկէրին դրամ ը ա'զամը էյիմիշ, եախսա չէքլտէն չըգմըշ ա'զալարը տօղրուլըրլար իւմիտիյ-լէ թախթալարա պաղլանմըշլար իսի։ Նիթէքիմ պիզ պաղչէտէ էյիմիշ եախսա խասարգէտէ օլմուշ պիր ֆիտան եախսա տաղանն տալլարինը տօղ-բուլթմադ վէ գուվվէթլէնտիրմէք մադսէտիյլէ

պաղլարբդ։ Օլ սապի օղլանդար վէ գէզլար, Օգիաննոսան նէ գասար չէտիտ բիւդկեար սապի էսսէ, աչբդ հավասա եաչարլար։ Զօճուդլարբն եաղ, գէշ մալիք օլարդլարբ եէկեանէ սիյանէթ պուլունարբդլարբ չաարբլարբն էթրաֆբնա չէքիլէն եէլբէն պէդէրի տիր։ Անդեր իչիւն իչպու սբհհէթալաչ թուզլբ հավայբ թէնէֆֆիւս էթմէքտէն վէ էյի թիմարճբլարբն անդեր հադդբնտա 'ալէտատէվամ կէօսթէրմէքտէ օլարդլարբ տիդգաթ ու իհթիմամա նա՞իլ օլմադան պաչդա պիր 'էլաճ եօգ տբր։ Կէօրսիւիւմ 49 խասթանբն Գիւնտէն մա՛տա հէփիսի մէգբիւբ միւ՞էսսէսէյ աղբբ հալաէ դապուլ օլունմբչար տբր։ Անդերին 'իլէթի խայբճա իլէրիլէմիչ իսի։ Օ զէմանատան պէրու պունդարատան 9ը չիֆտիէդիր օլմադէ սայբ վէրիլմիչէր տիր։ 32սինին ահվալ բ սբհհիյէլերի խայբճա էյիէմիչ օլուպ, իքիսի վէ սա՞իրլերի մէնքիւբ պիր հալաէ պուլունույօրլար։ Թէտավի օլունան 30 խասթալարբն հէման գբրդբնբն չիֆտիէդիր օլարդբ պուկիպ թէչվիդամիզ պիր թէճրիպէտէն սօնրա, 'ահէպա օ միսիլիւ միւ՞էսսէսաթ թէ՞սիսինին ֆէվա՞իա վէ մուհասսէհաթբնա չիւպէ կէօսթէրիլէ պիլմբ մի։ Տէրիսա՛ատէթ կիպի պիր չէհիրատ հէր սէնէ էթրաֆբմբզտա պինդերճէ չօճուդլարբն պու 'իլէթատէն էօյմէքտէ օլարդլարբնբ, վէ պինդերճէ չօճուդլարբն տասի իչպու միւտիւ 'իլէթ եիւդիւնտէն միւատէթ իւլ 'էօմր 'ալի վէ սադաթ օլմադտա իսթիքլերինի պիլտիյիմիզ հալաէ, պիզիմ իչթիրաք վէ մու'ավէնէթիմիզի պու կիպի մա'սումլարատան նա՞սիբ տիրիլ էսէպիլերիզ։ Իչպու չօճուդլարատան 3 եաչընտա օլան պիրիսի Սիլրիզտէքի թիմարճբլարատան պիրիսինէ, «էյիէչիպ, վիւճուտիմէ պաղլանմբչ թասթալարբն իչինտէն չբգբպ տա էվվէլա օյնամատբդճա, էօլիւպ պիր մէլէք օլմադբդբ իսթէմէմ,» տէմիչ տիր։

Միւթէ'ալիմէ թիմարճբլարբն իչէրինին զայէթ չայան բ տիդգաթ տիկէր պիր չիւ'պէսի՝ էվրօպա վէ Ամէրիկանբն պէօյիւք չէհրլերինատէն սա'զբլարբնբն նէվճիմանատան մանքէմէլերինէ մէրպութ տբր։ Նիւհօրգատա չօճուդլարա զուլմ ու թէ'ատտի մու'ամէլաթբնբ մէն՝ էթմէյէ չալբշան պէօյիւք չիրքէթին թէ՞սիր ու նուֆուզբ սայէսինտէ պունատան պիր գաչ սէնէ էվվէլ, չօճուդ տա'վալարբնբն բուլէթ վէ թէավիյէսինէ մախսուս տիւնանատն իլբ մանքէմէսի թէ՞սիս էտիլմիչ տիր։ Իչպու միւ՞էսսէսէ օ գասար պէօյիւք պիր նի'մէթ օլաու, վէ պիզճիւմէ ինսանիյէթիփերվէրանճա օ գասար չօղ չայան բ սիդգաթ տբր քի, անա էթտիյիմ պիր զկյարէթին դբսա պիր թա'բիֆի պէլբի ֆա՞իտէտէն խալի օլմադ։ Գիւնճիւ էվվէլ 23նճիւ սօդաղբն քէօչէսինտէ քեա՞ին թէզդիֆխանէսինտէ պիր կիւն կէչիրտիքտէն, վէ օրայա փօլիս մէ՞մուրլարբ թարաֆբնտան կէթիրիլէն չօճուդլարա կէօսթէրտիքլերի մու'ամէլէնին ուսուլբնբ քէմալ բ տիդգաթէ կէօզէթիէտիքտէն սօնրա, մահքէմէտ Հաքիմ Տէնէլին եանբնտա օթուրմադա տա՛վէթ օլունտուա։ Մուհաքէմէ Ամէրիկանբն սա՞իր ճէզա մանքէմէլերի ուսուլբնա կէօրէ իճրա օլունտու։ Միւ'թատ մու'ամէլաթբ բէսմիյէնին հէփիսի իճրա օլունտու, վէ հէր մէ՞մուրլար իլէ չավուշլար հաղբբ պուլունտուլար։ Լաքին օրատա 16 եաչընտան աչաղբ պուլունան չօճուդլարբն մուհաքէմէլերի իճրա էտիլմէքտէ իսի։ Նիւ Եօրգատա ախշ ու կիրիֆթ օլունան 16 եաչընտան աչաղբ հէր չօճուդ գանունէն մուհաքէմէ օլունմադ իւզրէ չօճուդլար մանքէմէսինէ կէօթիւրիւլմէլի տիր։ Վէ միւհթերէմ հաքիմին եանբնտա օթուրարբզբմ դիւն զարֆբնտա սանբրսբն 'ատալէթի իճրա մէվզբ'ինէ գօյան պիր 'ատալիյէ մէ՞մուրբնբն սէօզլերինատէն ղիյատէ քէնտի չօճուդբնա նասիհաթ վէրիպ, անբ թէ՞սիպ էտէն պիր փէտէրին սէօզլերինի իչտիյօր իսի։ Չօճուդլար պիրեր պիրեր անա կէթիրիլիյօրլար իսի, վէ անդերի թուլթան մէ՞մուր մէվզուֆ չօճուդբն հիքմայէսինի էտիյօր իսի։ Պա'տէհու գասպահաթբբ չօճուդբ թանբյանդարատան անբն ախլագ ու էվսաֆբնա պա՞իր մա'լիմաթ վէրմէլերի, եախսա սա՞իր հօլլանդ իլէ միւմքին օլան 'էօզբլերի պէյան էթմէլերի թալէպ օլունուբ իսի։ Հաքիմ մէս՞էլէնին հէփ թէֆէրրիւ'աթբնբ նազար բ ի'թիպարէ ալարգատան սօնրա, եա չօճուդա, (էկեր քէնտիսինէ մուգայէտա օլաճադ էյի էպէվէյնի վար իսէ,) տիկեր պիր ֆուրսաթ տատա վէրիր, եա տա անբ էլէեվմ չօճուդլարբն իսլահբնա մախսուս օլարադ ինչա էտիլմիչ օլան միւթէ'ատտիտ միւ՞էսսէսաթատան պիրիսինէ կէօնտէրիր իսի։ Իչթէ թիմարճբնբն իչի պուրատա պաչլար իսի, զիրա չօճուդ ալբ գօնուրտրգատա, զասբթա մէ՞մուրլէրինէ թէսլիմ էտիլէճէք եէրտէ, պիր թիմարճբնբն տիդգաթ ու իհթիմամբնա հէվալէ էտիլիր իսի։ Օ տասի չօճուդլար քէնտի խանէլերինէ 'իտատ էտիլմէճէյէ գասար, չօճուդլարբն խթիրահաթ վէ թէհարէթ ի վիճուտիյէլերինէ, 'ատէթա խասթախանէտէ խասթալարա մուգայէտա օլուրճասբնա, մուգայէտա օլուբ։

Եարբն կէնճէլերին տու'ա մէճլիսի ալաթ. սա'աթ 9տա Գումգափուսա Բէսթատ ինի'իպատ էտէճէք տիր։

ՏԻԳԱԹ ԷՅԼԷՅԻՆԻՁ

Էվվէլ, պէգգամ էրինէ.

Նէֆսինէ զալիպ մի սին, եօդաս մաղլուբ մը սըն, զիրա 'էօմր միւճահէտէ մէյանը տըր, վէ ճէհատին սիլազի վէ բուհանի տիր. պունտա զալիպ եա մաղլուպ օլմադ էհէմմիյէթսիզ պիր չէյ տէյիլ տիր։

Պուլունտուղըն հէր պիր հալ ու քէյֆիյէթէ պու նօղթատան նազար էյլէ, զիրա զալիպ եա մաղլուպ օլմասըղըն պիր ան պիլէ պուլունմայաճադ տըր։

Տիգգաթ էյլէ քի միւճահէտէն տէրուինտէ օլտուգճա նէֆսին իլէ էտէճէյին պու պէ-վէլը գալպինտէ իճրա օլունուր, վէ օրատա եա նէֆսի խաչա կէրէճէքսին, եա տա սէն անա էսիր օլաճադսըն։

Սէն պիլ քի գալպին նէֆսինին միւսթահքէմ պիր գալ'ասը տըր, Յիսուս իսէ սանա տահա եադըն օլուսլ՝ գափույու չալան պիր Խէլաքեար տըր։ Շու հալատ 'ահապա սէն նէ՞ էտէճէքսին, զիրա նէֆսին սանա սատրդ օլմայան պիր աղեար տըր։

Սէն էյի պիլ քի, գալպինին գափուսընը նէֆսին փէք սըզը օլարադ գափամըշ իսէ, օ՝ չէյթանսան զօրգտըզը իչիւն տէյիլ տիր. տահա զիյատէ քէնտինին սէնին իւղէրինէ հիւքմիւնիւ իսլթալ էտէճէք օլան Յիսուսըն իչէրի կիրմէսինի խթէմէտիյինտէն տիր։

Յիսուս գալպինին գափուսընը պիր մըգտար չալար, աչմազ իսէն, պրագըր կիտէր, լաքին կէօմիւրտէյէն արսլան, եա՝նի չէյթան օրատա գալը։ Պու իսէ սէնին իչիւն էն տէհլէթլի պիր հալ տըր։

Սանէյէն, պէգգամ էրինէ.

Օլմայա քի սիզտէ զէհիր վէ փէլին հասըլ էտէն պիր քէօք պուլունա։ Թէսն. 29. 18։ Մէղքիւր քէօք իսմանսըզլըգ իտի, վէ նէթիճէսի իրթիտատ օլտու։ Իչիտիլէն քէլամ իման իլէ իմթիզաճ էթմէզսէ հէր վագըթ հալ պու օլուր։ Ալլահն գատիմ խալղընին թէճրիպէսի փուԹփէրէսթ ադամ իլէ իսթիլսթ էթմէսի իտի, վէ պու սէպէպտէն Իսրայէլ անղէրին իլահլարընա թասլի՝ օլարադ, հադգ Ալլահատան ատիտը։

Շիմտի եինէ հալ պու տըր, զիրա քիլիսէնին գօնչուսը տիւնեա տըր. ամընարադ տէրիզ քի ատնին գալպկահնտատ չօլ ամը քէօքիւն էսէրի պուլունըյօր։ Վէ պու կիւն միւ՞մինէրին թէճրիպէսի, Ալլահա տիւչմէնլիք օլան տիւնեա իլէ տօսթ օլմադ տըր։ Պու տա զէմանէտիղին իրթիտատ էթմէք մէսլէքի տիր։

Էսքի վէ եէնի քիլիսէնին իրթիտատ էթմէք մէսլէքի եէքտիկէրինտէն միւթէֆէրրիդ տիր. էվվէլքինին իրթիտատը ճէհալէթի եիւղիւնտէն, եա՝նի զասլա պիր փուԹփէրէսթլիքտէն իտի, լաքին չիմտիքինին իրթիտատը ախլադսըզ ադըլտան վէ Ինճիլսիզ պիր թա'լիմտէն հասըլ օլույօր։ Շիմտի քիլիսէ տիւնեայա էն եադըն պիր գօնչու օլտուգճա միւ՞մինէր Քիթաբը տիվանէլիք թէտմիյէ էթտիյի տիւնեանընն իլմինտէն իղթալ օլունմադ թէճրիպէսինտէ տիրլէր։ Անըն իչիւն չու քէլամա տիղդաթ օլունմադ կէրէք տիր։

«Պագընըզ, էյ պիրատէրլէր, քի սիզտէն պիրինտէ հայ Ալլահատան իրթիտատ էթմէքտէ իմանսըզ վէ քէօթիւ գալպ պուլունմասընն։» Իսր. 3. 12։

Սալէնէ, պէգգամ էրինէ.

«Օլմայա քի պիր քիմսէ Ալլահընն 'ինայէթինտէն մահրում գալա, օլմայա քի պիր ամը քէօք ֆիլիսլէնէրէք իղթիրապ վէրէ, վէ նիչէլէր անընն վասըթասը իլէ իֆատատ օլունա։» 'Իսր. 12. 15։

Պու տախի զէհիր վէ փէլին հասըլ էտէն մէղքիւր քէօք տիր. պունըն տախի մահալը գալպ տըր։ Անճադ քի մուզիրը թէ՞սիրի ֆարզը իֆատէ էտիլմիչ տիր. էսքի 'Ահատն իֆատէսինէ կէօրէ, օ՝ զէհիր վէ փէլին հասըլ էտէր, վէ Եէնի 'Ահատն պէյան էթտիյինէ կէօրէ, օ՝ ֆիլիզլէնէրէք պիւթիւն գալպի թուրթար։ Տէմէք քի գալպտէ պիր էյի թօխուսմըն կէլիչմէսի իչիւն հիչ մահալ պրագմադ։ Պունտան մա'տա՝ օ քէօրփէ ֆիլիզլէր պէօյիւյիւզ ադամ օլուրլար. չէօյլէ քի հէմ սէօքիւլմէսի կիւճլէչիր, վէ հէմ տէ պոլ պոլ մէյվէ վէրմէյէ պէտ՞ էտէրլէր։ Վէ պու մէյվէլէր պուլունտըգլարը գալպէ, խանէ, վէ ֆիլիսէյէ իղթիրապ մուճիպի օլուրլար։ Պէլի ճէմի'ի վագթատա գալպտէ եիւղ վէրիլէն կիզի իմանսըզլըգլար թէզ պէօյիւյիւ՝ ադամլար օլարադ ամը մէյվէլէր վէրիրլէր։

Շիմտի մէղքիւր ֆիլիզլէր նիչէլէրին գալպինտէ պէօյիւմէքտէ տիրլէր։ Պէօյէ պիր հալա միւսա'ատլի եա միւսէյյէպ օլանլար էնճամը Ալլահընն 'ինայէթինտէն մահրում գալամադ տըրլար։ Լաքին պիր աղ այրդճա օլանլար տա տրատա պիր զիյարէթ էտէն Յիսուսըն «Իմանսըզ օլմա, միւ՞մին օլ» տէյիւ օլան սէտասընը իչիտէճէքլէր։

Շիմտի նէ՞ եափաճադսընըզ. գալպինիզտէքի ամը քէօքիւն ֆիլիզլէրինի պէօյիւմէյէ պրագամա՞զ մը սընըզ. իմանսըզլըզը վիճուտէ կէթիրէն չիւպհէլէրե տահա մահալ վէրէճէ՞ք մի սինիզ։ Տիղդաթ էտէրսէնիզ, 'ալէմատ վուգուտ' պուլան վագը'ալարընն տիզիսինտէ մուգատատէրին 'ամիպ պիր թէրթիպինի կէօրէ պվիրսինիզ, վէ 'ադլը սէլիմի իլղամ էտէն հիքմէթՈՒլլահ հէմ մատատ հէմ թէվարիխ 'ալէմին-

տէ տա՞ւմա վարդամատաս տբր։ Էկէր խոթէրսէ-նիզ, մէվճուտ օլան կէրէք բուհանի վէ կէրէք ախլադի 'ալէմտէ տախի Ալլահը կէօրէ պիլիպ, չիւ-հէլէրինիզի տէք' էտէ պիլիրսինիզ։ Հալ պէօյէ օլ-տուգճա սիզտէ Բուհ իւլ Գուտսը թէ՞սիրլէրինէ զարչը գոյամադ օլան 'ինտա նիչէյ դատար դալ-պինիզի զասթ էտէճէք տիր։

Բասպ'էն, գէգգոն էտէլիմ.

Պու 'էօմրտէ էն պէճիա պիր իչիմիզ վար. օ տա զալպտէ զէհիր վէ վէլին հասրլ էտէն քէօքիւն սէօքիւլմէսի տիր, պու խուսուստա քէնտի պա-չմրզա չալըշմադատան պիր ֆա՞ֆոտ չըմադ, չարէ եօգ, Յիսուսը զալպիմիզէ ալմալըյզ։

Յիսուս զալպիմիզտէ եաչարտա, անճադ օլ զէ-ման պէզ տիրիլիրիզ, պէզ անը կէօզլէրի իլէ զալ-պիմիզի սէյր էտէրսէք, նէֆսին հիլէսինի վէ պօյա-սընը ֆէհմ էտէպիլիրիզ, եօգ իսէ զալպիմիզ պիզի ալտատը։ Օ «Սէն ֆաղիլ սին, պաչզալարտան էյի սին, էհլ ի 'ըզ սըն, գուտսիյէթ թարիզինտէ եիւ-բիւյօրսըն» տէր, վէ տահա նիչէ չէյլէր սէօյլէյէրէք, պու կիւն նիչէ քիմսէլէրին զալպինի ավընտըրա-բաղ ույուԹմադատ տբր. պէլի, ատէմ Յիսուսը կէօզլէրի իլէ սրպմազատ, զալպինտէ օլան կիւնա-հին միզրօպլարընը հիչ պիր վազթ կէօրէմէզ։

Պիզ զալպիմիզտէ կէօմիւլիւ օլուպ, չօղ ամը քէօքտէն հասրլ օլան ֆիլիպէրի անճադ պիզտէ եաչայան Յիսուսը էլլէրի իլէ պիր տիւղիւյէ եօ-լարրը վէ անէրի թէօրէթմէզիզ։ Պու հալտէ օլ ա-ճը քէօք տախի չիւրիւմէյէ եիւզ թուԹար։ ԻչԹէ պիզտէ եաչայան Յիսուս մէղարրն զըյրսընտա գա-տար պու եօլ իլէ պիզի իտարէ էտէճէք տիր։

Պիզ ախրէթէ կէօչէր իքէն անճադ էօլիւմ ըր-մաղընին քէնարընտա տիւնեայը վէ ճիսմանի օլան հիսսիյաթը քիւլլիյէն սօյունա պիկէճէյիզ. օրատա վէ օլ վազթի մէղքիւր քէօքտէն հիչ պիր էսէրի զալ-մայաճադ տբր։ Զիւնքի զալպտէ օլ քէօքտէն էսէր զալարագ, խէլտա 'ալէմինէ կէօչմէք օլամադ։ Պէլի, կէօյէ կիտէճէք օլան պիր բուհ պուրատա գուտ-սիյէթտէ պէօյիւմէյէ պաչլամըզ օլաճադ տբր. վէ օ՝ տիւնեատան չըգար իքէն, գուտսիյէթին քէմա-լընա մանի օլան էնկէլէրի քիւլլիյէն սօյունաճադ տբր. քի օ՝ կիթտիքճէ իլ էլ էպէտ տահա սալիհ օլաճաղը պիր մէյտանտա քէնտինի պուլա պիլսին։

'Էօմրիւմիզիւն սէֆինէսինին սէմավի լիման-տա պիր կիւն լէնկէրէնտաղ օլաբզընը կէօրիւնճէ, էն էվվէլ պիզ թէ՝ճճիւպ էտէճէյիզ, չիւնքի սէֆէրիմիզ էնտասընտա, էօյլէ դաղազէտէ օլան սէֆինէմիզի, 'ինտայէթ Ուլլահն պէօյլէ խէլտա լի-մանընա եէթիչտիրմիչ օլմասընա պիղիմ իլէ պէ-բաղէր պիւթիւն ճիհան հայրան օլաճադ տբր։ Նա-սբլ թէհլիքէլէրտէն վէ նասբլ տէհլէթի տաղաղար-տան սավուշարադ, սէֆինէմիզին պէօյլէ խէլտա օլ-մուշ իսէյի իչիւն համա ու սինա էտէն ճիւ-նուտ ը սէմավիյէնին իրլատըգլարը իլահիլէրէ պի-զիմ տախի միւթէչէքքիր օլան սէտալարըմըզ գա-թըլաճադ տբր։

Պու տիւնեատտա Յիսուսըն դամէթի էօլչիւսիւ-նէ էրմէք իչիւն պէօյիւմէյէ պաչլամըզ օլան պօ-յումըզին քէմալ նօգթասընտա, կէօյիւն գարիու-սընտան իչերի կիրախյամիզտէ թէմաչա էտիլէ-ճէք տիր։

Օրատա Յիսուսըն պիւթիւն 'էօմրիւմիզտէ խէլտասըմըզ իչիւն նէլէր էթմիչ օլտուզընը, վէ Բուհ իւլ Գուտսըն գուտսիյէթ 'ալէմինտէ պիզի պէօյիւթմէք իչիւն նէ էմէքլէր տարֆ էթմիչ իտի-յինի պիւթիւն ճիհան թէմաչա էտէրէք, մուհապ-պէթին մէնպա՛ը օլան Փէտէրիմիզէ համդար 'արզ էտէճէք տիր։

Ատանա ԱՒԵՏԻՍ ՏԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ԲԻԼԻՍԷԼԷՐՏԷՆ ԹԱՊԷՐԼԷՐ
(Ագոէրայ, 'Այնթապ, Մաբ'աշ)

Ագոէրայ. Բիլիսէմիզին չօպանը Վեր. Գէորգ Մանուկեանըն մուֆարադաթը լուզէրինէ, մինպէր վէ սա՞իր բուհանի խըսմէթլէր եիւզ իւսթիւ գալը։ Վագտա՝ չէմմասըմըզ Գէորգ էֆ. Ասլանեան մին-պէրէ վէ սա՞իր պիրատէրլէր տու՛տա մէճլիսլէրինէ պագըյօրլար իտիյսէ տէ, պու հալին զայր ի մու՛այ-եէն պիր սուբէթտէ տէվամընը իսթէմէյէրէք, պա՛-զը պիրատէրլէրին Թավսիյէսի իւզէրինէ, քիլիսէ Նեվ-չէհիրի Նէրգօլաքի էֆ. Էֆթիմիյէտիսի մինպէրէ, վէ Ադսէրայը Արմենակ էֆ. Գէորգեանը մու՛ալլիմիյէ տա՛վէթ էյլէտի։ Միւամիլէյէ Նէրգօլաքի էֆ. տա՛-վէթիմիզի դասդուլէ 1906, Հոկտ. 14տէ պուրայա միւվասէլէթ էտիպ, արզու վէ զայրէթլէ խըսմէ-թէ պաչլատը։ Պու կէնճ՝ պիր իլմի իլահի մէք-թէպինտէ օգուտմուշ տէյիլ իսէ տէ, իպթիտաիրընա կէօրէ իչլէմէքտէ օլմըշ տբր։ Վա՛զ վէ տու՛տա մէճլիս-լէրինէ տեվամ էտիյօր իտիյսէ տէ, պիթթապի՝ քի-լիսէմիզին թէրագզըսը՛ իչիւն տահա էյի պիր թէրթիպէ մունթազըր օլարադ, քիլիսէնին պաչ Զօպանը օլան Բապպըմըզ չու չօպանսըզ զամբը սիւրիւսիւ իչիւն պիրիսինի կէօնտէրսին տէյիւ տու՛տա էթմէքտէ իտիր։ Օ տախի Վեր. Յ. Գ. Պիլզիլիլեանը Դեկտ. 22տէ պուրայա կէօնտէրտի։ Էվվէլա Ալլահա համա էտէրիզ. սանիյէն, անը պիզէ կէօնտէրէն պիրատէրլէրէ մէնմունիյէթիմիզի պէյան էտէրիզ։

Պու զամ ը միւհթէրէմ՝ զանն էտէրսին 20-30

սէնէ տիր պու քիլիսէնին չօպանը իմիշ կիպի, պու քիլիսէնին եւ-ւ լուսթիւ դամբը իշէրինիէլինէ պա-բաղ, եօրուլմաղ ղայրէթլէ անղէրին ճիւմլէսինին իպա-մընա գօյուս, միւֆիա վէ միւ"էսսիր վա'ղարը իլէ կէ-բէք պիղիմ վէ կէրէք Լուս. պիրատէրլէրին իւղէրինէ 'աղիմ պիր թէ"սիր պրագը։ Իբի հաֆթա դաբա-ճաղ իբէն, վա'ղ վէ տու'ա ճէմիյէթլէրինին խօշ վէ ֆա"իտէլի օլմասը հասէպիյէ թէմամ պիր այ պու-բատա դալը։

Պու միւտատէթ զարֆընտա կիւնտէ 2, 3 վէ պա'ղէն 4 տէֆ'ա խըամէթլէրտէ բիյասէթ էթմէք-տէ պուլունտու։ Պու սըրատա պիր դաչ մատատէ-լէրինի ղիբը էթսէք օլուր. Դալպի Բապպա վէր-մէք, Ցիսուսըն արտընճա կիթմէք, Ցիսուսա պագ-մաղ, Թէվրէ վէ խէլաս, Տու'ա, Տիւիւն լիսասը, Սէլամէթ, Էքմէք վէ պիչմէք, Քիլիսէյէ ղայրէթ, Մուհասպէթ, Քէթխիւտալըգ, վէ սա"իրէ։ Պու մատատէլէր իւղէրինէ ղայէթ խօշ սուրէթաէ սէօյլէ-տի։ Պունտան մա'տա, Վաֆթիզ, 'Աշա ի Բապ-պանի իճրա, վէ քիլիսէյէ ա'զա դալուլ էյլէտի։ Քէղալիք իբի նիքահ իճրա էթտի. պիրի Ադսէրայ-տա իլք Փրօթէսթանպարատան Համբարձում աղա Զօլագեանըն մախատումը Յարութիւն աղա Զօլագ-եան իտի։ Պու սէվկիւլիւ տօսթումըդ 15 կիւն սօնրա սաթլիճանա թուլթուլարաղ, 10 կիւն խաս-թա եաթը, վէ 25 կիւն սօնրա վէֆաթ էյլէտի։ Բապպ կէրիտէ դալան վալիտէ, պիրատէր վէ 25 կիւն սօնրա տուլ դամբը օլան ղէվճէսինի թէսէլի էյ-լէսին։

Վեր. Յ. Գ. Պիւլպիւլեան, Յունվ. 22տէ պու-բատան մուֆարադաթ էյլէտի։ Լաքին անըն քիլի-սէմիզ իւղէրինէ պըրագըղը բուհանի թէ"սիր պագը օլարաղ տէվամ էտիյօր։ Պիղէ վէ պիղիմ կիպի չօպանսըզ դամբը քիլիսէլէրինէ պէօյլէ ղայ-բէթլի վէ ֆէտաքեար չօպանլար թէհիյէ էթմէսի-նի Բապպան թէմէննի էտէրէք գալըրըմ։

Ադսարայ Ռ. Դ. ՍԱՐՐԱՖԵԱՆ
1907 Յունվար 28

'Անդիոպ. Սենտա հանըմ Պօյաճըեան կէչէն կի-բակի կիւնիւ աղշամ (Յունվ. 27) խանէսինէ կէ-լէն տօսթլար իլէ խօշ միւսահէպէթ վէ բուհա-նի միւքալէմէտէ պուլունտըգտան սօնրա սա-լիմէն եաթաղընա կիրտի։ Յադաթ կէճէլէյլին ալաթուրգա սա'ատ եէտիտէ պիրտէն պիրէ զա-հիր օլան չէտիա պիր սանճը իւղէրինէ տօգթօ-րա խապէր վէրիլտի։ Տօգթօր պիր պուչուգ սա-'ատ գատտար լաղըմ օլան չարէլէրի իսթի'մալ էյլէտի իսէ տէ, հիչ պիր ֆա"իտէ հասըլ օլմատը. նիհայէթ Փաղար էրթէսի կիւնիւ խասթախանէյէ պիր 'ա-մէլիյաթ էտիլմէսինէ գարար վէրիլտի։ Իսմի մէրդու-մէ օլ կիւն սա'ատ ալթըտա ֆամիլիա ա'զալարընը եանընա ճէմ' էտէրէք, տու'ա էթտիքտէն վէ անղէ-րի Ալլահա ըսմարլատըգտան սօնրա, եիւրիւյէրէք, վէք եագընտա օլան խասթախանէյէ կիթտի։ 'Ա-մէլիյաթ սանքի իւչ սա'ատ գատտար տէվամ էյլէ-տի։ Թապի'սթատան հասըլ օլան իրիլիք կիպի լինճէ պիր նէհանէ պաղըրսաղըն էփէյի պիր գրամընը է-յիճէ սարարաղ սըգալըղը սէպէպտէն, Տօգթօր Շէ-փքրա պաղըրսաղըն օլ գրամընը (քի պօյու $4\frac{1}{2}$ ար-շընն գատտար իտի) քէսիպ, պաղըրսաղլարը պիրի պիրինէ տիքտիքտէն սօնրա, խասթա միհնասիպ պիր օտայա նագլ էտիլտի։ Սալը կիւնիւ վէ Զար-չէնպէհ կիւնիւ էօյլէնէ գատտար եանընտա պուլու-նան զէվճի, օղլու, վէ գըզը իլէ բուհանի մատ-տէլէր հագդընտա եավաչճա գօնուշապիլիյօր իտի։ Էօլմէզտէն պիր սա'ատ էվվել, արթըգ անղէրի թա-նըյամաղ պիր հալա կէլմէքտէ իբէն, պիրիճիք օղ-լու «Վալիտէ, Յիսուսա կիթմէք իսթէ՞ր մի սին» տէտիյինտէ, կէօղիւնիւ գավայարաղ, «Էվվէթ» ճէվապընը վէրտիքտէն սօնրա, սա'ատ 11տէ, 51 եաչընտա օլտըղը հալտէ, բուհունու սէվտիյի Խէ-լասքեարընա թէսլիմ էյլէտի։

Փէնճէնպէհ կիւնիւ էրքէքլէր վէ դարբլարտան 'լսարէթ պիր չօգ տօսթլար, միւթէվէֆֆաթըն խանէսինտէ թօփլանարաղ, մահալըն տարլըղը սէ-պէպինտէն էրքէքլէր այրը վէ դարբլար տախի այրը պիր օտատա օլտուգլարը հալտէ, միւնավէպէթէն լաթիֆ փէրտէ իլէ վագթ ու հալա միւնասիպ իլա-հիլէր թէրէննիւմիւնտէն սօնրա, Պատ. Տիգրան Բէճէպեան միւթէվէֆֆաթը Պեարոս բէտուլըն ի-եա էյլէտիյի ճէյրան (Ա'մաղ. 9. 36-42) վէ 'աղիմ Սողոմոնըն մէտհ էյլէտիյի ֆաղիլէ դարը իլէ մու-դայէսէ էյլէտի։ Պատէհու չէտիա սօղուդ վէ բիւղ-կեար սէպէպիյլէ ճէնաղէյի խանէսինէ կէթիրմէք փէք չէթին կէօրիւնտիւյունտէն, հէմ տախի Միս Լիզի Թրօպրիճ վէ Տր. Հէմիլթընըն արղուլարընա թէվֆիկլէն ճէնաղէ խասթախանէսինին եէնի եաիբ-լան սալօնընա նագլ էտիլտի վէ գրսսա պիր բու-հանի խըամէթտէն սօնրա գապրիսթանա կէօթիւ-բիւլիւպ տէֆն էտիլտի։

Պիւթիւն պու միւ"էլլէմ վագը'տա իլքինտէն սօնընա գատտար, ֆամիլիանընն հէր պիր ա'զասընտա քիւլլիյէն Ալլահա թէսլիմիյէթ, քէմալը սիւքիւնէթ վէ տէրին միւթալա'ա վար իտի։ Եիւքսէք սէս իլէ աղայըշ վէ ֆիղան հիչ իչիտիլմէտի, էլէմ վէ քէտէր-լեր քէնտիլէրին իւղէրինէ տէյիլ, անճաղ հէր պիր ա'զա Բրիստոսըն եարատըմը իլէ էլէմ վէ քէտէր

ֆուրթունալարը իւղերինէ պատարագ, եօգարը, տա-հա եօգարը չըգմագտա խոխլէր։ Միւթէվէֆֆախթըն զէվճի չէօյէ ատի. «Փալուտա իւք Փրօթէսթան նիքեահը պէնիմքի իսի. նիքեահըմ ֆուրթունալը պիր հաֆիթատա իսի. պու արդատաշըմ 36 սէնէ պանա եարարմ էյլէսի, արթըդ չիմտի Բապպա լա-զըմ օլարը իչիւն ֆուրթունալը պիր հաֆիթատա սանը եանընա պարը։»

Միւթէվէֆֆախ Սանա հանըմըն պա՛զը զիքրէ չայան խասսիյէթլէրինի մուխթասարէն պուրատա զիքր էթմէք իսթէրիմ. (1) Քէնտինին ինտինտէ էօ-էսէ եախօտ էօնա պիր մէշղուլիյէթ եօզ իսի. էն քիւչիւք վէ էանա սայրան չէյլերի քէմալը մէնիուանիյէթլէ իճրա էտէր իսի։ (2) Իչինէ սապէթ իսի. տեր՛իւհտէ էյլէտիյի հէր խըսամէթտէ սատա-գաթ իպրաղ էտէր իսի։ Հէր պիր խըսամէթի տա-հա էյի էթմէյէ սայ՝ էտէր իսի։ (3) Խանէ պէյրէ-ընէ, պախուսուս ֆաղիրլէրին խանէլէրինի զի-յարէթ էթմէյի սէվէր իսի. միւհթաճ օլանլար տա՞իմա քէնտինի արամաղ. անճաղ չօգ տէգ՛ա քէնտ-ախի անլէրի արար իսի, անլէր իչիւն զախիրէ վէ էավապ թէտարիք էտէր, վէ միւնասիպ սայարընա կէօրէ անլէրի թէվզի՝ էտէր իսի։ Պու սօն կիւն-լերտէ մէրգումէնին վէֆաթընը իչիտէն նիչէ ֆա-զիրլէր խանէսինէ կէլէրէք, էսէֆլէրինի պէյան էթ-մէքտէ օլարլար. հադիսաթէն պու պիր ճէյրան ի-սի։ (4) Դիպլոմէնէ պիրիսի իսի. կէրէք տու՛տա մէճլիսլէրինտէ, կէրէք կիրակի մէքթէպինտէ, կէ-րէք վա՛ղ ճէմ՛իյէթլէրինտէ տա՞իմա հաղը պու-լունուր իսի. անըն սէվմէտիյի վէ տախիլ օմա-սըը ատանքի հիչ պիր չիրքէթ եօգ իսի։ (5) Հէր չէյի Ռեպլէր ե պէշրէՌ իչիւն իճրա էտէր իսի. մէտհ օլունմադ իչիւն եախօտ չան ու չէրէֆ իչիւն իշ-լէմէղ իսի. հեր չէյտէ Խէլասքեարընըն իպղէթինի արար, վէ հեր խըսամէթի թէպչիր ի պէշարէթ մագսէտիյէ իճրա էտէր իսի։ Հայարընտա չօգ տէգ՛ա «Եա՞ Բապպ, եկեր իսթէր իսէն, 3 կիւնլիւք պիր խասթալըգտան սօնրա պէնի եանընա գապուլ էյլէ» տէյիւ տու՛տա էտէր իսի. Բապպ տախի 4 կիւնլիւք տէյիլ, անճաղ թամամ իւչ կիւնլիւք պիր խասթալըգտան սօնրա անը հուղուրընա գապուլ էյլէսի։

«Պէն սայիհլերին էօլիւմիւ իպէ էօլէյիմ, վէ 'ա-զըպէթիմ անլէրինքի կիսլի օլսուն։» Ա՛տատ. 23. 10։

«Նէ՞ միւպարէք տիր Բապպտա վէֆաթ էտէն էմվաթ։» Վահի 14. 13։

«Իմանի ույանըգ տուրընըզ, զիրա Իսն իւլ Ինսանընն կէլէճէյի կիւնիւ վէ տա՛տթը պիրմէզսինիզ։» Մատթ. 25. 13։

'Ա՛նթատ, 1907 Փեբր. 1 ՅԱԿՈԲ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մաբաշ։ 1. Եէնի սէնէմիզին իւք այը զարֆընտա պիրզէ զիքրէ չայան պա՛զը վագտ՛ալար վուգու՛ պուլմուշ տըր։ Խայլի սէնէլէրտէն պէրու Յունվար 1տէ Սալ ը ճէտիտ միւնասէպէթիյլէ վէ 19տա Ծնոնդ զիքրինէ Ինճիլի ճէմա՛աթլարըմըզ ատպանլա-ջըն երքէն քիլիսէլէրտէ թէճէմմիւ՝ էտիպ, անլէրտէ վագթա միւնասիպ նուբթզլար վէ վա՛զլար իրատ էտիկիր։ Պու սէնէ տախի պու խըսամէթլէր տատթ իւզրէ վուգու՛ պուլուպ, անլէրտէ 'Ա՛նթատ վէ Մարա՛աշտա վագը՝ խասթախանէլէր վէ ֆուղարա իչիւն ի՛ռնէլէր ճէմ՛ էտիլմիշ տիր։ Քէզա սէնէ պաչը տու՛տա հաֆիթասընտա տախի տու՛տա ճէմ՛ի-յէթլերի 'ադտ էտիլմիշ օլուպ, ֆէվզ էլ 'ատէ հա-բարքէթի ը բուհանիյէ վուգու՛ պուլմամըշ իսէ տէ, եէնի տէ մէճլիսլէր գանա՛աթպախշ օլմուշ տըր։

2. Յունվար 18 ադշամընտա Միս Սամընտան էյթամխանէսինին օղանլար չիւ՛պէսինտէ էպէնդէր պինտասընտա խոշ պիր չէնգիք օլտու։ Պու թէ-ճէմմիւ՛տէ միսիոնէրլէր, Ալման տոսթլար վէ Փրօ-թէսթանթ ճէմա՛աթընին բուհանիլէր իլէ միւ՛թէ-պէրանընտան խայի միւտաֆիրլէր հաղը օլտըգ-լարը հաղտէ, էյթամխանէնին ան սէնէլիք բահօրթը, վէ խուսուսա անընն էյթամա էթմիշ օլտըղը հիւսն ի խըսամէթի միւպէյյին ճալիպ, իբի մէդալէ գրա՛աթ էտիլտի։ Օլ ադշամ 'Աէթիմէրին միւ-թադպէլ իչիւն թէտարիք էթմէքտէ օլտըգլարը սէրմայէ իչիւն հաղբուն թարաֆընտան պիր Ին-կիլիզ լիրասը ճէմ՛ էտիլտիյի կիսլի, արասրրա քի-լիսէլէրմիզ տախի —Վեր. Ա. Շիրաճբեանընն պիլ-տիրտիյինտէ կէօրէ, Շէքէրտէրէ քիլիսէսի պիր դաչ սէնէտէն պէրու տէվամի օլարագ— պու մագսէ-տէ ի՛ռնէ ճէմ՛ էթմէքտէ օլմուշլար տըր։ Շունը տա զիքր էթմէք կէրէք տիր քի՝ էյթամ տախի չախսի ֆէտաքեարլըգլար էտէրէք, քիլիսէլէրմիզին ի-թիյաճընտա իչթիրաք էթմիշլէր վէ էլտան էտէրլէր։ Եագընլարտա Տիվանը Ինճիլի քիլիսէնին իխթի-յար դատընլարընտա մախսուս պիր չէնգիք իճրա օ-լունմըշ տըր քի՝ պունտա դայն վալիտէլէր իլէ կէլինգլէր հաղը օլարագ, թարաֆէյնին եէքտիկէ-բինէ օլան ֆարզլարը հադիսընտա միւֆիտ վէ ճա-լիպ պիր նուբթզ դրա՛աթ էտիլմիշ տիր։

3. Ալման խայրխահլարը թարաֆընտան չէնտ սէնէտէն պէրու պուրատա պիր Մէրհամէթնամէ քիւ-չատ էտիլմիշ տիր քի՝ անտէ հաֆիթատա իբի կիսն 50 դատտար ֆաղիր տուլ դատընլարընն էվվինէ թա՛-ամ թէվզի էտիլիպ՝ պունտան մա՛տտ հեր խանէ իչիւն տէ մէտմու՛աթա նազարէն, պէշեր զուրուշ ի՛ռնէ վէրիկիր։ Անլէրին էթախի էյիլիք սալթ պու դատտար օլմայըզ, տէրմանարզ վէ վէրուշան օղանլարա տախի ֆէրատէն մու՛ավէնէթ էթմէքտէ տիրլէր։

Ս. ԹԷՐԶԻԵԱՆ

ԼՕՆՏՐԱՏԱՆ ՊԷՐԼԻՆԷ

(Տէր. Ա. Նաբեղաշեան, Թեւէրոպէ)

Պիր Սեպտ. սապահընտա չիշման, գարա եիւզլիւ Լօնտրայա վէ անընն լանանա վէ փաթաթէպլէրինէ վէտա էտիպ, Թրէնէ բաքիպ օլտում։ Վակօնտա 8 քիչի սբգբշբպ օթուրմուշ իտիք։ Սիւքիւթիմիւզիւ կէօրէն օլսա, ճէնտաղէ ալայընտան կէլիյօրբզ զանն էյլէր իտի։ Արա սբրա զաղէթա խբշբրթբսընտան պաչգա պիր չէյ իչիտիլմէյօր իտի։ Գարշբմաքիլէրին վէ եանբմտաքիլէրին աղբզլարընա պէքլէյիպ տուրտում, ամմա հիչ պիր սէօզ իչարէթի կէօրիւմէտի։ Արա սբրա նէհրլէր իւզէրինտէն տաղլարտան վէ վատիլէրտէն կէչմէքտէ իտիք։ Սէօյլէյճէք, տինդէյճէք նէլէր վար իտի, լաքին զալիպա 40 կիւնտէն պէրու սէօզէ վէհրիզ իտիլէր։ Էնճամ Ինկիլիզ թօփրաղընտան չբգբպ, Շիմալ տէնիզինէ կէլմիք, վէ Ցիլէմէնկէ եէթիչիպ, Պէրլին Թրէնինէ բաքիպ օլտուզ։ Պիրազ սօնրա պիր եօլճու տահա կէլիպ, օլտուզում վակօնա կիրտի, լաքին սէլամ վէրմէսինտէն, պագբշընտան, հալինտէն անլատրմ քի Ինկիլթէրրատա իքէն չէքտիյիմիզ լաղբրտը հասբէթիմիզի ասյուրտաճադ պիր քիմսէ տիր։ Հէման պիլտիյիմ Ալմանճանընն սէչմէսինտէն ասյբրբպ, «Էֆէնտի, եօլճուլբզ Պէրլինէ՞ մի» տէմիչ պուլունտուում — Քէ՛աչքի տէմէյէ իտիմ. . . Թէփէմտէն աչաղը պիր «Եա՛հ» տբր ֆբրլատթատ։ Պու՝ Ալման լիսանընճա «Էվվէթ» տէմէք տիր, Պու «Եա՛հ»ըն թէ՞սիրինտէն քէնտիմի թօփլայբպ, ադլբմ պաչբմա կէլմէյէ գալմատը, պիր տէ տէյիրմէն պօղազընտան սու ագար կիպի կիւրիւլ կիւրիւլ սէօզլէր աղբնտան պօչալմաղա պաչլատը։ Հէյպէտէ, թօրպատա նէ գատար Ալմանճամ վար իսէ, չբգարբպ մուղապլէ էթմէք իսթէտիմ իսէ տէ, պագարմ քի էօյլէ ֆուրսաթ վէրիր, սօլուզ ալարբրբ սօյտան տէյիլ. տօղրուսու մաղլուպ տիւշտիւմ. . . ։ Իմտատամա պիրի եէթիչի տիսէր պիր եօլճու։ Պօյ մբզրադ կիպի, պբյբզլարը սէմայա միւթէվէճճիհ, պիր պուչուզ տատմիք պիր ինսան. գարուտան կիրէր իքէն չէնէսի մաքինանընն գօլու կիպի իչէմէքտէ իտի։ Պիր եօլճու տահա.— «Ա՛հ պու լուչիւնճիւ. — Էվվէլա գարնը իչէրի կիրտի, սօնրա կէօքսիւ. սօնրա սօնրա պուրնու վէ պաչգա ա՛զալարը կիրտիրէր. եէնէ տէ էօնտէն արգատան եարտըմ եէթիչմէսէ իտի, պէլքի թէմամբյա կիրէմէզ իտի։ Աղբնընն պիր դբամընը իքի եաչընտա չօճուղընն պիլէյի կիպի պիր սիկարա իսթիսպ էյլէմիշ օլուպ, օլ պիր եարբսընտան նէֆէսի իլէ պէրապէր սէօզէր պուղու մաքինասընտան չբգան սէսլէր կիպի չբգմադտա իտիլէր։ Վէլհասրլ 6 քիչիլիք պիր վակօն իտի. պու մօսթրալարտան 6 տանէ տիւզիլիւպ օթուրտուզ։ Գափու գափանտը, թրէնն եօյա չբգարբ։ Վագթ կէճէ օլտու. պէչինին տէ աղբզլարընտա եա իսբյար կիպի սիկարա, եախօտ փիփօլար, Վէսուվ տաղը կիպի թիւթմէքտէ, աղբզլարընն օլպիր դբամը իլէ նէվվէթի պէքլէմէյէրէք սէօյլէմէքտէ, կէլ պունա ճանլար տայանսըն. . . ։ Վագթ կէլտի, ույդու պասատ. . . ։ Փէնճէրէյի աչտան սօղուզ՝ աչմտատան պօղուլմադ պիր չէյ տէյիլ. . . արթբգ Ալմանճանընն զալիմ նախրբճ, ֆախրբճ, շբլաթրբճլբրը պէյնիմին իչինտէն եանդօ վէրտիյի չէօյլէ տուրսուն, արատբրա օլ «Եա՛հ» փաթլայբշլարը սընբրլարբմա էօյլէ թէ՞սիր էթտի քի, մութլադա սէրթէ ի գալպտէն պու ֆանի տիւնեայը թէրք էտէճէյիմէ ինանբպ գօրգմայա պաչլատմմ։ Մէմլէքէթիմիզ, խուսուսա քէրպան եօլճուլուզլարը, խաթրբմա կէլտի։ Նէ՞ ա՛լա իմիչ պարկիրին իւզէրինտէ տաղիդէտէ ալթմբշ տէֆ՛տ սալանարագ, դուլաղընն տինճ, եօլունա կիտէրսին։ Ա՛հ, Ինկիլիզլէր էյի ատէմլէր իմիշլէր. . . ։ Պու ճէֆա վէ ույդուսուզլբզ իլէ սապ սէլիմ Պէրլինէ եէթիչտիմ, ամմա պիր դաչ տյ թիւթիւն գօգուսը ա՛մատատմ վէ իֆլահ օլմատմ։ Էրթէսի կիւնիւ ալբգ ալբգ սօղագլարատա տօլաչբը իքէն, պիր պէօյիւք դափու էօնիւնէ կէլտիմ քի, իւզէրինտէ «Փանօփթիգըմ» քէլիմէսի եազըլը օլուպ, պիր սէյրան մահալինէ պէնզէյօր իտի։ Գափու եանընտա ճամէքեան իչինտէ պիր կէնճ գատըն օթուրմուշ պիլէթ սաթմադատա օլարբրնսան, քէմալ ը նէզաքէթլէ պիր մարք ուզատբպ, պիլէթ իսթէտիմ իսէ տէ, մէրգումէ հիչ ալտրբմայբպ, եիւզիւմէ պագա տուրտու. լաքին եանընտաքի ատէմ մարքը ալբպ, պիլէթի վէրտի, վէ մէրտիվէնէրտէն եօգարը չբդտբմ։ Մէրտիվէնին պաչընտա պաչգա պիր գատըն սանտալիա իւզէրինտէ օթուրույօր իտի։ Թէպէսսիմ էյլէմէսինտէն ճէսարէթ ալբպ, թէրթիպլիճէ պիր իմթիրամլէ կէչտիմ, վէ իչէրի կիրտիյիմտէ նէրէտէ օլտբղբմը անլատամ։ Մուսատան եարիլմբշ սիւն՛ի ինսանլար վէ մէնզարէլէր մահալի իմիչ։ Պիր թարաֆտա Պիղմարգ վէ իւչիւնճիւ Նափօլէօն օթուրմուշ, պիրպիրինէ պատմատատ. էօթէտէ պիր սիւն՛ի պաղէ վէ աղամլար իւզէրինտէ մէյվէլէր, պիր չօճուզ ատաճա չբգմբշ, էլմա խբրսբզլամադատա, պաղէվան տէյնէք իլէ անտ հիւճում էթմէքտէ. պիր օատատ ֆաղիր պիր ֆամիլիա թամմ էվվէրինին հէյ՞էթի իլէ օթուրմուշ չօրպա իչմէքտէ, ախէր պիր օատատ հիւան իլահէսի Զէօհրէ պիր դարեօլա իչինտէ եաթ-

մը ուսումնական, պէտք իմիք կիսինմիշ, սակայն եասթըղա սերիլմիշ վէ թամամ նէգիս պէր կիսի կէօքսիւ էնիպ գալգմադան իսի. չու մէնդարէյէ տիգգաթլէ պաղմադան իքէն, մէրգումէ կէօզէրինի աչըպ եիւղիւմէ պաղան։ Հէման կէրի չէքիլտիմ։ Ուսումնական օլան պիր կէնճ գըզըն եաթաղը եանընան տուրուպ եիւղիւնէ սէյր էտէր իքէն, գըզ կէօզունիւ աչար իսէ, հա՞նկընըզ օլսա ուսուլճա սավուշմադ իսինիզ։ Հալ պու քի մումանն եաիրմըզ իսի . . . ։ Էնճամ պիր տա՞իրէյէ կիրանմ քի հէր Էվրոպա հիւքմարլարը վէ մէշհուր առէտլէր օրատա գօնուլմուշ իսիլէր։ Թապի՛ի պունլար այրը վէ եիւքսէք պիր եէրտէ օլուպ, էհալինին կէզանչի եէր պաչգա վէ աչաղրատա իսի։ Պունլարա տիգգաթլէ սէյր էթմէքտէ իքէն, եանըմտա կէնճ պիր գըզ տա տուրմուշ, պիր էլինտէ օլան տէֆթէրաէքի նօմէրօ վէ իսմլէրէ, պիր տէ պու միւճէսսէմ հէյ՛էթլէրէ պադմադան իսի։ Ալմանլարընն լաղբրարճը օլաբիլընը պա թէճրիպէ կէօրմիշ օլատուղմանան, ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իչիւն էն սէչմէ Ալմանճամը թօփլայըպ, քէմալ ը իսթիֆաթլէ մէրգումէյէ թէքէլլիւմէ պաչլատըմ։ — Թեա՞չքի տիլիմ բահաթ տուրսա իսի տէ պու խէճալէթլէրի չէքմէյէ իսիմ։ Գըզ հիչ պաղբրմայըպ, պէնի ինսան եէրինէ պիլէ գօյմայարադ, սէյրինէ տէվամ էյլէսի։ Շու պօգզունղուղումը 'ատէպա կէօրէն օլտո՛ւ մը տէյիւ կէրիյէ պադտամ քի եօգարըտան պիր թադըմ գատընլար թամամ իւղէրիմէ պաղբպ կիւմէքտէ իսիլէր։ Հէման կէրիյէ չէքիլիպ, ճէն. Մօլթքէնին ամթ իւղէրինտէ միւճէսսէմ հէյ՛էթի եանընտա պիր գանէփայա օթուրտում։ Եանըմտա պիր էֆէնտի տախի օթուրմուշ, տէֆթէրի տիզինէ գօմուշ, սիկարասընը իչմէքտէ իսի։ Բէնտի քէնտիմէ հալա օլ գըզա հիտատթէլէնիպ, «Ղալիպա Ինկիլիզ իմիշ, պէնի բիւսավայ էթտի» տէյիւ տիւչիւնմէքտէ իքէն (ճան չըգմայընճա խուշ չըգմադ տէրլէր) եանըմտաքի էֆէնտիյէ տէ պիր չէյ սօրատում. . . Պու տախի ճէվապ վէրմէտի . . . ։ Կէլ չիմտի չմէնտրֆէր արդատաշլարընը տրամա։ Պիր տագիդգ սապը էտիպ եիւղիւնէ պադտամ քի գըմըլտանտըգը եօգ, պադըպ տուրույօր։ Անլատամ քի պու տախի սիւն'ի ինսան իմիշ. վէ թապի՛ի գօնուշտաղ իսի։ Հէման իչի անլայըպ, գըզըն եանընա կիթտիմ։ Օլաբիլը եէրտէ տուրույօր վէ հալա պաչընը պիր տէֆթէրէ, պիր սուրէթլէրէ տէօնտէրիյօր իսի, պու գըզ տախի սիւն'ի օլուպ, պիզիմ կիսի ճէմիլէրի ալտաթմադա գօնուլմուշ իմիշ։ Հա՛, անլատամ, պուրատա ատէմին տահիկինի եալանընը թէֆրիք էթմէք իչիւն պաչգա չարէ եօգ, թէճրիպէ էթմէլի իմիշ։ Պիրազ էօթէտէ պիր ուզուն պօյլու էֆէնտի պիր միւճէսսէմ ատնէմ էօնիւնտէ 'ամուտ կիսի տուրմուշ պաղբյօր իսի։ Պունը տա սիւնի պիր ատէմ պէլլէյիպ, գօլթուզունընն ալթընա էլիմ իլէ պիր գադմա վէրտիմ։ Հէման սըչրայըպ, ադընն ադընն եիւղիւմէ պադան։ «Փարաօն»լարը եազմուբ կիսի եազտըրտամ։ Պէրէքէթ վէրսին տայադ եէմէտիմ, իչի թաթլըյա պաղատըգ, հաթթա տօսթ օլատուգ։ «Հապգէն վար, պէն տէ ալատանտամ» տէսի։ Եօգարը չըգըպ, օլ կիւլէն գատընլարա թէսատիւֆ էթտիմ անլէրինտէ, տահիհ օլմատըգլարընը անլամադա չօղ կիւճլիւք չէքտիմ, չինքի գօլթուզունա վուրմադ թէճրիպէսինի պունլարա թաթալըգ էտէմէյօր իսիմ։ Պիլէթ սաթան գատընն, մէրտիվէն պաչընտա, վէ արատա եօլ իւղէրինտէ չիչէք, մէյլէ սաթան գատընլար, քեաֆֆէսի տէ մումանն եափմա իմիշլէր, պիզ պօչունա նէգիս վէ իլթիֆաթլար սարֆ էյլէմիշ իզ։ Տա՞իրէյի կէզտիմ պիթիրտիմ, իթթիսալընտաքի պիր գահվէյէ կիրիպ, բահաթլանմադ իւզրէ պիր մատա պաչընտա օթուրտում։ Եանըմտա պիր էֆէնտի օթուրմուշ, սիկարա վէ պիրա իչմէքտէ իսի. 10-15 տագիգգ պէրապէր օթուրտուգտան սօնրա, անլատամ քի պու էֆէնտի տախի մումանն իմիշ. գաղբպ օլպիր մատայա կէչտիմ վէ էթրաֆտաքիլէրէ էյլէնճէ օլատում։ Պիրատէր, ինսանընն պօյանըպ թէպտիլ էտիլտիյինի իչիթմիշ իսիմ, ամմա պաղ մումընն պօյանըպ ինսան հէյ՛էթինէ գօնուլարադ ատէմի ալատատա պիլիր խոյինի իչիթմէմիշ իսիմ։

ՀԻՒՍՆ Ի ՄՈՒ'ԱՇԷՐԷԹ

Դաղ. 6. 7

Մուգապէլէ ի պիլմիպ գա'իտէսի կէրէք մատաի կէրէք ալոլադի վէ կէրէք բուհանի 'ալէմտէ տա՞իմա ճարի օլան պիր էսաս տըր։ Թապի՛ի ալէմտէ ճիսմէր վէ գուվվէթլէրին եէքտիկէրինէ օլան 'ալագալարընտա, ալոլադի վէ բուհանի 'ալէմտէ իսէ նաթըգ մախլուգաթըն եէքտիկէրիյէ վէ Ալլահ իլէ օլան 'ալագասընտա մուգապէլէ ի պիլ միսլ գա'իտէսի ճարի տիր։

Թապի՛ի 'ալէմտէ՝ «Հէր պիր թէ՞սիր իլէ քէնտինէ մուգապէլէ էտէն աքսինին թէ՞սիրի տա՞իմա եէքտիկէրինէ միւտավի տիր։» Շէօյլէ քի պիր քիմսէ էլինի պիր նէսնէյէ նէ գուվվէթ իլէ վուրուրսա, օլ նէսնէ տախի 'այնի գուվվէթ իլէ քէնտի էլինէ թէ՞սիր էտէր։ Տէմիրճի չէքիճինի նէ գուվվէթ վէ նէ չիտատէթ իլէ էօրսէ վուրուրսա, էօրս տախի 'այնի գուվվէթ վէ 'այնի չիտատէթ իլէ չէ-

քիճէ թէ՞սիր էտէր։ Միւթէգասլիլ թէ՞սիրաթ ուէբ-տիկէրինէ միւսաւի տիրլէր։ Ճիսմանի 'ալէմտէ քեսֆիֆէ ի գուվվէթլէր պու մինվալ իւզրէ ուէբ-տիկէրինէ թէ՞սիրլէ, 'ալէմ ու ճիհանդն ահնկ վէ ճէլալինի իթմամ էտէրլէր։

Ամէմին մատտի 'ալէմէ օլան 'ալագասընտա տախի մուգասլէլէ ի պիլ միլ, եա՛նի էքտիյինի պիչմէքլիք մէպտէսի ճարի տիր։ Պաղչէսինէ կիւլ ֆիտանը տիքէն պիր պաքիրէ ի մահվարէ, մէվսիմի պէհարտա սինէսինի կիւլ իլէ թէզլէնն էթմէ՞զ մի։ Պաղընա տամա տիքէն պիր պաղ-պան, կիւզ մէվսիմնատէ մէյվէլէրին սուլթանը օ-լան իւզիւմիւ տէվէիրմէզտէ եա նէ՞ տէվէիրիր։ «Թարլասընա պուղտայ էքէն պուղտայ պիչէր, արտա էքէն արտա, չավտար էքէն չավտար պիչէր։ Վէլհասլ «Ամէմ հէր նէ էքէր իսէ հէման անը պիչէճէք տիր։» Վիւճուտարըմըզա տախի հէր նէ էքէր իսէք հէման անը պիչէրիզ։ Սըհհէթ ու ա-ֆիյէթ ի պէտէնկյէ գավա՛իտինէ լայըգ ը վէճնէլ բիայէթ էտէնլէր, չէվգ ու չէթարէթ վէ նէչաթ ու մէսէրրէթ պիչէրլէր։ Վիւճուտարընա սէֆա-հաթ թօխուսմարը սաչանդար 'իլէլ ու էմրազ վէ մէզելլէթ պիչէրլէր։ Վէ թէնզէրինի վազթընա-տան էվվել թիւրապ ը սիյահա, ճանդարընը իսէ ճէհէնէմին էպէտի զուլմէթինէ աթարլար։ Պիր միւ՞էլլիֆ պիհադդն տէմիշ տիր քի, «Վիւճուտ-լարըմըզ պաղչէլէրիմիզ պիրլէր, իրատէթլէրիմիզ իսէ պաղչէվանլար։» Օրայա նէ էքէրսէք անը պի-չէրիզ։

Հադիգաթ վէ մէշղուլիյէթ 'ալէմինէ նիսպէթէն իհրազ էտիլէն մէվզը'տա տախի մուգասլէլէ ի պիլ միլ, եա՛նի էքտիյինի պիչմէքլիք մէպտէսի ճարի տիր։ Ամէմ նէ ճինս հադիգաթլարա սարֆ ը զիհն ու էվզաթ էտէր իսէ, օլ ճինս հադիգաթլարա սէրինի թէզելէն էտէր։ Ադքէմիսէս ճիսմիէրին սըզ-լէթի իզաֆիյէսինի քեչֆ իչիւն օլ զատտար սարֆ ը զիհն էյլէտի քի, նիհայէթ պիր կիւն անը համամ-տա քեչֆ էյլէյիպ, «Էվրէգա, Էվրէգա,» «Պուլտում, Պուլտում» տէյիւ նիտա էտէրէք տիչարը սէյիրթտի։ Նէուտան ճիսմէրին 'ալագասը խուսուսընտա ենր-մի սէնէ սարֆ ը զիհն էյլէտիքտէն սոնրա, նիհա-յէթ պիր կիւն պաղչէտէ ազամտան պիր էլմանը ենրէ ալուչմէսինտէն գըլաղուլանարագ գուվվէ ի ճապիրլէյի քեչֆ էյլէտի։ Մուգասլէլէ ի պիլ միլ զա՛իտէսի իճազընտան տը քի, քիմի թապիպ, քիմի խաթիպ, քիմի էտիպ, քիմի չա՞իր, քիմի թաճիր, քիմի բէսսամ, քիմի մի՛մար օլույօր։ Եա՛-նի տատ ֆիքրինին դապիկյէթլէրինի վէ դալպի-նին հասրէթլէրինի նէ չէյէ քի հասր էտէրսէ ան-տէն 'ազիմ սէմէրէլէր իսթիհսալ էտիյօր։ Նէ էքէրսէ անը պիչիյօր։

Իչպու դա՛իտէ ալալպի 'ալէմտէ, եա՛նի հուբբ օլան ինսանլարընը ուէքտիկէրիյլէ օլան 'ալագա-սընտա տախի սահիհ տիր։ Մուհասլէթի էքէն խուլուս պիչէր, քիպր ու զուրուբ նաչան հադա-րէթ վէ զիլլէթ պիչէր։ Նէճասլէթի իպրազ էտէն նէճասլէթի պուլուբ։ Շա՞իր Լօվէլ՝ «Սէն նէճասլէթ իպրազ էթ. վէ ալտէրլէրտէ պուլունուզ տա, տա-լա էօլմէմիշ օլան նէճասլէթի քէմալը հաշմէթ իլէ զրյամ էտիպ, սէնինքինի խթիրպալ էտէճէք տիր,» տէյիւ պուլյուրուբ։ Տօսթլըգ 'ալագասընտա տախի տատ էքտիյինի պիչէր։ Պիր տատ գալպինի նէ գատտար տօսթունա վէրիրսէ, տօսթունտան գալպի-նին անճագ օլ գատտար զըսմընը ալապիլիր։ Պիւ-թիւն գալպտէն տօսթունա սունուլան անտէն գալ-պինին պիւթիւնիւնի ալապիլէճէյինի մէ՞մուլ էտէ-պիլիր։ Տամամ վէ Պիւթիտա սահիհ տօսթլուգ-ղն ա՛լա միսալարը տըրլար։ Մու՛ալլիմ վէ չա-կիրտ 'ալագասընտա տախի մուգասլէլէ ի պիլ միլ մէպտէսի ճարի տիր. պիր մու՛ալլիմ չակիրտլէրի-նին ֆիքր վէ գալպլէրինէ նէ էքէրսէ քէնտիսի վէ ախէրլէր անը պիչէճէքլէր։ Մա՛լիմաթ վէ տի-բայէթ թօխուսմարը սաչան ղէքիա վէ ֆէթանէթ պիչէր, ճէնապ էքէն ինսանկյէթ պիչէր։ Իսքէն-տէր ի քէպիր՝ «Պէն փէտէրիմէ մու՛ալլիմիմէ օլ-տըղըմ գատտար միննէթտար տէյլիմ, զիրա պիրի-նէ մատտի հայաթըմ, տիկէրինէ իսէ մա՛նէվի հայաթըմ իչիւն միննէթտար իմ,» տէմէքլիյի 'ա-տէթ էտնմիշ իտի։ Ֆէնտի մու՛ալլիմի մէշհուր Ֆէյզէսուֆ Արիսթօթէլ իտի։ Արիսթօթէլ քէնտի ֆիքրի վէ ալալպի հայաթընը Իսքէնտէր ի Ֆէպի-րին ֆիքրինէ վէ գալպինէ էրմիշ իտի, վէ օլ հիւ-ճէ մանէվի հայաթ Իսքէնտէրին սիրէթինտէ ատ հուսուսիյէթիր օլմուշ իտի։ Վալիտէյն վէ էվլատ ա՛լագասընտա տա պու մէպտէ ճարի տիր։ Տիւն-եանդն պէօյիւք զաթլարընտան չօղլար քէնտիէրին պիչան պիր զաթ օլմալարընը պիլիսասա վա-լիտէլէրինին սա՛յ ու վէրզիչէրինէ համլ էթմիշ տիրլէր։

Վէլհասլ քէլամ ինսանդն Ալլահ ը 'ազիմ իւշ-չան իլէ օլան 'ալագասընտա տախի մուգասլէլէ ի պիլ միլ մէպտէսի ճարի տիր։ Պիր տատ քէնտի-նի հագայիգ ի իլահիյէյ վէ իլահի մուհասլէթէ նէ մէրթէպէ հասր էտէրսէ, օլ մէրթէպէ ֆիքրի թէրֆի օլունուր, ալալը թասֆիյէ օլունուր, հայաթ ը մանէվիյէսի իճլալ օլունուր։ Ալլահա նէ գատտար հասր օլունուր իսէ, Անդն ճէլալ վէ նի՛մէթ ու պէրէքէթ ի սամէսանիսինէ օլ մէրթէպէ նա՞իլ օլուր։

Պիլէճիք

ԱՐԱՄ Մ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ԶՐԱՏԱԹԸՆ ԹԱՐԻԽ Ի ԹԷՔԵՄԻԼԻ
(Դոբրեբէն Եֆ. Դ. Գրիգորեան, Ատրիա)

2.

Գոբրոն ը վէ-ոֆա։ — Բօմա իմպերատորությունն միւնպարիզ օլմասը իւղերինե զբա՛ռ էվիյի զիյան չէքտի իսկ տէ, պիր ազ սօնրա Դարպի Էվրօփատա զբա՛ռ իքի թարիզ իլէ; եա՛նի Իսփանիատա Սարասէնլէր վէ մէմալիք ի սա՛իրէտե իսկ մանասթրլար վասրթասըյա թէրազը էյլէմիշ տիր։ Սարասէնլէր սայքի քեաֆիֆէյի թարլալարը սուլայրզ զէր՝ էյլէսիքլերի միսիլու, Ասիա վէ Աֆրիկանըն հէր նէվ՝ մահսուլաթընը մէմլէքէթէ խասալ էյլէսիլէր։ Փիրինճ, փամուզ վէ հէմ տէ չէքէր եափմագ իչիւն չէքէր գամբը վէ փանճար եէթիշիրիպ, ճէնուպի Իսփանիանըն զբր մահսուլէրինի իւզիւմ քիւթիւքլերի իլէ տօլատուրարլար։ Դարպի Էվրօփատա թարլալար ուճուզ օլուպ, էն լուզումսրզ զանն օլունան տրաղի մանասթրլարա հիպա օլունարադ, անլէրին զէր՝ ու թիմարը իչիւն բուհրան սընֆը մէս՝ուլ թութուլար։ Բօմանըն հէր նէվ՝ զբա՛ռ ուսուլարը, վէ պու տա՛իրէտ մէվճուտ քիթապլէթ միւթալա՛ա էտիլէրէք, զբա՛ռ փէք ա՛լա պիր հալ քէսպ էյլէտի։ Շարլըմանի էհալիյի պաղ վէ պաղչէլէր զէր՝ ու թիմարընա թէչվիպ էյլէտի. Սալիպիյուն տախի Էվրօփա զբա՛ռընըն թէրազլարընա չօգ եարարամ էթիլէր։ Գուրուն ը վիւսթանըն օրթալարընա Էվրօփա չիֆթճիլերի զբա՛ռ, թիճարէթ վէ ի՛մալաթ ճիհէթիյլէ փէք մէշհուր օլուպլար։ Իթալիանըն Փօ նէհրի եալըյը զբա՛ռ իչիւն մէշհուր օլմուշլար իսկ տէ, պու տա՛իրէտ Ֆիկէմճնքլիլէր էն իւսթիւն պիր մէվզը՝ իհրազ էյլէմիշլէր տիր։ Պունլար թէրէ եալը վէ փէյնիր սէն՝ա՛թընտա պիմանէնա խոիէր։ Պու վազ՝ալարտան պիր պաչ սէնէ սօնրա Փօլիպիրս օրալարը զիյարէթ էյլէյիպ, զբա՛ռթճա թէրազլը փէք սիթայիշլէ սէնա էյլէյօր։ 13ինճի վէ 14ճի տէհրլէրտե մէմլէքէթ պիր պաղչէ հէյ՝էթինի քէսպ էթմիշ, վէ խարիճէն հէր նէվ՝ զախիրե վէ մէյվէ իսրաճնա պաչանըլմըշ իսի։ Ա՛յնի վազթտա Ինկիլթերրատա իսկ թէնպէլլիք եիւղիւնտէն էհալի սայքի ամլըգտան փէրիչան օլմայա պաչամըշ իսի։ Վէ 1317նին Օգոստոսընտա պուղտայընն ֆիյ՝աթը էվվելքինին ան միպլի եիւքսէյէ ֆըրլատըլընտան, ֆաղիրլէր չավտարը պիրէ էլէ կէչիրէմեղլէր իսի։ Ան տէօրտիւնճի տէհրտե Ինկիլթերրատա էսիրլիք վէ քէօղէլիյնն լաղլը իլէ հաղիպի չիֆթթիլիք հէր թարաֆտա թէրազը էթմէյէ պաչամը։ Փրօթէրօ նաղլ էյլէր քի, 1389 իլէ 1444 թարիխլէրի միյանէսինտե մահսուլաթ թէքէսսիւ էյլէյիպ, կիւնլիւք իքի դաթլանարադ, չավտար պուլամայան էհալի թէմիպ էքմէքլէ սըզըր, գօյուն վէ տօնուզ էթի եէմէյէ պաչատրլար։

Պունտան պիր միւտատէթ սօնրա, տէվամը մուհարէպէլէր եիւզիւնտէն Էվրօփանըն ճէնուպի չարդընտա մէյվէտար պաղչէլէր խարաղ օլուրլար։ Մամաղրըպլիէրին Իսփանիատաքի մուղաֆֆէրիյէթլէրի վէ միւթեվալի հիւճումլէրի զբա՛ռթը սեքթէտար էյլէսի։ Պու արատա Եէնի Տիւնեանըն (Ամէրիգա) քէշֆի իլէ եէնի մահսուլաթ վէ զբա՛ռթըն ֆարգը ուսուլարը քէշֆ օլունտը։ Պու վազթտա գատիմ Փէրուլուլարըն Էվրօփա վէ Ամէրիգայա զբա՛ռթճա հիչ պիր թէ՝սիրի օլմամտը։ Ամէրիգատա քէշֆ օլունան Հինա տարընը, թիւթիւն վէ փաթաթէս պիւթիւն տիւնեանըն զբա՛ռթընտա պէօյիւք թէսպէտիւլ հասըլ էյլէտի։

Ինկիլթէրրա. — 16ճնճը տէհրտե Ինկիլթերրատա զբա՛ռթ թէ՝ամմիւմ էյլէյիպ, Ֆիլէմէնքլիլէրին եէնի ուսուլարը իսթի՛մալ օլունմայա պաչատը։ Էհալի սալթ պուղտայ հասըլ վէ իսրաճ էթմէքլէ զանի՛ օլմայընպ, սիւրիւ սիւրիւ գօյունլար պէպլէյէրէք եիւն իչինէ տէ էհէմմիյէթ վերտիլէր։ Օլ՝ սարընն նըսֆընտա գաղուլ օլունան պիր զանունա թէվֆիգէն, պուղտայ իսրաճաթը մէն՝ էտիլիպ, միւնպիթ թարլալար մէր՝ալարա թէպտիլ օլունտըլար։ Ֆաղաթ պու հէնկեամտե զախիրէնին զըլէթի վէ ամէլէնին ուճուզ իւճրէթիլէրի էհալի արասընտա պիր իիթիլալ մէյտանա կէթիրիպ, պէ թէքրար զբա՛ռթա էհէմմիյէթ վերմէյէ մէճպուր օլտուլար։

Օն եէտինճի՝ սարտա պաղչէվանլըգ ուսուլը կէվչէյիպ, մէյվէլէր ազալմազա պաչատը։ Ինկիլթերրա 17ճնճի՝ սարընն նըսֆընտան թա 19ճնճը՝ սարընն իլքինէտէք զբա՛ռթըն թէրազլարընը Ֆինլանտիայլարա իհալէ էյլէտիլէր։ 17ճնճի տէհրտե Սըր Ռիչըրա Վէսթընն Ինկիլթերրայա չալզամ վէ զըրմըզը եօնճա իտիալ էթտի, վէ՝ սարընն սօնունտա պու եէնի մահսուլաթ՝ պուղտայ զատար մէմլէքէթէ պէրեքէթի սեպէպի օլտու։ Ռումումի չայըրլարընն զէր՝ինտե իսլահաթ կէօրիւլտիւյիւ միսիլու, 1700տէ պէյազ եօնճա էքիլմէյէ պաչատը։ 18ինճի տէհրտե Ինկիլթերրա զբա՛ռթընճա փէք՝ ճամ՝իպ պիր թէրազը միւչահէտ էտիլտի։ Լօրտ Թամպսէնտ Նորֆոգ ուսուլընը իպդա էյլէմէսիյլէ, պուղտայ, արփա, չալզամ, եօնճա վէ սա՛իր չայըրլար փէք մէպզուլ պիր հալ քէսպ էյլէյիպ, գօյուն վէ սըզըր սիւրիւլէրինե չալզամ եէտիրմէյէ պաչատրլար։ Պունընն իւզէրինե եուն հասըլաթը սայքի պիէմսալ պիր տէրէճէտե թէրազը էյլէտի։ Թարլալար պէչ զամ մահսուլ վերմէյէ պաչատրընտան, չիֆթ-

ճիլէր զէնկին օլաուլար։ Ֆասուլեա վէ նօխուտա, պուդասայ վէ եուլաֆ իլէ պիրլիքատէ պէօյիւրլէր իսի։ Վէ սիճիմ եափմադ իչիւն իսէ քէնտիր մահսուլը քիւլլիյէթլի պիր մըդարատա հասըլ օլուր իսի։ Հայվանաթատա Պէյքիկ նամ թէնէսսիլ ուսուլը տա չիֆթճիլէրէ չօդ եարտըմ էյլէմիշ տիր. զիրա էվվէլա պիր գօյունը սաթմաճադ պիր հալէ կէթիրմէք իչիւն, 4 սէնէ լազըմ իքէն, պու ուսուլ իլէ 2 սէնէ իգթիզա էյլէսի։

1731տէ Ժէթրօ Թուլըն իճատ էյլէսիյի մաքինա տա զրա՛աթա եարտըմ էյլէմիշ. վէ պու ուսուլտան թէչվիդ օլունարադ, պիր թաղըմ եէնի իխթիրա՛լար տա մէյտանա կէլմիշ տիր։

Մ. Ամէրիգա. — Ամէրիգանըն իկք մուհաճիրլէրի չարզի վիլայաթատա չօդ պիր իշ կէօրէմէտիլէր։ Զիրա զըչ փէք չէսիա վէ ուզուն օլաբըլնտան, Ինկիլթէրրա ուսուլը իլէ եարամատը. ֆագաթ ճէնուպի էյալաթ զրա՛աթա միւսա՛իտ կէօրիւլիւպ, Վըրճինիատա տարը վէ թիւթիւնէ էհէմմիյէթ վէրիլմի։ Ինկիլթէրրանըն զրա՛աթ ուսուլարընա Ամէրիգա եապանիլէրինին տարը էքմէք ուսուլընը (եա՛նի թարլայը սիւրիւպ, պալըգլար իլէ կիւպրէլէմէք) 'իլավէ էյլէսիլէր։ Պաչըճա մահսուլ տարը խայսէ տէ, թէտրիճէն տիսէր մահսուլաթ վէ սըզըր էէթիչտիրմէք ուսուլը իլէրի կիթտի։ 18նճի տէհրին պիտայէթինտէ փաթաթէս էքմէյէ պաչլատըլար։ Ճէնուպի մուհաճիրլէր թապի՛աթին եարտըմընտան խթիֆատէ էյլէյէրէք, չիմալի մուհաճիրլեր գատար զահմէթ չէքմէտիլէր. հաթթա 1790ա գատար չիմալտա փէք ազ թէրադզը միչահէտէ օլունտը. ֆագաթ պիր ազ սօնրա չիկիտ ֆապրիկալարը իճատ օլունմասը իւզէրինէ, փամուզ մահսուլաթընճա 'ճա՛իպ պիր թէրադզը կէօրիւլիւյիւ կիպի, Իսիանիատան փէք ա՛լա գօյունլար տախի լտխալ էտիլիպ, չիմալի էյալէթլէրտէ եուն հասըլաթը թէ՛ամմիւմ էյլէսի։

Օն տօգուզընճը տէհրտէ զրա՛աթճա թէրադզըյաթընին էսասը պէր վէճհ ի աթի տիր. (1) Զըրա՛աթին թէրադզըսընա 'իլմին իստամէթի. (2) Գարատա չմինտրֆէրլէրին վէ տէրեատա վարիօրլարին նապլիյաթը թէսհիլ էյլէմէլէրի. (3 Շիմալի վէ ճէնուպի Ամէրիգատա, Ավսթրալիա վէ Աֆրիգատա վասի՛ թարլալարին քէչֆ վէ զէր՛ էտիլմէսի. (4) Պիր գաչ եիւզ 'ամէլէնին կէօրէպիլէճէյի իչի պիր կիւնտէ եափա պիլէն մաքինալարին իսթիրաը. (5) Էսարէթ վէ քէօլէլիյին լազվը. (6) 'Իլմի զրա՛աթա խուսուսի էհէմմիյէթի վէրիլմէսի. (7) Զրա՛աթ հասըլաթընը ի՛մալ, սարֆ վէ թէվզի՛ էտէպիլէճէք ֆապրիկալար վէ տա՛իր վէտա՛խթին թէքէսսիւրլիւ։ (8) Զրա՛աթը թէրֆի՛ էյլէմէք իչիւն հիքիմէթին սա՛յ ու զայրէթի. (9) Զիֆթճիլէրին չիրքէթլէր թէչքիկ էտէրէք, իթթիհատ էթմէլէրի. (10) Զըրա՛աթ տա՛իրէսինտէ պիր թաղըմ 'իլմի քիթապլար, զաղէթալարին նէշրի վէ մէքթէպլէրին քիւչատը, վէ չիֆթճիլէրին պու տա՛իրէտէ թա՛լիմ ու թէրպիյէ օլունմալարը։ Ասրըն իպթիտասընտա զաթէն պիր թաղըմ զրա՛աթ քիմեախանէլէրի քիւչատ օլունուպ, անլէրին էն պէօյիւք ֆա՛իտէսի թօփրաղլարը թահլիլ իլէ, անլէրի միւնպիթ զըլաճադ պիր թաղըմ սընա՛ի կիւպրէլէր պուլմասը օլմուշ տըր։ Վէ չու կէչմիշ սօն սէնէլէրտէ իսէ՝ մէպհաս իլ հայաթ վէ 'իլմ ի հիքմէթ ի թապի՛իյէ զրա՛աթա պէօյիւք իսթամէթ իֆա էյլէմիշլէր տիր։

«ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԶԱՐՊ ՈՒՍՈՒԼՈՒ»

Աֆիտէքի պէնտի Բէյրէ՞ընը Մէկէզէ նամ Ինկլիզճէ այլըգ զաղէթանընն 1898 նուսխէլէրինին պիրինտէ միւչահատէ էթմիշ օլուպ, անընն մուխթասար պիր իճմալընը Աէրոպէր դարիյունընա, խուսուսա 'ատի մէքթէպլէրտէ մու'ալիմիք իչիլէ մէչղուլ օլանլարա թաղտիմ էտէրիզ։

Իչպու եէնի ուսուլ իչիւն իթթիհատ էտիլէն «Զարպ ճէտվէլի» օն փարմազլար տըր, վէ ամճադ 1—20յէ գատար օլան բաղամլար իչիւն տիր։

Օն բաղամը՝ բաղամի մու'ամէլէլէրին էսասընը թէչքիկ էտէր։ Հէր էլիմիզտէ ամճադ պէչէր փարմաղըմըզ օլատուղունտան, պու ուսուլտա զարպ 'ամէլինի իքի էլիմիզին պէչէր փարմաղլարը իւզէրինտէ իճրա էտէճէյիզ։

1տէն 5է տէք օլան հէր հանկը իքի բաղամին զարպը՝ զարպ իչինէ հէնուզ պաչլայան հէր հանկը պիր չօճուգ իչիւն փէք գօլայ պիր իշ տիր։ Իմտի պու բաղամլարատան սարֆ ը նազար իլէ իքինճի սըրայը թէչքիկ էյլէյէն, եա՛նի 6ատան 10ա տէք օլան բաղամլարին զարպ ուսուլունու միթալա՛ա էյլէյէլիմ։

Հէր պիր էլին պաչ փարմաղլարը 6 բաղամը, եէք փարմադ 7, օրթա 8, օլ պիրի 9, վէ քիւչիւք փարմաղլար 10 բաղամլարընը կէօսթէրսինէր։ 6ատան 10ա տէք օլան հէր հանկը 2 բաղամը զարպ էթմէք իչիւն զիքը էտիլէն բաղամլար եէրինէ տուրան 2 փարմաղլարը պիրլէշիր։ Պիրլէշէն փարմաղլարը տա հիսապ էտէրէք պագ քի սէնտէն թարֆատա գաչ փարմադ օլատ։ Պու փարմաղլարին սայըսընճա օն ալ։ Իքի էլտէ տախի հիսապա կիրմէյէն փարմաղլար վար իսէ, անլէրին հասըլ ը զարպընը էվվէլճէ պուլունուղուն բաղամ իւզէրինէ ճէմ՝ էթ։ Մէսէլա, 8 իլէ 9ը զարպ էտէլիմ։

Չիւչիւք փարմաղատան տէրհալ էվվէլ կէլէն

փարմագ (սոլ էլտէ) 9 վէ սաղ էլին օրթա փարմաղը 8 բաղամը եէրինէ տուբուլյոր։ Պու իքի փարմագլարը պիրլէշտիր. պէօյլէճէ սէնտէն թարաֆա 7 փարմագ օլուբ. եէտի օն՝ եէթմիշ տիր։ Սաղ էլտէ 2 վէ սոլ էլտէ պիր փարմագ պօշտա գալար. հասըլը զարպը 2 տիր. 70+2=72=9×8։

11տէն 15է տէք օլան բաղամլարըն զարպ ուսուլու։

Պու տէֆ'ա հէր պիր փարմաղա վէրէճէյիմիզ բաղամլար էվվէլքինտէն ֆարգը տրբ։ Պաշ փարմագլար 11, եէք փարմագլար 12, օրթա փարմագլար 13, եիւզիւք փարմագլարը 14, վէ քիւչիւք փարմագլար 15 բաղամլարը եէրինտէ տիր։ Պու սրբատա (11-15) օլան հէր հանկը 2 բաղամը զարպ էթմէք իչիւն եինէ օլ բաղամլար եէրինէ տուբան փարմագլարը պիրլէշտիր։ Հիսապա գաչ փարմագ կիրաի իսկ, օլ գատար օն ալ։ Պու տէֆ'ա տրչարբտա գալան փարմագլարըն պիր իրտամէթի եօգ տրբ։ Պունուն եէրինէ սաղ վէ սոլ էլտէն սէնտէն թարաֆա օլան փարմագլարըն հասըլ ը զարպընը պուլ վէ էվվէլքինին իւզերինէ ճէմ' էթ։ Մէսէլա 14×13 նէ՞ էտէր։

Սոլ էլտէ քիւչիւք փարմագտան տէրհալ էվվէլ կէլէն փարմագ 14 տիր. սաղ էլտէ օրթա փարմագ 13 տիր։ Պու իքի փարմագլարը պիրլէշտիր։ 7 փարմագ օլտու։ 7 օն եէթմիշ տիր։ Սոլ էլտէ 4 վէ սաղտա 3 փարմագ վար, հասըլը զարպը 12 տիր։ 70+12=82։ Մատէմ քի 11-15է տէք օլան հէր հանկը 2 բաղամն հասըլը զարպը 100տէն զիյատէ տիր, էօյլէ՝ իսկ պուլտուզումուզ բաղամ իւզերինէ 100 բաղամընը տա ճէմ' էտէճէյիզ, 70+12+100=182=13×14։

Եինէ 11×15

Սոլ էլին պաշ փարմաղը 11 վէ սաղ էլին քիւչիւք փարմաղը 15 տիր։ Պու իքի փարմագլարը պիրլէշտիր. 6 փարմագ վար, քի պու 60 բաղամընը պիրէ վէրիր։ Սաղ վէ սոլ էլին փարմաղլարընին հասըլ ը զարպը 5 տիր (1×5)։ 60+5+100=165.

16տան 20յէ տէք օլան բաղամլարըն տա զարպ ուսուլու պէրվէճճ ի զիյր տիր.

Պու տէֆ'ա պաշ փարմագլար 16 տրբ. անտէն սրբա իլէ կիտէրէք քիւչիւք փարմագլար 20 բաղամը եէրինէ տուբուբ։ Շուբասընը պիրէլիմ քի պու սրբայը թէչքիլ էյլէյէն հէր հանկը 2 բաղամն հասըլ ը զարպը՝ հիսապ իլէ էվեէյի ուզրաշմըշ պիրի իչիւն պիրէ գօլայ ճէվապ վէրէպիլէճէք պիր իշ տէյիլ տիր։ Հէլէ չօճուզլար մատէն եա թաշ գաւէմ գուլանմայարագ ճէվապ վէրմէզլէր։

16 իլէ 19 բաղամլարընը զարպ էտէլիմ։

Սոլ էլին պաշ փարմաղը 16 վէ սաղ էլին քիւչիւք փարմաղտան տէրհալ էվվէլ կէլէնի 19 տրբ։ Պու իքի փարմագլարը պիրլէշտիր։ Պու տէֆ'ա հէր պիր փարմագ 20 բաղամը եէրինէ տուբաճագ։ Հիսապա 5 փարմագ կիրաի. (պիր սոլտա վէ 4 սաղտա). էօյլէ իսկ 100 բաղամը մէյտանա կէլտի։ Սոլտա 4 վէ սաղտա պիր փարմագ պօշտա գալտը. հասըլ ը զարպը 4 տիր. 100+4=104։ Մատէմ քի 16-20յէ տէք օլան հէր հանկը 2 բաղամն հասըլ ը զարպը 200տէն զիյատէ տիր, էօյլէ իսկ պուլտուզումուզ բաղամ իւզերինէ 200 'իլավէ էտէճէյիզ։ 100+4+200=304=16×19։

18 իլէ 20=?

Սօն էլին օրթա փարմաղը 18 վէ սաղ էլին քիւչիւք փարմաղը 20 տիր։ Պիրլէշտիրքատ սէքիզ փարմագ հիսապա կիրմիշ օլուբ քի պու պիրէ 160 (8×20) բաղամընը վէրիր։ Սոլ էլտէ 2 փարմագ գալտը իսկ սէ, սաղտա պիր չէյ օլմատըղը իչիւն օլ 2 փարմագլար հիսապա կէլմէզ։ 160+200=360=18×20։

Շուբասընը տէմէյէ ունութմայալըմ քի պու ուսուլ էվրօփանըն չօղ թարաֆլարընտա, խուսուսա Ֆրանսա մէքթէպլէրինտէ իսթի'մալ էտիլմիշ, վէ անը իսթի'մալ էյլէյէն ճիւմլէ մու'ալիմ եա մու'ալիմէլէր թարաֆընտան անըն մուճիտի Մ. Բրոդոփովիչէ մէնսուբիյէթ վէ թէչէքքիւրնամէլէր իրսալ էտիլմիշ տիր։

Իլք պագչատա պիր աղ ուզունճա կիպի կէօրիւնիւր վէ պէլքի պա'զըլար քեաղրա, գալէմ գուլանմաղը վաղթի նօգթա ի նազարընտան տա հա քեաղը պուլուրլար։ Լաքին պու իչտէ թէքէրիւր՝ հէր հանկը պիր սրբատա օլտուզունտան զիյատէ իշ կէօրիւր։ Պու եօլատա չակիրալէրին տահա քէյֆ իլէ վէ տահա աղ վաղթի իչինտէ քէնտիլէրէ իրատ էտիլէն սիւ"ալարա ճէվապ վէրմէքտէ օլտուզլարընը թէճրիպէմիզ իլէ կէօրմիւչիւզ տիր։

Ա.ինթապ ՀԱՄԱՅԵԱԿ Ս. ԽԱՐԱՃՃԸՆԱՆ

ՃԷՄ'ԻՅԷԹ Ի ԹԸՊՊԻՅԷ Ի ՇԱՀԱՆԷ

Պու եապընղարատա ճէմ'իյէթ ի Թըպպիյէ ի Շահանէնին թէ"էսսիւսինին 50նճի ըէս" ի սէնէ ի տէվրիյէսի իճրա էտիլմիշ տիր։ Ճէմ'իյէթ ի մէղքիւրէ Տր. Փինդօմ Նամ Ֆիլէմէնկ պիր սօղթօրըն սա'յ ու զայրէթի վէ Գըրըմ մուհարէպէսինտէն 'ավէթի էտէն էճնէպի թապիպլէրին իչթիրաքըյա 1856, Փեարվարատա միւսա'տատ ի Սէնիյէ իլէ թէ"սիս էտիլմիշ, վէ իլք իճթիմա'ընը Փեար. 14տէ 'ատա էյլէմիշ տիր։ Հէր սէնէ ճէմ'իյէթ ի մէղքիւրէ սէնէ զարֆընտա իճթիմա'յա 'ատա եաէրէք, ֆէնն ի թէպպա

պէթէ 'ա՞իա մէսա՞իլ ի մուհիմմէ հադղնտա մէ-
ղալէլեր տինղերլեր, վէ միւղաբէրաթ իճրա էտեր-
լեր։ Պունտան մա՛տա, «Կաղէթ Մէտիվալ ա'Օ-
րիան» նամընտա պիր զաղէթա տախի նէշր էտեր-
լեր։ Իշպու ճէմ'իյէթաէ իպթիտաէն պէրու Էր-
մէնի ազթօրլարտան ա'զա պուլունմադլա պէրա-
պէր, անլեր բիյասէթ վէ սա՞իր մէ՞մուբիյէթլերէ տէ
թա'ռիին օլունմըշլար տըր։ Փեսր. 1/14աէ Յորել-
եան մէրասիմի ճէմ'իյէթ ի մեղքիւրէնին Պէյօղլուն-
տաքի մահալը մահտուսընտա փէք մութանթան
պիր սուրէթլէ իճրա օլունմըշ տըր։ Ա'զալարտան
մա՛տա Տէրիա՛տէթին մէշհուր ազթօրլարընտան
պէօյիւք պիր իղահիտամ հաղը պուլունտըղը
հալաէ, ճէմ'իյէթին բէ՞իսի Տօղ. Յ. Պ. Մատթէոս-
եան Ցրանտըզճա լիսանտա պիր նութգ իրատ է-
տերէք, մէճլիսի քիչատ էյլէմիշ տիր։ Միամի-
լէյի՝ նութգընտա հուզզարը թէպրիք, վէ սայէ ի
Շահանէաէ հէյ՞էթ ի մեղքիւրէնին ֆէնն ի թէպա-
պէթին թէրադդըսընա՝ վէ օլ եօլատա 'ումում էհա-
լինին սա'ատէթ ի հալինէ միլթէ'ատտիտ թարիղ-
լերլէ իֆա ի հիւսն ի խըսուսէթ էթտիյինի զիքր էթ-
տիքտէն սոնրա, հէյ՞էթին քեսթիսի Տօղ. Սվլէոնի-
սէսին ճէմ'իյէթին 50 սէնէլիք թարիխինին մուխ-
թասար բաֆօրթընը գրա՞սթ էթմէսինի թալէպ
էյլէմիշ տիր։ Միամիլէյի մեղքիւր բաֆօրթը գը-
բա՞սթ էյլէտիքտէն սոնրա, բէ՞իսին թէքլիֆի իւղէ-
բինէ, չիրքէթէ 4 եէնի ֆախրի ա'զա գապուլ օ-
լունմըշ տըր։ Պու ճէմ'իյէթին էճնէսի մէմլէքէթ-
լերտէ ա'զա ի մուխտալիրէսի տէ պուլունուբ։
Պունտան սոնրա Սվլանտա Դոֆէտէ 42 զէվա-
թա միւքէմմել պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ, վէ զիյա-
ֆէթաէ Տօղ. Գանղուր օղլու փաշա՝ Զաթ ը Շա-
հանէնին սրհէթինէ իտարէ ի ադատ էյլէմիշ, վէ
բէ՞իս Տօղ. Մատթէոսեան տախի ճէմ'իյէթին էս-
պաղ բէ՞իսլերինին զիքրինէ պատէնուշ օլմուշ
տըր։

ՄԻԼՍԱՀԷՊ
(Յ. Գ. Գ.)

Սէ՞ալ. Քիլիսէ ա'զասը օլմայան քիթաղճըլա-
ըն, եա սա՞իրլերին, կէնճլերին, եա իխթիյարլարըն
տու՛տա մէճլիսինի զուլաղուզամալարը միւնասի՞պ
մի տիր։

Ճէվապ. Մանտուա պիր սա՞իրէտէ տու՛տա մէճ-
լիսլերինէ պէօյլէ քիմսէլերին սէլալէթ էթմէսի օ-
լասիլիր իսէ տէ, Քիլիսէճէ իճթի'մալարտա քիլիսէ
ա'զասը օլմայան պիր քիմսէնին բուհանի խըս-
մէթլերէ բէյասէթ էթմէսի պիզճէ միւնասէպէթ
ողմազ։

Ս. Մովսէսին եէտիյլէ Մըսրտա իճրա էտիլէն
10 մու'ճիզէլերին սա'զըլարը մուգասիլինտէ փութ-
փէրէսթ միւնէճճիմլերին իճրա էթտիյի զարիպ
վագը'ալարը նա՞սըլ թէֆսիր էտէճէյիզ։

Ճ. Գատիմ վագթլարտա փութփէրէսթ միւնէճ-
ճիմլերին փէք զարիպ վէ 'ատէթտէն իտարէ չէյլեր
եափտըղլարը մա՛լիւմ տիր։ Պունլարըն սա'զըսը
էլ չափուգլըղը իլէ, սա'զըսը տա թասի'աթտա,
խուսուսա բուհը ինսանի տա՞իրէսինտէ մէվճուտ
օլուպ, էհալիյէ մա'լիւմ օլմայան գա'իտէլեր վասը-
թասընը իճրա էտիլիր իտի։ Պիլա չիւպհէ օլ վագ-
թին միւնէճճիմլերինին եափտըղը տա պու թարիղ-
լերտէ իճրա էտիլմիշ իտի։

Ս. Վէֆաթ էթմիշ օլան միւ՞մին տօսթլարը՝մըզ
պիզիմ պուբատաքի ահվալը՝մըզը պիլիրլէ՞ր մի, վէ
պիզ ախրէթէ կիտէրսէք, անլերի թանը՞ր մը իլ։

Ճ. Պու խուսուսլարտա Բ. Մուգ.տէ միւսէր-
բահ իֆատաթ եօղ իսէ տէ, Ղազարոսին թէմսիլի
վէ սա՞իր իֆատէլերտէն վէ իպթիլա ի հալտան
միւթէվէֆֆա տօսթլարը՝մըզին պիզիմ ահվա-
լը՝մըզա պա'զը տէրէճէ վազըֆ օլաճագլարընա վէ
մէզարտան էօթէտէ միւ՞մինլերին պիրիպիրլերինի
թանը՝յաճագլարընա ի'թիմատ էտէպիլիրիզ, վէ պու
մագուլ տըր։

Ս. Միւ՞մինլեր քէնտիլերին ճէհէննէմէ կիթմիշ
օլան տօսթլարը իչիւն ճէհննէթտէ միւքէտտէր օլա-
ճագլա՞ր մը։

Ճ. Ճէհննէթտէ ճէհէտի 'ալագալարտան քիւլլիյէն
ազատ օլուպ նէհանէլերի տիւնեէվի 'ալագալարա տէ-
յիլ, անճագ հէր չէյի՝ Քրիստոս վէ անին մէլէքիւ-
թիւնէ օլան 'ալագասընճա սէյր էտէճէյիզ։ Պինա՞էն
'ալէյհ կիւնահը սէպէպինտէն մահքիւմ օլանլարա տա
Քրէսթոսը՝ հիսսի իլէ պագաճաղըզ, վէ անտէ անճագ
Ալլահըն 'ատալէթ վէ մուհասալէթինին իճրա վէ
իզհար օլունտըղընը կէօրիւպ անա կէօրէ հիսս է-
տէճէյիզ։

Ս. «Ալլահըն սաղընտա օթուրմադ» թա'պիրինին
մա՞նասը նէ՞ տիր։

Ճ. Պու թա'պիր վասթասըյլէ խայալըմըզ է-
նիւնէ բէամ օլունան սուրէթ չու տըր քի, Ալլահ
պիր թախթ իւզերինտէ օթուրան մէլիք օլաղը
հալաէ, Քրիստոս անըն հիւքիւմէթինէ իշթիրաք
էթմէք իւզրէ, անըն սաղ թարաֆընտա օթուրուս-
յօր։ Պունը հարֆիյէն անլամագ ճա՞իզ տէյիլ տիր,
չիւնքի Ալլահըն կէօրիւմէզ վէ կէօրիւլմէզ իտիյի
վէ բուհ օլուպ, մէքանտան միւնէզզէհ իտիյի Բ.
Մուգ.տէ միւսէրրահ պիր սուրէթտէ թա'լիմ է-
տիլմիշ տիր։ Յոհ. 1, 18, 4. 24։ 1 Տիմ. 6. 16։

Հալ պու՞քի Բ. Մուգ.տէ Ալլահըն մէլիք վէ հա-
քիմ ի մութլադ օլաղը «թախթտա օթուրմադ»
իսթի'արէսի իլէ թա'ղիբ էտիլտիյի կիպի, Քրիստո-
սըն մէլիք վէ հաքիմ օլմասը Անըն «սաղընտա օ-
թուրմադ» թա'պիրի իլէ իլգահ էտիլմիշ տիր։ Շու
հալտէ թա'պիր ի մէզքիւր անճագ պիր իսթիֆա-
ղէ տիր։

ՇՈՒ'ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Մարտ 2/17 Փետր. 1907

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրեսա'ապէրն. Կէչէն ճիւմ'ա կիւնիւ Սէլամլըգ բէսմինատէն սօնրա Իթալիա սէֆիր ի քէսլերի Մարքի Իմիէրիալի վէ Ամէրիգա սէֆիր ի քէսլերի Մր. Լիչման վէ Ամերիգա Մառարիսթան սէֆիր ի քէսլերի Մարքի Փալալիչէնի սուրէթի դայր ի բէսմիյէտէ հուզուր ը Շահանէտէ չէրէֆ ի միւսուլէ նա'իլ օլմուշլար տը։ —Մէթէօր վափորլյէ Սալը կիւնիւ չէրիսմիզէ 272 Ալման վէ Ամէրիգալը սէյահլար կէլմիշ տիր։ —Պու քէրրէ տախի Ղալաթատա պիր խայը գումար վէ էսրարխանէլէր Պէյօղլու մութասարրըֆլըղը թարաֆընտան սէտտու պէնտ էտիլմիշ տիր։ Բէզալիք Ղալաթատա պա'ղը օթէլլէրին պիր թաղըմ սէրսերի քիմսէլէրին արամիկահ ը բէղա'իլի օլմասընա մէպնի Պէյօղլու մութասարրըֆիյէթինէ ճիւմիէսի սէտտ էտիլմիշ տիր։ —Վափոր ը հիւմայուն հաղրէթ ի Շէհրիյարի սիւվարիսի հավէրան ը հաղրէթ ի չէհրիյարիսէն էշրէֆ վաչա՝ հա'իլ օլարը մէ'մուրիյէթի քէմաքեան 'իհտէսինատ գալմադ իւզրէ, լիման խասրէսի ըկասէթինէ թա'ելին օլունմըշ տը։

Վէլեյոն ը շահանէ. Հուտէյտատա թէրազզըյաթ ը հաղրէ ի ֆէնիյէյէ մուվաֆըգ օլարադ թաղթիր մաքինալարը ճէլպի թէգարրիւր էյլէմիշ վէ ալաթ ու էտէվաթը մուդթադիյէ սրմարը էտիլմէքլէ, եաղընտա 'ամէլյաթ ը թաղթիրիյէյէ թէվէսսիւլ էտիլմէսի միւսամմէմ պուլունմըշ տը։ —Ասար ը 'ատիկա միւթէխասսիսլէրինտէն Ալմանիալը Փրոֆ. Մ. Վիկանտ Սէօյէտ քեա'ին Փէրիին չէհր ի գաթիմի խարաբէլէրինտէ լեզբա էյլէտիյի թէհարրիյաթ սրբասընտա ասար ը 'ատիկա նօղթա ի նաղարընտան զայէթ մուհիմ քիթապէլեր էլտէ էյլէմիշ տիր։ —Սէրֆիճէ վէ Կէօրիճէ սանճաղլարը տախիլինտէ քեա'ին պա'ղը դարիյէլերտէ պէլէտիյէլեր թէչքիլի ֆէրման պույուրըլմաղլէ, մահալլէրինճէ մու'ամէլաթ ը լաղըմէյէ թէվէսսիւլ օլունմըշ տը։ —Տիճլէ վէ Ֆրաթ նէհրի իւզէրինտէ մունթազամէն վափոր իշլէթմէք մուդարրէր օլարընտան, մուդթադի վափորլարը իշթիրա էթմէք իչիւն պահրիյէ պէնպաշլարընտան Անմէտ պէյ Կլասկօյա 'ազիմէթ էթմիշ տիր։ —Պուրսա օվասընտա պուլունան պաթաղլըղը էմր ի թախիրի խուսուսընտա մուդաատէմա նէ կիպի թէդիգաթ վէ մու'ամէլաթին իզբա էտիլմիշ ի-տիյինին վէ պու պաբտէ նէ կիպի թէտաբիրին իթթիխաղը մուդթադի օլարընտան պիլտիրիլմէսի մէրճի' ի 'ա'իտինէ իշ'ար էտիլմիշ տիր։ —Ատանա չէհրինին միւնասիպ մահալլէրինտէ վէ իլերիսէ իդթիզա ի հալտէ, չէհրին խարիճինտէ թա պաղչարա գատար էլէքթրիգ ֆէնէրլերի թէ'սիսի վէ էլէքթրիկ դիյասը ֆէնէրլերի ըէզգի վէ էլէքթրիկ թրամվէյ խաթթլարը ինչասը իչիւն Ատանա պէլէտիյէ մէճլիսի թարաֆընտան 50 սէնէ միւատէթլէ իմթիյազ թալեպ օլունմըշ տը։ —Էսիրնէ վիլայէթի վալիլիյինէ Գոնեա վալի ի սապրզը Բէչաա պէյ, Գոնեա վալիլիյինէ Էնգարէ վալի ի սապրզը ճէվատ պէյ, Էնգարէ վալիլիյինէ Մանասթըր վալի ի սապրզը Բէչիտ պէյ, Իշգօրա վալիլիյինէ Պէնկաղի վալի ի սապրզը Հիլմի փաշա թա'ելին էտիլմիշ տիր։ —Փետր. 20 վէ 21նճի կիւնիւ ճիտատէ վէզատան 11 միւսաղ, 12 վէֆաթ, 22նճի կիւնիւ 2 միւսաղ, 2 վէֆաթ, 23նճիւ կիւնիւ ճիտատ ճիվարընտա 1 միւսաղ, 5 վէֆաթ, վէ նէֆես ի ճիտատէ 1 միւսաղ, 5 վէֆաթ, 24նճիսինտէ Մըսրը սախիլինտէ 7 միւսաղ, 16 վէֆաթ, ճիտատէ 8 միւսաղ, 7 վէֆաթ վուգուտ' պուլմուշ տը։ —Պու սէնէ Թարսուսատա չօգ սէնէլէրտէն պէրու միպի կէօրիլմէտիք սուրէթտէ չէտիսդը օլմուշ տը։ Տէրուն ի չէհրատ եարըմ արչին տէրինլիյինտէ վէ էթրաֆ քէօյլէրտէ պիր արչին վէ տահա զիյատէ տէրինլիքտէ եաղան գար խայը զիյանա պատի օլմուշ վէ պա'ղը խանէլէր եըզըլմըշ, հաթթա պիր վէֆաթ տախի վուգուտ' պուլմուշ տը։ Խուսուսա էհալի մէ'քիւլաթ վէ մահրուլաթ ճիհէթինտէ թէսարիքլի պուլունմասընդա սէպէպսէն պէօյիւք միւզայադայա տիւչար օլմուշլար տը։ —Իզմիրտէ Գօղար եաղասան Նաղը տէրէյէ գասար պիր թրամվէյ խաթթը թէ'սիս էտիլէճէք տիր, իչպու խաթթը պէլէտիյէ ի մահալլիյէ ինչա էտիլ իշլէտէճէք տիր։ —Այդընն վէ Թրապզօն վիլայէթլէրինտէն Էվրօպա փիյասալարընա քիւլիյէթլի պատէմ, ճէվիզ, ֆընդըգ չէքիլմիշ, վէ սրփարըշա տէվամ էտիլմէքտէ պուլունմըշ տը։

Մէ-ԲԷՆԷՎԷՐԷ. Էսհապընա վերիլէճէք վերկի թէզքերէլերինտէ փուլ եափըշտըրըլմասը իչիւն էսմանը միւքելլէֆիյինտէն թահսիլ էտիլմիշ օլունմագ իւզրէ, հեր լիվա վէ զաղանըն թէզքերէ սարֆիյաթը Իթիպարըյլէ թէ'այինին էտէճէք մըգտարա կէօրէ թահսիլաթ միւտիր վէ մէ'մուրլերինտէ գրէտի քիւչատը միւնասիպ կէօրիւլմիւշ տիր։ —Սօն սիսթէմ ճէսիմ վէ միւքէմմէլ զըրհլալար ինչասը մուդարրէր պուլունտը-ղընտան, պունլարա 'ա'իտ վիլանլարը սէրի'էն թէտարիկ էմր պույուրըլմըշ տը։ —Վէրկի թահ-

սիլտարլարը իլէ միւֆէթթիշէրինին, թա՛տատ մու՛ամէլէսինէ 'ատէմ ի քիֆայէսինէ մէսնի, թա՛տատն պու սէնէլիք տախի ոսպրդը վէճհլէ մէ՞մուրիյն ի մուվադաթա մա՛րիֆէթիյէ վէ թահսիլատարլարն նազարէթիյէ իֆասը էմր օլունմըշ տըր։ —'Օսմանլը չմէնտրֆէր խաթթլարը հազրնատա եազրլան պիր էսէրսէ խուրթութ ը մէղքիւրէ վարիտաթնընն 22 միլեոն լիրա օլարը, վէ հասըլաթ ը մէղքիւրէնին միւթէմատիյէն թէրադը էթմէքսէ պուլունարը զիքր էտիլմիշ տիր։ —Միլիարատէր Մ. Ռաքրֆէլլր՝ Մըսրատա մուդիմ Ամէրիգալրարա չօճուզլարրն թա՛լիմ ու թէրպիյէլէրինէ թախսիս էտիլմէք իւզրէ, 20,000 լիրա ինտա էթմիշ տիր։

Փրս. ճէմա՛ատը. Լինդարէտէն 'Ամթաղ էյթամխանէսի իչիւն ամի իւզ զիքր ի՛անէյի դապուլ էյլէմիշիզ տիր. 73 զրշ. քիլիսէտէ թապագատան, 40 Լաղար էֆ. Մոյիսի օզլու, 25 Դավրիել էֆ. Գալֆա օզլու, 20 Համբարձում աղա Շիրեան, 10 Մինա աղա Այանօզլու, 20 Սերովբէ էֆ. Սերովբեան։ —Մր. Տրթրն կամ Ինկիլիզ միւսիէյյիր 5 հաֆթա դատար 'Ամթաղրն Գայաճրդ վէ Ալայպէյի քիլիսէլէրինատ վա՛զլար վէրմիշ վէ գասիմ Եէհուտիլէրին ճէմա՛ատ Զատրբընրն վէ քահնին ի ա՛զամրն էլպիսէսինին Ֆ. Մուգ.ատ թա՛րիֆ օլունտըզը իւզրէ նիմունէլէրինի կէօսթէրմիշ տիր։ —'Ամթաղ Ալայպէյի քիլիսէսի չօպանը Վեր. Տիրան Ըէճէպեան կէլէճէք Յունիսատ քիլիսէյի թէրը էթմէք իւզրէ իսթի՛ֆասընը վէրմիշ տիր։ —Պրուսա վիլայէթի տախիլինատ Եէնիճէատ Փրոթէսթան ճէմա՛ատընատ 15 քիշինին էրմէնի քիլիսէսինէ 'ավտէթ էթտիյի խապերի պիր իբի էրմ. զազէթաւարընատ կէօրիւմիշ իսէ տէ, էլան տօղրուսատ պիր մա՛լիումաթըմըզ օլմատըղընատ, խապէր ի մէղքիւր պիզճէ թահդիգ միւհթաճ տըր։ —Վեր. Յ. Գ. Պիւլպիւլեան 5 հաֆթա դատար Ադսէրայ քիլիսէսինատ վա՛ղ էթտիքտէն սոնրա, Նէվչէհր վէ Իւրկիւպ քիլիսէլէրինի տէ ղիյարէթ էտէրէք, Փետ. 12տէ Թալատա 'ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Հայ Լուս. ճէմա՛ատը. Էջմիածին Ս. Կաթողիկոսընրն էմրի իւզրէ Գանգասիատաքի մահալլէ մէքթէպլէրինին մէսարիֆաթը 1900տէ իթթիխաղ էտիլէն ուսուլա թէվգիֆզէն, հէր մահալլէնին ճէմա՛ատը էֆրատընրն վէրտիյի ի՛անէ իլէ տէֆ՝ ու թէսվիյէ էտիլէճէք տիր։ —Ս. Փաթրիգին վէլատէթինին 66նճը ըէ՞ս ի սէնէ ի տէվրիյէսի Փետր. 12,25էշ թէսատա իւֆ էթմիշ օլարը միւնասէպէթլէ միւշարիլէյն եէվմի մէղքիւրատ թէպլրիք իչիւն ղիյարէթ էտէնլէրի դապուլ էյլէմիշ տիր։ —Բիւ-ղանդիոն զազէթասը պու հաֆթանրն Զարչէնպիհ կիւնիւնատէն ի՛թիպարէն Մաթպու՛ատ իտարէսի թարաֆընատան պիզա միւատէթ թա՛թիլ էտիլմիշ տիր։ —Մապէյն ի հիմայուն ոթրզպասընատան վէ բիւթպէլ ի ուլա բիճալընատան Կիւմիւշ սուլը խասթախանէսինէ մէ՞մուր Տօք. Համբարձում Նազդաշեան էֆ. պու հաֆթա Զարչէնպիհ կիւնիւ վէֆթաթ էյլէմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա ի միւմիլէյհ 'անատ Գայսէրիյէլի օլուսը, Տատեան Յարութիւն փաշանրն տամատը իտի։

Գոնիայ+ ճէմա՛ատը. Մա՛էթթէ՞էսիւֆ պէյան էսէրիզքի, Սորհանդաղ վէ Ճէրէնե ի Շարքէյնէ զազէթաւարընրն սահիպ ի իմթիյազը Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեան պիր միւատէթտէն պէրու միւպթէլա օլարը խասթալըզատան գուրթուլամայարագ, պու հաֆթանրն Զարչէնպիհ կիւնիւ վէֆթաթ էյլէմիշ տիր։ Միւմիլէյհ 'ան ատ Գայսէրիյէլի օլուսը, 30 սէնէ զատար ուզուն պիր միւատէթ մաթպու՛ատ ալէմինատ մէշղուլ պուլունմուշ, վէ Միւթէմայիզ բիւթպէսի իլէ Գէնճի Մէճիտիյէ վէ 'Օսմանիյէ նըշանլարընա նա՞իլ օլմուշ իտի։

Բոսֆ ճէմա՛ատը. Էվրօփա վէ Ամէրիգատա պուլունան Ռումլարրն քիլիսէճէ իտարէսի Տէրիսա՛ատէթ Ռում փաթրիգխանէսինի՞ն մի, եօգսա Ամթինա Սինոտընը՞ն մը եէտինտէ պուլունճաղը պու կիւնլերատ մէղքիւր իբի հէյէթ արասընատա մէվզու՛ ը պահն ու միւզաքէրէ օլմուշ տըր։ Փաթրիգխանէ Գնճիւ 'ումումի մէճլիս տհքեամընճա սա՞իր մէմլէքէթլէրէ հիճրէթ էտէն Ռումլարրն քիլիսէճէ իտարէսի քէնտինէ 'ա՞իա իսիյինի իտա՛ա էթմէքտէ տիր։ Էվրօփա վէ Ամէրիգատաքի Ռումլարատան պա՛զըլարը փաթրիգխանէնին, պա՛զըլարը տա Սինոտրն նուֆուզ վէ սէլահիյէթինի թանըմագատա տըրլար։ —Ռում փաթրիգխանէսի վէ Մէթրօփոլիթ միճլիսլէրի թարաֆընատան նաֆագա վէ միւնաքեահէյէ 'ա՞իա սա՞իր մէս՞էլէլեր հազրնատա վէրիլէն դարարլարրն մահալլի մէհքէմէլէրատ պիզա թէ՞խիր իճրա էտիլմէսինէ տա՞իր հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ թարաֆընատան եէմիր ի լաղըմէ ի՛թա էտիլմիշ տիր։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ Է՝համը միւպէտտէլէ	Լ. Օ.	105 29
Շարդ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը	Ֆրնգ.	152 25
Ա Գրեաի Ֆոնտիյէ Էժիդսիէն	,,	336 75
Բ. ,, ,, ,,	,,	269 50
Պանք Նասիոնալ ազ Կրէս	,,	434½

Մէճիտիյէ	զրշ.	108	Գրբմից	զրշ.	50
Մէթալիք	,,	99 20	Լիրա Ինկիլիզ	,,	110 11
Կիւմիւշ ուֆագլըգ		104 15	Կմիշ. մնէթ. 6 տանէսի		68 20
Նապոլէոն		87 12	Գաֆմէ	,,	8 65

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ալմանիա. Իմպերատոր հաղորդելերի՝ Բէյլիշթակ մէճլիսինի քիւշատ էթմէսի միւնասէպէթիյլէ իրատ էթտիյի նուրթատա տէմիշ տիր քի, «Ախիրէն իճրա օլունան ինթիխապաթին նէթիճէսի իսպաթ էթմիշ տիր քի, մէնիէքէթին մէնաֆիի էյիճէ միւտաֆա՝ա էտիլմիշ տիր։ Նասել քի պէն պիլճիմէ հուգուգ ու իմթիյազաթ ը զանունիէյէ քէմալ ը նրսֆէթ վէ հագգանիյէթլէ բի՛այէթ էթմէյէ գավ ու գարար էթմիշիմ տիր, էօյլէտ ի՛թիմատ էտէրիմ քի Եէնի Բէյլիշթակ՝ միւթէմէտտին ազամ արաստուաքի մէվզը՝իմիզին մուհաֆազա վէ թազվիյէսինի քէնտիսինին էն պէօյիւք վազիֆէսի՝ատա էտէճէք տիր։» Միւշարիլէյ սէօզիւնիւ Սօսիալիսթլէրին մաղլուպիյէթինէ ինթիգալ էթտիրէրէք տէմիշ տիր քի, «Ինթիխապաթ միւճատէլէսի՝ էյի վէ հայաթի օլան չէյլերին ճիւմլէսինի ինքեար էտէն վէ հիւքիւմէթ վէ հէյ՝էթի իճթիմա՝իյէ՝ազէրինատ պուլունան հարէքէթի տուրտուրմուշ տը։» Պէյնէլ միլէլ միւնասէպաթատան պահնէ տէմիշ տիր քի, «Շեմսիքի ահվալ ը սէյասիյէ ի՝ումումիյէ պիզատ չու իւմիսի հասել էտիյօր քի սուլհ ու միւսալէմէթ մուհաֆազա օլունաճագ տը։ Հիւքիւմէթիմիզ սապրը կիպի միւթէֆիպլէրիմիզ իլէ մէվճուտ միւնասէպաթ ը սամիմիյէյի մուհաֆազա էտէճէյի կիպի, սա՚իր տէվլէթլեր իլէ տասի միւնասէպաթ ը հասանէ վէ սա՚ի-պէ փէրվէրատ էտէճէք տիր։» Մէրքէզ, Եանի Գաթոլիք ֆըրգասընին վասրթա ի նէչր ի էֆքեարը օլան Կէրմանիա չու խուսուսա տիպպաթ ճէլպ էտիյօր քի Իմպերատոր հաղրէթլերի նուրթզինա Մէրքէզ ֆըրգասընին հիչ պիքրինի էթմէմիշ տիր։ Պունատան չու նէթիճէյի չըգարմագ ճա՚իզ տիր քի [Փրէնս Պիւլօվին] Մէրքէզ ֆըրգասընա գարչը ի՛լան ը հարպը հէր թարաֆատա՝ազիլանէ եախօտ իւմիտ ի մուվաֆֆազիյէթ իլէ տօլու պիր վա՚ա մաղամընատա թէլագը էտիլմէմիշ տիր։ Մուհաֆազաքեար ֆըրգասընա մէնսուպ Գոնթ Սթոլպերկ՝ Գաթոլիք ֆըրգասը բէ՚իսի օլմասը իլէ պէրապէր սոն Բէյլիշթակին տասի բէ՚իսի օլան Տր. Սփալմին եէրինէ Բէյլիշթակ բէ՚իսի ինթիխապ էտիլմիշ տիր։ Սէչիլէն ի՛քի բէ՚իս ի սանիլէրատէն պիրիսի Լիպէրալ, միկէրի տասի Բատիգալ ֆըրգասընա մէնսուպ իտիլէր։ Իմպերատոր հաղրէթլերի ճէն. Աֆրիդա վէ օրատա չմէնսուբֆեր ինչա վէ թէմտիսի իչուն թախսիսաթ թալէպինէ տա՚իր կէչէն Բէյլիշթակա թադիմ էտիլէն զանուն լա՚ինալարը հալիյէ եէնի Բէյլիշթակա թադիմ էտիլէճէք տիր։ — Տիւնեատա էն պէօյիւք վափօր գումիսանեասը օլան Նօրդ Տեյչէ Լոյդ կէչէն հաֆթա քէնտիսինին 50նճի բէ՚սի սէնէ ի տէվրիյէ ի թէ՚էսիսինին չէնկիյինի Պրէմէնատէ իճրա էյլէմիշ տիր։

Ինկլիթէրա. Կէչէն հաֆթա Սալը կիւնիւ Էվրօվանընն չիմալի զարպ թարաֆընատա չէտիտ պիր ֆուրթունա հիւքմֆէրմա օլմուշ, վէ Պէրլէ՚ նամընատաքի Ինկիլիզ վափօրընին գազազէտէ վէ զարգ օլմասրյէ նէթիճէլէնմիշ տիր։ Պու վափօր Ինկիլթէրրանին Հէրիչ չէհրինատէն Ֆիլիմինկէ կիթմէքատէ իտի։ Օ տէնիզատէն սալիմին կէչմիշ իսէ տէ, եէնի զանալա կիրմէյէ չալըշը իքէն գարայա օթուրմըշ վէ սայքի տէր՚ադաղ սալզալարընն չիտտէթինատէն փարչալանմըշ տը։ Վափօրատա պուլունան եօլճուլարընն մըգտարը 143 քիչի օլուպ, պունլարընն իչինատ Լօնտրատա իճրա ի թէղանինիյաթ էթմիշ վէ 19 քիչիտէն միւրէքքէպ պուլունմըշ օլան պիր Ալման օֆիցրա հէյ՚էթի տասի պուլունմադատա իտի։ Իպթիտա անճագ պիր քիչինին գուրթուլմուշ իտիյի խապէր վէրիլմիշ տիր։ Սէֆինէնին պաշ թարաֆը փարէփարչա օլմուշ վէ կէրչի գըչ թարաֆը գումասապը հալատ գալմըշ իսէ տէ, տալզալարընն չիտէթի սէպէպլիյէ, ճան գուրթարան սանատալարընն անա եապալմասը իմքեանսըզ օլմուշ տը։ Վէ լաքին մու՚ախխարէն ֆուրթունա պիրազ ալինմիշ օլաբընատան, վափօրա թարլան պիր իսի իլէ 8 էրքեք իլէ 3 դատընը գուրթարմագլըգ միւմքին օլմուշ տը։ Էն սոն թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, ճէման 16 քիչի սահիլ ի սէլամէթէ չըգարըլմըշ տը։— Թրանսվալատա Պոէր ֆըրգասընա մէնսուպ 35 մէպուս ինթիխապ էտիլմիշ օլուպ, սա՚իր 10 մէպուսլար սասի վար տը։ Պոէր մէպուսլար իլէ պէրապէր բէյ՚ վէրէճէքլերի մէ՚մուլ էտիլմէքատէ տիր։ Անլէր պու սայէտէ եէքիւն 69 բէյտէն 45ինէ նա՚իլ օլաճագլար տը։ Ինթիխապաթա՝ազագատար խուսուսաթատան պիրիսի տէ չու տը։ Պոէրլէր քէնտիլէրէ վէրիլէն թա՚լիմաթա թէվֆիգէն միւֆթէմի՚էն ի՛թա ի բէյ՚ էյլէմիշլէր տիր։ Պա՚զը սըրալարատա անլէրատէն նիչէլերի դապիլ քի ֆըրգա ի մուխալիֆէ նամզէտի մէ՚մուրիյէթ իչինն տահա միւնասիպ պիր զաթ տը։ Ճալիպ ի տիպգաթ տիկէր պիր խուսուս տա չու տը։ Ինթիխապ օլունան Պոէր նամզէտլէր սայքի ճիւմլէթինէ սոն մուհարէպէտէ Պոէրլէրէ զոմանատանլըգ վազիֆէսինի իֆա էթմիշ, եախօտ սա՚իր եօլլար իլէ քէսպ ի չէօհրէթ էյլէմիշ զէվաթատան միւրէքքէպ տիր։ Պաշ վէքիլլէթ վազիֆէսինի իֆա էտէճէյի մէ՚մուլ պուլունան Սըր Ռիչըրտ Սօ-

լոմն մաղուստ օլարդնտան, Ինկիլիզ վալի հէյ'էթ ի վիւքէլա թէչքիլ վալիթէսինի ձէն. Պոթայա իհալէ էթմիշ սիր։ Միւշարիլէյհ բիյասէթ ի վիւքէլա իկէ սախլիյէ նալարէթի վալիթէսինի տէր'իւհատ էտէնէք սիր։ — Ինկիլիթէրրա միւսթա'մէրէլերի բէ'իս ի վիւքէլալարընընն հաղբր պուլունաճաղլարը միւսթէմիլէքատթ գոնֆէրանսը Ապրիլ 15 ատ Լոնտրատա 'ադտ բեմիմա' էտէնէք, վէ զանն օլունտրընա կէօրէ, անընն բեմիմա'լերի իւչ հաֆթա սիւրէճէք սիր։ Պու գոնֆէրանսա թիճարէթի միւթէֆալիթ, եա'նի Ինկիլիթէրրա իկէ միւսթէմլէքատթը արասընտա թէ'ամի օլունան էշեա ու էմթը'ատան էճնէպի մէմլէքէթլերատէն իսալ օլունան էշեա ու էմթը'ատան ալինան բուսուսմատան տանա աղ բուսում ալմաղըդ, միւսթա'մէրատթը միւտաֆա'աը, մուհաճէրէթ, 'ատալիյէճէ իսթինաֆ վէ թէմենիլէր, Փանամա գանալընընն հաֆր ու քիւշատը նէթիճէսինատ Ինկիլիթէրրա մէնաֆի'լինին Պանր ը Մուհիթ ի Բէլիրատ թէվէսսիւ'ի մէս"էլէլերի մէվզու'ը պանս ու միւզաքէրէ օլաճաղ տբր։ — Գասլինէ Լօրտլար մէճլիսինին թէնսիկինէ 'ա"իտ գանուն լա"ինասընը հէնուզ թաղտիմ էթմէմիշ իսէ ատ, Լօրտ Նիւթընը գավլինճէ, մէղքիւր լահանընն միւնտէրիճաթը չունտան 'իպարէթ իմիշ, չէօյլէ քի Լօրտլար մէճլիսինատ էրքէտան ը իրսիյէ թահտիտ օլունաճաղ վէ մէճլիսէ գայրը հայաթլէ պիր թաղըմ եէնի լօրտլար 'իլավէ օլունաճաղ տբր։

Ֆրանսա. Բիլիսէլերին բճար ու իսթիճարընտա սա"իր մէ"մուրիյ ի հիւքիւմէթ իկէ մէ"մուրիյ ի բուհանիյէ արասընտա ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ հէնուզ խիթամ պուլմամըշ տբր։ Հիւքիւմէթ' ճէմ'իյաթ ը բուհանիյէ ա'զասընընն 'ադտ օլունաճաղ բճար ու իսթիճար մուգավէլէնատթէլերինէ իչթիրաք էթմէլերինէ միւսա'ատ էթմէյէ մէյեալ տէյիլ տբր։ Իֆրաթ բուհանան թարաֆտարը օլան զաղէթալար հիւքիւմէթին պու մէյլինէ գարշը փրոթէսթո էտիյօրլար, պիրա Վաթիկանընն արզուլէտիյ պիր չէյ վար իսէ, օ տա ճէմ'իյաթը բուհանիյէ ա'զասընընն Ֆրանսայա 'ավաէթի տբր։ Լաքին Թայմսընն Փարիս մուխաբիրինին պէյանընճա, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին պու խուսուստա պիր կէօռէ միւսա'ատէտ պուլունմասը իհթիմալտէն պա'իս տբր, պիրա եկիսկոպալար իկէ մահալլէ փահասարընընն էքսէրիյէթի' ճէմ'իյաթ ը բուհանիյէ ա'զասընընն Ֆրանսայա 'ավաէթիերինէ հիւքիւմէթ գասար մուխալիֆ տբրլէր։ Այնի մուխաբիրին իտտիասընճա, Ֆրանսա հիւքիւմէթի միւսա'ատաթտա պուլունմըշ օլարդնտան, Վաթիկան տանա զիյատէսինի խաթէյօր։ Կէօրիւնիւր քի Մ. Պրիանընն սուլհնույանէ նուբդը' Վաթիկանը տանա զիյատ մուգավէմէթ թէչվիզ էյլէմիշ տբր. լաքին Վաթիկանտա սա"իր հէր նէ կէօնէ միւսա'ատաթտա տախի պուլունուլուսա, քիլիսէ իճար ու իսթիճար մուգավէլէլերինին էմրի 'ադտընտա ճէմ'իյաթը բուհանիյէ ա'զասընընն Ֆրանսայ եպիսկոպոս վէ փահասարընընն եերլերինէ կէչմէլերինէ միւսա'ատ էթմէյէճէք տբր։ Ճէրա"իտ ի բուհանիյէ Մ. Պրիանընն կէօսթէրտիյի աթվարը սուլհիերվերանէյի թագտիր էտիյօրլար։ Կ.ը.— տէյօր քի, Մէղահիպ նաղբրը Մ. Պրիան' պու մէմլէքէթտէ տախիլի մուհարէպէ զուհուրընը կէօրմէքտէն մէմնուն դալաճաղ օլանպարա գարշը ճէսարէթ վէ 'ադլ ու տիրայէթ էսէրլերի կէօսթէրմիշ տբր։ Միւշարիլէյհ սիյասէթշինասանէ լիսան գուլլանմըշ տբր։» Մ. Պրիանընն նուբդը 'ադապինճէ գասլինէ հաղբընտա 88 բէյ դարշը 389 բէյ իկէ կէօսթէրիլէն իւմն ու ի'թիմատտա, Մ. Բիսդ, Մ. Տէլգասէ, Մ. Տէչանել վէ Մ. Լօդրուա կիպի էֆքիար ը միւ'թէտիլ էսնասը զէվաթ' հիւքիւմէթ լէհինտէ բէյ վէրմիշլէր տբր, պաշլըճա Սօսիալիսթլէր իսէ հա հիւքիւմէթ 'ալէյհինատ բէյ վէրմիշլէր, եա տա բէյ վէրմէքտէն իսթինքատաֆ էյլէմիշլէր տբր։

Անգլիա. Բ"իս ի հիւքիւմէթ Մր. Բոզվէլթ' Ճափոնիպը 'ամէլէ տախի իշլէրինատ օլտրգլարը հալտէ, Մ. Ամերիգայա Ասիալը 'ամէլէնին իսխալընը մէն' էթմէյէ տա"իր օլան վէ Գոնկրէսճէ թասարդ էտիմիշ պուլունան գանուն լա"ինասընը իմզա էյլէմիշ տբր։ Պունա պինա"էն, Սան Ֆրանսիսգո մէ"մուրիյ ի հիւքիւմէթի էճնէպի ագվամա մէնսուպ քիմսէլերին 16 եաշընտան աշաղը պուլունան վէ Ինկիլիզճէ թէքելլիւմէ մուգթէտիր օլան էվլասը պիւքիւրընը պէյազլարին միւտավիմ պուլունտրգլարը մէքթէպլերէ դասլուլ էտէճէքլերի կիպի, Ինկիլիզճէ մա'լիւմաթլարը նօգսան պուլունան պու կիպի էճնէպի չօճուգլարընընն Ինկիլիզճէ թէ'ալիւմէրինէ մախսուս օլարագ խուսուսի մէքթէպլէր տախի քիշատ էտէճէքլէր տբր։ Բիվայէթէ կէօրէ, Ճափոնիա հիւքիւմէթի իշլու սուրէթի թէսվիյէատէն մէմնուն գալմըշ օլուպ, Ճափոնիա զաղէթալարը սուլհճույանէ լիսան գուլլանմագտա տբրլար։ Լաքին Հավարիա տտասընտա պուլունուլուսա սայրլարը պիր գաչ պինէ պալիդ օլան Ճափոնիալլար մուհաճէրէթի 'ալէյհինատէքի իշլու մէմնու'իյէթէ չիմախատէն ի'թիրազ էտիպ, քէնտի ի'թիրազլարընը հէմ բէ'իս ի հիւքիւմէթ Մր. Բոզվէլթէ, հէմ տէ հիւքիւմէթ ի մաթպուս'ալէրինէ պա թէլէկրաֆ պիլդիրմիշլէր տբր։

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱ.

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆինճանճիլար եօգուշը Ամերիգան խան

ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Գոհունակութեամբ և խորին շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք Ցանուար ամսոյ մէջ մեզ յանձնուած դրամներն և իրեղէններն ի պատասխան օրացոյցներու և ուրիշ գրքերու։

Պատուարժան Տեարք և Տիկնայք.— Ա. Օհանեան 15 դհ., Ա. Մ. 108 և 1 մնտուկ ձեռնոցներ, Ա. Հալուճեան 40, Ա. Մրմրեան Տէնէք Մատէն 20, Գ. Գապուլեան Ակն 432, այսինքն ինքը 108, Տիկին Գապուլեան 20, Գեղամ, Վարսենիկ և Գաբրիէլ Գապուլեան իւրաքանչիւր 10, Գարեգին Գապուլեան 5, Մ. Զորեան 40, Տիկ. Զորեան 14, Օր. Զորեան 6, Կ. Քիւրքճեան 20, Յ. Քիւրքճեան 10, Յ. Ժամկոչեան 10, Մ. Գործակատարեան 20, Մ. Քիւրքճեան 10, Դ. Գարիկեան 20, Մ. Գասպեան 10, Տէր և Տիկ. Յ. Մինասեան 20, Մ. Թէրզեան 20, Ն. Պատուականեան 5, Ա. Զապունեան 15, Գ. Տիրատուրեան 25, բարեպաշտ ոմն 24։ Պ. Տրապզոնլեան Նիքսար 20, Ա. Խանքիշէհիրլեան 1 պարկ ալիւր, կանանց Ընկ. Գուրապէլէն 16 քաշ պուլղուր, Տիկ. Կակրեան անդ պարկ մը նոխուտ։ Տիկ. Հ. Օհանեան 20, հաստատութեան գանձանակէն 25, Տօք. Գրլըճեան Ամերիկա 118, Ն. Ակօլեան 20, Թաշճեան քոյրեր շաքար, Մ. Թադէոսեան 54, Ա. Մ. 6 հնդկահաւ, Տ. Տէր Վահանեան Մուտանիա 20, Ս. Շէհրէրեան Էրզրում 216, Ս. Տինկլեան 1 քաշ պէօրէկ, Լ. Տինկլեան 6 տուփ ձուկ, Զ. Օհանեան 40, Գ. Պէշտէլեան Եէնիճէ 40, Տօք. Մկրտիչեան 54, Մ. Մելքոնեան 10, Գ. Պօյաճեան 20, Տօք. Պէնէտիքթօս 47, Բ. Սէթեան 20, Վեր. Թ. Ա. Պօլատեան 1 մնտուկ նարինջ, Ուսումնասիրաց Ընկ. պարկ մը չոր պտուղ, Օ. Ղուկասեան 20, Գ. Շիշմանեան 20, Օ. Ֆընտըգեան 60, Վ. Մատթէոսեան Պօլիս 5 պատի օրց., Տ. Անտոնեան 60 [illegible], Տէր և Տիկ. Դ. Սարըեան 120 կարկանդակ և 20 դհ., Միս Ալլէն ձեռնոցներ, Վեր. Հ. Ալլէն և Տիկին շաքար, Տօք. Գալայճեան 20, Մ. Ֆընտըգեան 10, Վեր. Յ. Տէր Ստեփանեան 20, Յ. Շահինկիրեան Պօլիս 20, Վեր. Պ. Թօփալեան Ատանա 236, Տօք. Տ. Էօմիւրեան Ագչէհիր 108, Յ. Գուրտիկեան 54, Գ. Ցակոբեան 20, Ս. Թաթարեան Ճէրրահ 97, այսինքն Օր. Ե. Փափազեան, Տիկ Վարդերես, Տ. Տէր Խուսիկեան, Խ. Եանկապիզեան, Գաբրիէլ և Անտոն 5 ական դհ., Կ. Զուլհաճեան 67 դհ., 1906 օրց. հասոյթը, կանանց Ընկ. 14 քաշ պուլղուր, 14 քաշ ձաւար և 40 քաշ լուբիա (օրինակ՝ հետեւութեան արժան)։ Ա. Շամամեան 20, Ս. Վարդանեան 5, Մ. Գանթարճեան 5, Տիկ. Սրինց 20, Բողոք. Հայոց Մանչերու բարձր. Վարժ. ուսանողք 26¼, Յ. Վեհունի 20, Անդր. Օհանեան 18, Ս. Սէֆէրեան 27, Յ. Մխանեան 10, Օթթօ Պաղտասարեան Պարտիզակ Բ. հաւաքում 158, այսինքն Զիլինկիրեան 5, Օր. Ս. Տէրտէրեան 15, Գ. Միսաքեան 5, Ա. Եագուպեան 46, Յ. Քիւրքճեան 40, Ոմն 5, Ոմն 6, օրց. 36։ Ա. Պետիկեան Պօլիս 30, Ս. Զորեան Ակն 128, Տիկ. Վ. Շէվքեան 20, Գեր. Տ. Յովհաննէս Եպ. Արշարունի 40, Յ. Պաղարճեան 10, Պատ. Թ. Քէնտիկեան 20, Լ. Հիւսնեան 9, Մ. Տէրվիշեան Սէլանիկ 162, Յ. Գապագճեան Մարսուան 54, Արժ. Տէր Ներսէս Քահ. Քերոբեան Ագհիսար 50, Ե. Ֆուրունճեան Ռոտոսթոյ 3, Մ. Եավրուեան 20, Այրի Տիկ. Լութֆեան 10, Ծննդեան պաշտամանց պնակի հասոյթ Բողոք. Հայոց Պրուսա 165, Պատ. Յ. Արապեան 23, Զ. Գէօրգեան 10, Պրուսաեարըսեան Եղբք. 20, Կ. Կարիպճեան 20, Պօտուրեան Եղբք. 168, Տօք. Գարագոշ 20, Վեր. Ս. Պ. Եագօպեան Ամերիկա 120, Հաճի Օ. Կուրտիկեան 20; Օր. Ա. Յովհաննէսեան 10։ Համագումար 3,495.40 փր.։

Սոյն գումարին մէջ չէ Վեր. Թ. Ա. Պօլատեանի ընդունած հետեւեալ դրամները.— Վեր. Կ. Խաչատուրեան Խուլագիւղ 162, Վեր. Պ. Գալայճեան Իշմէ 26 և Շէյխ Հաճիի ժողովրդեան կանանց ընկ. 44 դհ.։ Ցուցակներուն մէջ ուր որ քաղաքը չէ նշանակուած պէտք է միշտ Պրուսա հասկցուի։

Միշտ երախտապարտ և աղօթարար

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՄԷՐԱՑԱ ՏԸ ՈՒԻԹ ՃԷԶԸՓ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷԼԷՐԻ ՎԷ ԹԻՄԱՐՃԸԼԱՐ

Պու տարիւթթա'լիմէ կիրմէյէ արզուքէշ օլան գըզըն օըհհէթի եէրինտէ վէ սինի 17տէն եօգարը օլմալը տըր։ Եկինտէ հիւսն ի սիրէթինէ տա"իր 'ա"կլէսինէ մէնստուպ օլմայան իքի մա'րուֆ զաթտան շէհատէթնամէսի պուլունմալը տըր։ 'Ումումի պիր թա'լիմ ալմըշ վէ Ինկլիզճէյէ քեաֆի աշրէճէտէ մա'լումաթը օլմալը տըր, զիրա հէփ թէտրիսաթ Ինկլիզճէ իլէ իճրա օլունուր։ Տիւխուլիյէ իւճրէթի մագամընտա 2 լիրա ի 'Օսմանի թէ"տիյէ էտիլմէլի տիր։ Էկէր իքի սընէ պիր թէճրիպէտէն սօնրա քէնտի հիւսն ի րիզասըյլէ մէքթէպի թէրք էտէր իսէ, իւճրէթ ի տիւխուլիյէնին հէփիսինի ղայպ էտէր։ Էկէր օ խասթախանէ խարէսինճէ թիմարճըլըգա ղայր ի սալիհ 'ատտ օլունուրսա, էանա ի միւֆարագաթընտա պիր Ինկլիզ լիրասը իա'ատէ էտիլէճէք տիր։ Սէնէտէ ագալլի 4 հաֆթա թա'թիլ օլաճագ վէ օլ միւտտէթտէ թալիպաթ հավա"իճլէրինի քէնտիլէրի թէսվիյէ էտէճէքլէր տիր։ 'Ալամէթ ի ֆարիգէ մագամընտաքի լիպաս վէ տէրս քիթապլարը մէսարիֆի վէ չէհատէթնամէ իչին 1 Ինկիլիզ լիրասը միւսթէսնա օլարագ, սա"իր պիր մէսարիֆ օլմայաճագ տըր։ Միւտտէթ ի թահսիլիյէ իւչ սէնէ սիւրէճէք վէ մէ"զունէյէ միւ"էսսէս ի մէզքիւրէ միւթէվէլլիլէր հէ"յէթի թարաֆընտան նիզամի պիր չէհատէթնամէ վէրիլէճէք տիր։ Պօշ եէր պուլունմասը շարթըյլէ, սէնէնին հէր հանկի պիր մէվսիմինտէ մէքթէպէ թալէպէ գապուլ օլունուր։ Արզու էտէնլէր աթիտէքի ատրէսէ միւրաճա'աթ էթմէլի տիրլէր։

Միսիս Ճէրըլտ Ֆ. Տէյլ, Սիրիյէն Փրօթէսթընթ Գօլէճ Պէյրութ (Mrs. Gerald F. Dale. Jr. Syriau Protestant College Beirout. Syria)։

ԱՔԻՏԷՔԻ ԵԷՆԻ ՔԻԹԱՊԼԱՐ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ԽՈՒՍՈՒՍԻ ՏԻԳԳԱԹ ՃԷԼՊ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

«Զէնլէ Երէց Հշէնէն Ռէրճէոէ է հալը», քի էրմէնի իւլ հրուգ Թիւրքճէսի 201 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլսըզը հալտէ քեաղըտ գափլըսը 3 ղրշ., վէ պէզ գափլըսը $4\frac{1}{2}$ ղրշ.ա սաթըլըր։ Պու քիթապն էրմէնիճէսի տախի 177 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլսըզը հալտէ Թիւրքճէսինին ֆիյաթըյա սաթըլըր։

«Պարչ կէանէ» 168 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլուպ, $3\frac{1}{2}$ ղրշ.ա սաթըլըր։

«Թա'լիմաթ ը պէն է ռէսէմէ» քիթապը տախի էրմէնի իւլ հրուգ Թիւրքճէ վէ էրմէնիճէ օլարագ եազընտա թաստ' օլունճաղընտան իսթէյէնլէր չիմատէն սրփարբչարընը կէօնտէրէ պիլիրլէր։

«Տէրսս, իսալը պէր բէֆէէէ» նամ քիթապը տախի պունտան էվվէլ ի'լան էյլէմիշ իսէք տէ, պու տէֆ'ա եինէ անա նազար ը տիգգաթ ճէլպ օլունուր։ Կէրէք էրմէնիճէսի կէրէք էրմէնի իւ հրուգ Թիւրքճէսի պէզ գափլըսը 7 վէ քեաղըտ գափլըսը 5 ղրշ.ա սաթըլըր։ Սրփարբչար Պայպհուստա Մր. Ռ.Ռ. Փիթէ կէօնտէրիլմէլի տիր։

ՊԱՂՉԷԼԷՐԻ ՄԱԽՍՈՒՍ ՉԻՉԷԲԼԷՐ

Եաղ իչիւն 6 փաքէթ ա'լա չիչէք թօխումլարը, 6 փաքէթ մուֆիտ սէպզէ թօխումլարը, 2 Կլատիօլի նամ զանպագ չիչէյի, 2 Դանտաս Գրոզի (քէնէվիր չիչէյի), 2 Ալման սուսէնի, 1 Տալիա Գագթուս, 3 չագայիգ վէ 2 տիւլիւն չիչէյի (renoncule), եանի 12 քէօք վէ պասալար։ Իչպու իւչ թագըմտան հէր հանկը պիրիսի 6 սանէ պիրէր ղուրուչըգ փօսթա փուլը մուգապիլինտէ փօսթա իլէ կէօնտէրիլիր։ Արզու էտէն ղէվաթ ամիտէքի ատրէսէ միւրաճա'աթ'էթ մէլի տիր։

Ատրէս. Établissement Horticole de Therapia Constantinople 26—14

ԼԱՆԳԱՇԻՐ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ
ՍԷՐՄԱՑԷ
12,000,000 ԻՆԿ. ԼԻՐԱՄԸ

Իչպու Ինկ. Սիկուրթա գումփանեասը՝ ԲՕՑԸԼ նամ հարիգ Սիկուրթա գումփանեասը իլէ պիրլէչմիշ տիր։

Եանկընա գարշը հէր նէվ' էվվալը, տախչապ վէ քեարկիր էմլաք ու 'ագարը, մօպիլեայը վէ սա"իրէյի սիկուրթա էտէր։

ԼԱՆԳԱՇԻՐ գումփանեասը՝ հէր զարար ու զիյանը տէրհալ վէ քէմալ ը 'ատլ ու հագգանիյէթլէ թէ"տիյէ էթմէք խուսուսընտա տա"իմա մէշհուր օլմուշ տիր։ Անրն 12,000,000 Ինկ. լիրասընտան 'իպարէթ օլան ճէսիմ սէրմայէսի՝ սիկուրթա էտիլմիշ էմվալ ու էշեայա թէ"մինաթը մութլագա տիր։

ՄԷՐՔԷԶԻ ԻՏԱՐԷԼԷՐ

Լիվերփուլ Նօ. 1 North John Street.
Լօնտրա Նօ. 28 Lombard Street E. C.

Թիւրքիանրն պայլըճա չէհրլէրինտէ խուսուսի աճէնթալար.

Տէրիսա'ատէթտէ 'ումումի աճէնթալար
BOND, SELLAR & Co.,
(Պոնտ, Սէլլր վէ գումփանեասը)

Ղալաթատա Ֆի. չիւք Թիւնէլ խանընտա 4 վէ 5 նօմէրօլը օտալար։